

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2008-2009

4 november 2008

BELEIDSBRIEF

Sociale Economie

Beleidsprioriteiten 2008-2009

ingediend door mevrouw Kathleen Van Brempt,
Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen

INHOUD

	Blz.
1 INLEIDING	5
2 DE SOCIAAL-ECONOMISCHE CONTEXT: STAND VAN ZAKEN	6
2.1 Synthese.....	6
2.2 Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt	7
2.3 De bijdrage van de sociale economie tot de activering van langdurig werkzoekenden.....	9
2.4 Overzicht van de programma's voor sociale economie	10
2.4.1 De Sociale Werkplaatsen.....	11
2.4.2 De Beschutte Werkplaatsen.....	12
2.4.3 De Invoegbedrijven	13
2.4.4 De andere programma's	15
2.5 Uitstroom naar Werk.....	16
2.6 De omvang van de doelgroep van Sociale Economie-programma's.....	17
3 EEN LOGISCH WERKINGSKADER.....	18
4 E+: NAAR EEN ECONOMIE MET EEN MAATSCHAPPELIJK SURPLUS.....	21
4.1 Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.....	21
4.1.1 MVO in het bedrijfsleven	21
4.1.2 MVO in de overheid.....	26
4.1.3 MVO in het onderwijs.....	29
4.2 Professionalisering door samenwerking en kennisoverdracht.....	31
4.3 Imago	35
4.4 Innovatie als hefboom voor de sociale economie.....	36
5 STAKEHOLDERRELATIES	45
5.1 Middenveld	45
5.2 Ronde Tafel Maatwerkbedrijven.....	46
5.3 Raadgevend Comité VSA	46
5.4 Overleg armoede.....	47
5.5 Overleg met de sociale partners.....	48
5.6 Federaal.....	48
5.7 Provinciaal en lokaal.....	49
5.8 Noord-Zuidrelaties	49

6	BESPREKING VAN HET INSTRUMENTARIUM	51
6.1	Invoegbedrijven	51
6.2	Maatwerkbedrijven	54
6.3	Lokale diensteneconomie.....	62
6.4	De ondersteuningsinstrumenten	70
6.5	Actieplannen.....	76
6.6	Toezicht	77
7	GELIJKE KANSEN – OPEN COÖRDINATIE METHODE (OCM)	82
8	AFKORTINGEN.....	85
9	BIJLAGEN	87

1 Inleiding

Sociale economie draagt bij aan de sociaal-economische ontwikkeling van Vlaanderen en bouwt mee aan een regio waar iedereen recht heeft op een volwaardige baan. Tegelijk worden naast economische doelstellingen ook doelstellingen gerealiseerd met een maatschappelijke en ecologische meerwaarde.

Om de sociale economie zich ten volle te laten ontwikkelen, stelde ik in mijn beleidsnota dat een efficiënt werkveld, het verspreiden van de visie rond maatschappelijk verantwoord ondernemen en een permanente dialoog met stakeholders belangrijk waren.

Het voorbije werkjaar werden weer een aantal mijlpalen gerealiseerd in de uitvoering van dit strategisch meerjarenplan: er is een principeakkoord over maatwerkbedrijven, het decreet lokale diensteneconomie is in uitvoering, er werden nieuwe wegen verkend om maatschappelijk verantwoord ondernemen ingang te doen vinden en er werd verder gezocht naar optimalisatie en afstemming van de instrumenten. Hiermee zijn een aantal nieuwe stappen gezet op de weg naar verankering, verbreding en verdieping van de sociale economie. Maar de weg is nog niet ten einde want nieuwe uitdagingen kruisen ons pad. De gewijzigde Europese regelgeving en een aantal problemen met de federale regelgeving zorgen ervoor dat een aantal doelstellingen moeten worden bijgestuurd. De nakende regionalisering van de Sociale Economie biedt dan weer nieuwe kansen.

Naast de verfijning van het lopende beleid, geeft deze beleidsbrief een overzicht van het nieuwe beleid dat ik nog wil doorvoeren.

Deze beleidsbrief omvat vijf hoofdstukken. In een eerste hoofdstuk wordt kort de sociaal-economische context van de Vlaamse arbeidsmarkt bekeken. In de volgende drie hoofdstukken gaan we in op de speerpunten van het beleid. In het laatste hoofdstuk richten we ons op de verschillende beleidsinstrumenten. Telkens worden de realisaties, de beleidsopties en de begroting besproken.

2 De sociaal-economische context: stand van zaken

2.1 Synthese

1. De afgelopen vijf jaar is de werkzaamheid van alle kansengroepen toegenomen, en op de arbeidsgehandicapten¹ na wordt dit ook weerspiegeld in een daling van de werkloosheid. Vandaag zijn de economische vooruitzichten echter minder gunstig, wat voor de tewerkstelling van kansengroepen ook slecht nieuws kan worden. Medio 2008 bestaat de resterende arbeidsreserve in de werkloosheid echter voor niet minder dan 3/4 uit werkzoekenden die tot minstens één van de vier prioritaire kansengroepen behoren (personen van vreemde/allochtone afkomst, 50+, arbeidsgehandicapten, kortgeschoolden), wat gezien de aanhoudende vraag naar arbeidskrachten hen nog mogelijkheden moet bieden.
2. De sociale economie levert in toenemende mate een bijdrage aan de activering van enkele duizenden langdurig werkzoekenden.
3. Eind 2007 is er in de meeste programma's een aangroei van de bezetting ten opzichte van het begin van het jaar. Meerdere programma's kennen ook een vrij hoge rotatie, wat eveneens bijdraagt tot het aantal mensen die in de loop van het jaar worden bereikt.
4. De sociale economie programma's verschillen sterk van elkaar op het punt van bereik van categoriale kansengroepen.

De beschutte tewerkstelling is primair gericht op *personen met een arbeidshandicap*, die er dan ook de overgrote meerderheid vormen, maar arbeidsgehandicapten zijn ook sterk vertegenwoordigd in Sociale Werkplaatsen, en in verhouding vrij goed in de Invoeg. Arbeidszorg bereikt eveneens zeer veel arbeidsgehandicapten.

De personen van vreemde/allochtone afkomst zijn heel sterk aanwezig in de Invoegbedrijven, in iets mindere mate in de Sociale Werkplaatsen (SW), maar in de Beschutte Werkplaatsen (BW) en in Arbeidszorg treffen we ze slechts weinig aan.

Enkel in de BW's zijn er bijna evenveel oudere werknemers als bij de werkende bevolking, in alle andere programma's zijn ze sterk ondervertegenwoordigd.

Het aandeel vrouwen is ofwel vrijwel gelijk aan het aandeel onder de werkenden (SW-BW), ofwel veel hoger (Invoeg).

Gezien het hoge aantal mentaal gehandicapten in de BW en de toegangsvoorwaarden tot de andere programma's is het bereik van kortgeschoolden overal zeer hoog.

5. De BW en de SW bieden in de praktijk voornamelijk vaste arbeidplaatsen, de uitstroom naar ander werk is gering. Gezien de tijdelijkheid van het programma zelf is er vanuit de Invoegbedrijven meer doorstroom, maar er is ook een vrij grote uitstroom die, voor zover gemeten kon worden, niet naar ander werk is.
6. Het merendeel van de potentiële doelgroep van de diverse programma's voor sociale economie kan onder de niet-werkende werkzoekenden (nwwz) aangetroffen worden. Voor de Invoegbedrijven gaat het vandaag de dag om bijna de helft van alle nwwz (75 000). De potentiële doelgroepen van BW en SW zijn in omvang ongeveer even groot (tussen vijf en

¹ Arbeidsgehandicapten (definitie VDAB): personen met een Vlaams Fonds-nummer.

tienduizend), en overlappen voor een deel. De doelgroep arbeidszorg omvat op dit moment minder dan duizend werkzoekenden.

7. Voor alle programma's is de instroom van ouderen en /of het behoud van oudere werknemers een belangrijk aandachtspunt.

2.2 Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt

We komen uit een periode van sterke jobcreatie. Alleen al in het Vlaams Gewest steeg het aantal jobs in de voorbije vijf jaar met 147 000. In het jaar 2007 was de groei het sterkst (+ 1,8%) en dit ging zo nog door in het eerste kwartaal van 2008. Ook het aantal zelfstandigen ging in stijgende lijn. De jobgroei deed zich voor in de tertiaire en de quataire sector, in de secundaire sector is er een beperkt banenverlies en de werkgelegenheid in de primaire sector blijft sterk dalen. Zo'n periode bood nieuwe mogelijkheden voor de tewerkstelling van kansengroepen.

Sinds het voorjaar 2008 zijn er echter aanwijzingen dat de arbeidsmarkt afkoelt : de werkgelegenheid in bedrijven van minder dan 100 werknemers neemt veel minder sterk toe, de stijgende trend in de VDAB-vacatures is tot stilstand gekomen en de vraag naar uitzendkrachten gaat achteruit. Hoewel dit nog niet zichtbaar is in de werkloosheidscijfers zou dit ook voor de kansengroepen minder goed nieuws kunnen zijn.

In de afgelopen jaren zijn er veel jobs bijgekomen en is ook een groter deel van de bevolking op beroepsactieve leeftijd aan het werk. Volgens de Enquête naar de Arbeidskrachten bedraagt de werkzaamheidsgraad in 2007 in het Vlaams Gewest 66,1%, een stijging met 1,1 procentpunt (ppt) ten opzicht van 2006. De reeds enkele jaren aanhoudende groei is vooral te danken aan de **toegenomen werkzaamheid van vrouwen**. Het verschil in de werkzaamheidsgraad tussen mannen en vrouwen is de laatste vijf jaar gedaald van 16,4% in 2002 naar 12,5% in 2007 (zie tabel 1).

Tabel 1: Evolutie werkzaamheidsgraad, Vlaams Gewest (2002-2007)

	2002	...	2006	2007	Evolutie 2006-2007	Evolutie 2002-2007
Algemeen						
Werkzaamheidsgraad (%)	63,5		65,0	66,1	+1,1	+2,6
Geslacht						
Mannen (1)	71,6		71,5	72,3	+0,8	+0,7
Vrouwen (2)	55,2		58,3	59,8	+1,5	+4,6
Genderkloof (1)-(2)	16,4		13,2	12,5	-0,7	-3,9
Leeftijd						
15-24 jaar	34,4		32,0	31,5	-0,5	-2,9
15-24 jaar excl. studenten	81,9		80,8	80,6	-0,2	-1,3
25-49 jaar (3)	84,2		85,8	86,8	+1,0	+2,6
50-64 jaar (4)	40,6		46,3	49,3	+3,0	+8,7
55-64 jaar	25,6		31,4	34,2	+2,8	+8,6
Generatiekloof (3)-(4)	43,6		39,5	37,5	-2,0	-6,1
Nationaliteit						
Belgen (5)	64,2		65,6	66,7	+1,1	+2,5
Niet EU-burgers (6)	37,5		40,6	42,0	+1,4	+4,5
Nationaliteitskloof (5)-(6)	26,7		25,0	24,7	-0,3	-2,0
Scholing						
Laaggeschoold (7)	45,1		43,1	44,5	+1,4	-0,6
Middengeschoold	68,8		69,8	70,2	+0,4	+1,4
Hooggeschoold (8)	84,2		84,7	85,9	+1,2	+1,7
Scholingskloof (8)-(7)	39,1		41,6	41,4	-0,2	+2,3

Bron: FOD Economie – Afdeling statistiek EAK (Bewerking: Steunpunt WSE/Departement WSE)

Ook **bij de ouderen is de werkzaamheid toegenomen**, maar vooral bij de 55+ blijft de arbeidsdeelname ondermaats (34,2%), zeker in verhouding tot de Europese doelstelling van 50%.

De arbeidsdeelname van niet EU burgers is gestegen maar dit geldt ook voor de Belgen zodat de nationaliteitskloof maar in beperkte mate gedicht wordt.

In het afgelopen jaar zijn **wat meer laaggeschoolden aan het werk gegaan** maar de scholingskloof (met 41,4% de grootste van alle kloven) geraakt niet gedicht.

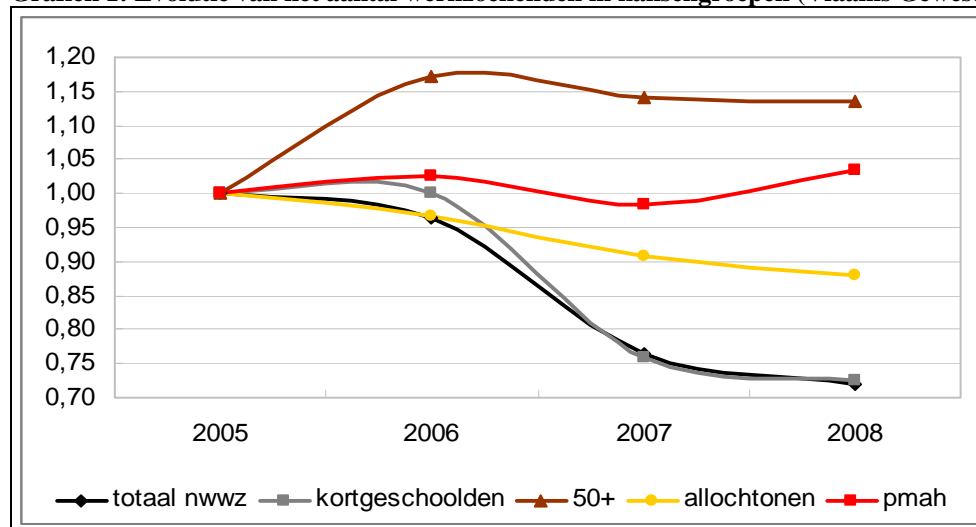
De cijfers over de werkzaamheid van arbeidsgehandicapten zijn niet opgenomen in tabel 1 omdat ze niet vergelijkbaar zijn met rest, aangezien er enkel informatie beschikbaar is op basis van het tweede kwartaal 2002 en het tweede kwartaal 2007. **De werkzaamheid van arbeidsgehandicapten is toegenomen** (van 37,4% naar 42,2%) waardoor de kloof met de gehele bevolking op actieve leeftijd wat gedicht werd (van 26,1% naar 23,4%).

De sterke jobgroei vertaalt zich ook in sterk dalende werkloosheidscijfers sinds 2006. In mei 2008 (net voor de pas afgestudeerde schoolverlaters op de arbeidsmarkt instromen) bereikte het aantal werkzoekenden in Vlaanderen de symbolische kaap van 150.000, dit waren er 61.000 minder (of -30%) dan 2 jaar voordien.

De sterke werkloosheidsdaling van de afgelopen jaren manifesteert zich echter (nog) niet of slechts in mindere mate bij de kansengroepen (zie grafiek 1). Terwijl de totale werkzoekendenpopulatie tussen juni 2005 en juni 2008 afnam met bijna 30%, was dat -12% voor allochtone werkzoekenden. De werkloosheid bij 50-plussers en personen met een arbeidshandicap (PmeH) nam toe met respectievelijk +14% en +3,4%.

Sinds de tweede helft van 2007 daalt ook het aantal oudere werkzoekenden, zij het in beperkte mate. Enkel de daling van het aantal kortgeschoolde werkzoekenden hield ongeveer gelijke tred met de globale werkloosheidsdaling in Vlaanderen (-30% in vergelijking met 2005).

Grafiek 1: Evolutie van het aantal werkzoekenden in kansengroepen (Vlaams Gewest, juni 2005=1)

Bron: VDAB (Bewerking: Departement WSE)

In de loop van 2008 vertraagt de daling van het aantal werkzoekenden tot -4,5% op jaarbasis in september 2008. Mogelijk wordt deze vertraging deels veroorzaakt door het benaderen van een soort benedengrens of frictiewerkloosheid, wat betekent dat meer inspanningen nodig zijn om de resterende arbeidsreserve aan te spreken. Anderzijds houdt de huidige vertraging ongetwijfeld ook verband met de huidige economische groeivertraging.

2.3 De bijdrage van de sociale economie tot de activering van langdurig werkzoekenden

Hoewel het niet voor alle sociale economie-programma's een expliciete voorwaarde is, richten de meeste zich toch hoofdzakelijk tot langdurig werkzoekenden (meer dan één jaar). Tabel 2 geeft een raming van de activering van langdurig werkzoekenden in de loop van een jaar. Een aantal sociale economie-programma's dragen daar ook toe bij. Zonder rekening te houden met de opleidingen voor personen met een handicap, die vervat zitten in de VDAB-opleidingen, stijgt de activering van langdurig werkzoekenden via sociale-economie programma's in 2007 met niet minder dan 33%. Vooral de programma's voor mensen met een handicap dragen daartoe bij. In vergelijking met de totale doelgroep is het activeringspercentage voor langdurig werkzoekenden in 2007 toegenomen met 1,7%.

Tabel 2: Raming van het activeringspercentage, Vlaanderen, 2006-2007*

	2006	2007
Aantal langdurig werklozen dat in de loop van het jaar geactiveerd werd door een opleiding of werk(ervaring) (raming) =A	33.161	31.163
waarvan:		
VDAB (opleiding en vorming)	25.279	22.744
Sociale economie:		
- beschutte werkplaatsen	1121	1580
- loonkostensubsidies voor arbeidsgehandicapten (VIP en CAO26)	326	654
- sociale werkplaatsen	514	491
- invoegbedrijven en –afdelingen	520	585
WEP+	2.360	2068
Directe jobcreatie door DAC en GESCO	3.041	3041
Totaal aantal personen dat in de loop van het jaar langdurig werkloos was (> 1 jaar) = B	173.806	151.095
Activeringspercentage = A/B	19,1%	20.8%

* De cijfers in tabel 2 kunnen afwijken van cijfers die volgen vermits tabel 2 enkel betrekking heeft op langdurig werkzoekenden.

Bron: VDAB, VSAWSE, *Bewerking Departement Werk en Sociale Economie*.

2.4 Overzicht van de programma's voor sociale economie

Tabel 3 : Bereik, in- en uitstroom, groei en rotatie in de programma's voor sociale economie (in personen)

	31-12-2006	in	uit	31-12-2007	groei		rotatie
					aantal	%	%
Sociale Werkplaatsen*	2 804	854	561	3 097	293	+10	20
Beschutte Werkplaatsen**	13 778	1580	1196	14 162	384	+3	9
Maatwerk	16 582	2434	1757	17 259	677	+4	11
Dienstencheque	647	639	198	1 088	441	+68	31
Commerciële	876	367	327	916	40	+4	37
Invoegbedrijven	1 523	1 006	525	2 004	481	+32	34
Collectieve Invoeg	280	104	128	256	-24	-9	37
Andere LDE***	590	nb	nb	577	-23	-2	nb
Lokale Diensteneconomie (LDE)							
Arbeidszorg	730	391	251	870	140	+19	34

* Doelgroepwerknemers

** Het betreft enkel door het VSAWSE gesubsidieerde personen met een handicap in productie of in de omkadering, met arbeidsprestaties in het eerste kwartaal van respectievelijk 2007 en 2008.

*** Geen personen maar voltijdsequivalenten.

Bron : VSAWSE, Bewerking Departement WSE.

Er zijn slechts twee programma's met een dalende bezetting in de loop van 2007. Het gaat om de collectieve Invoeg en de andere projecten in de lokale diensteneconomie (dit laatste in VTE). De daling in de lokale diensteneconomie is te verklaren door het feit dat 2007 een overgangsjaar was na de goedkeuring van het decreet houdende de lokale diensteneconomie op 22 december 2006. In 2007 zijn immers een aantal projecten uit de actieplannen centrumsteden en jeugdwerkloosheid alsook het projectenfonds buurt- en nabijheidsdiensten niet verlengd omdat deze niet voldeden aan de criteria van het nieuwe decreet. Het gevolg is dan ook een daling van de tewerkstelling in de LDE in 2007.

In absolute aantalen is de groei het grootst in de Dienstencheque-invoegbedrijven gevolgd door de BW's, de Sociale Werkplaatsen en de Arbeidszorg.

Procentueel is de groei het grootst in de Dienstencheque-Invoegbedrijven, gevolgd door de Arbeidszorg, de Sociale Werkplaatsen, de Commerciële Invoegbedrijven en de Beschutte Werkplaatsen.

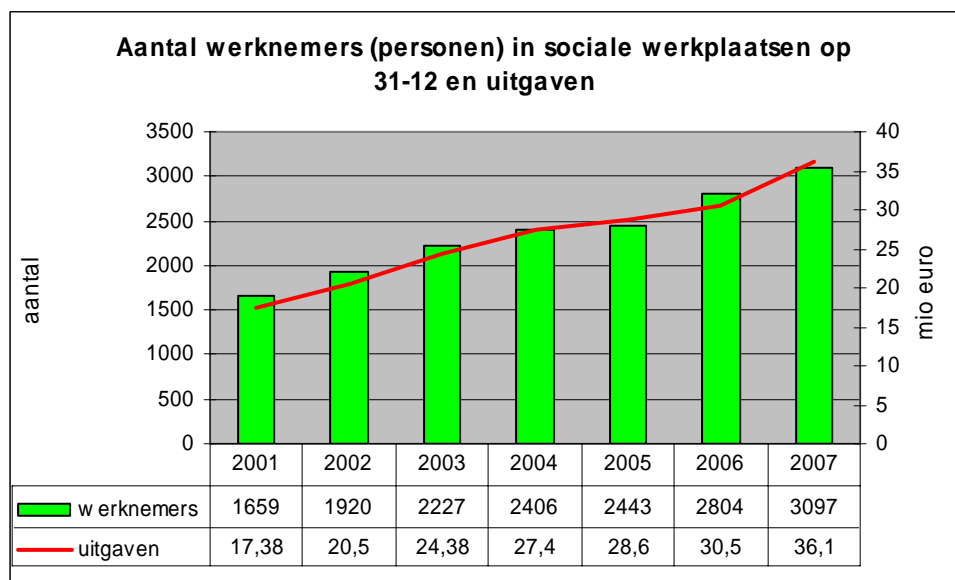
De rotatie (bestaande plaatsen die worden vervangen) is uiteraard het grootst in programma's waarvoor de duur van subsidiëring beperkt is, namelijk de commerciële Invoeg en de Dienstenchequebedrijven. Er is echter ook veel rotatie in de Arbeidszorg en in de Sociale Werkplaatsen.

Hierna bekijken we de programma's apart, met aandacht voor de langetermijn ontwikkelingen in bezetting en in uitgaven, evenals de deelname van kansengroepen aan de programma's en de uitstroom uit de werkloosheid en naar werk.

2.4.1 De Sociale Werkplaatsen

Op langere termijn gaat zowel het aantal doelgroepwerknemers als de bestedingen in stijgende lijn.

Grafiek 2

Bron : VSAWSE, bewerking Departement WSE, toestand op 31-12.

Wat de diversiteit betreft stellen we het volgende vast :

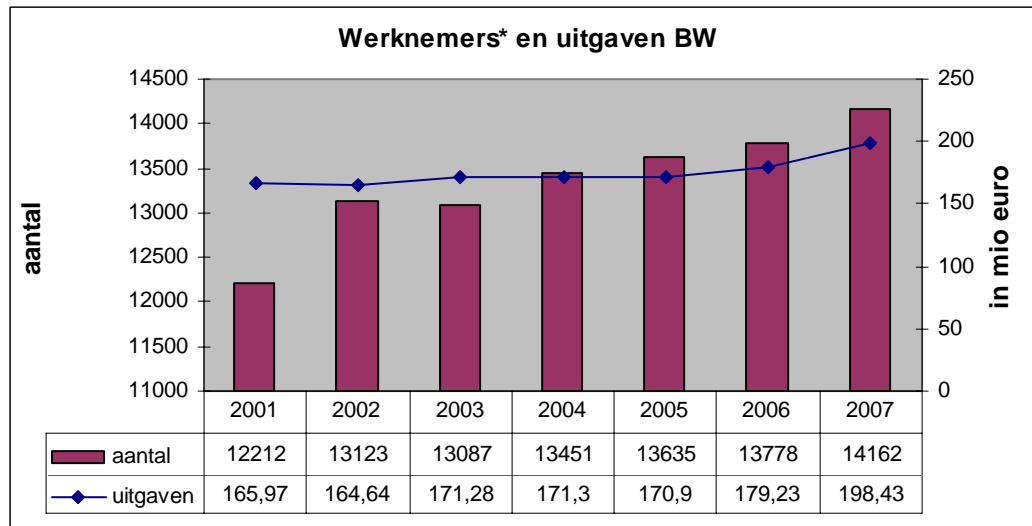
- **Arbeidsgehandicapten:** eind 2005, 2006 én 2007 bedraagt het aandeel arbeidsgehandicapten onder de doelgroepmedewerkers 24%. Dit is drie keer zoveel als het aantal arbeidsgehandicapten onder alle werkenden (2007).
- **Ouderen:** het percentage ouderen stagneert op 13% in de periode 2005-2007. Dit is heel wat minder dan het aandeel ouderen in de hele werkende bevolking (22% in 2007).
- **Vrouwen:** ook het percentage vrouwen stagneert in de periode 2005-2007, namelijk op 42% wat het percentage vrouwen in de hele werkende bevolking dicht benadert (45% in 2007).
- **Personen van vreemde/allochtone afkomst:** het percentage personen van vreemde/allochtone afkomst stijgt van 14% eind 2005, naar 15% eind 2006 en 16% eind 2007. Dit is veel hoger dan het aandeel werknemers van vreemde nationaliteit onder alle werkenden (4.9% in 2007)

Wat andere kenmerken aangaat is het zo dat de toegangsvoorwaarden tot de sociale werkplaatsen bepalen dat het om zeer langdurig werkzoekenden en kortgeschoolden moet gaan.

2.4.2 De Beschutte Werkplaatsen

Het aantal werknemers in de BW gaat al jaren in stijgende lijn. De uitgaven volgen dit patroon niet volledig omdat ze tevens bepaald worden door het aantal gepresteerde uren. In de volgende grafiek zijn de werknemers enkel de personen met een handicap waarvoor het VSAWSE subsidies heeft toegekend, en waarvan de meeste in de productie werken, maar sommigen ook tot het kader behoren.

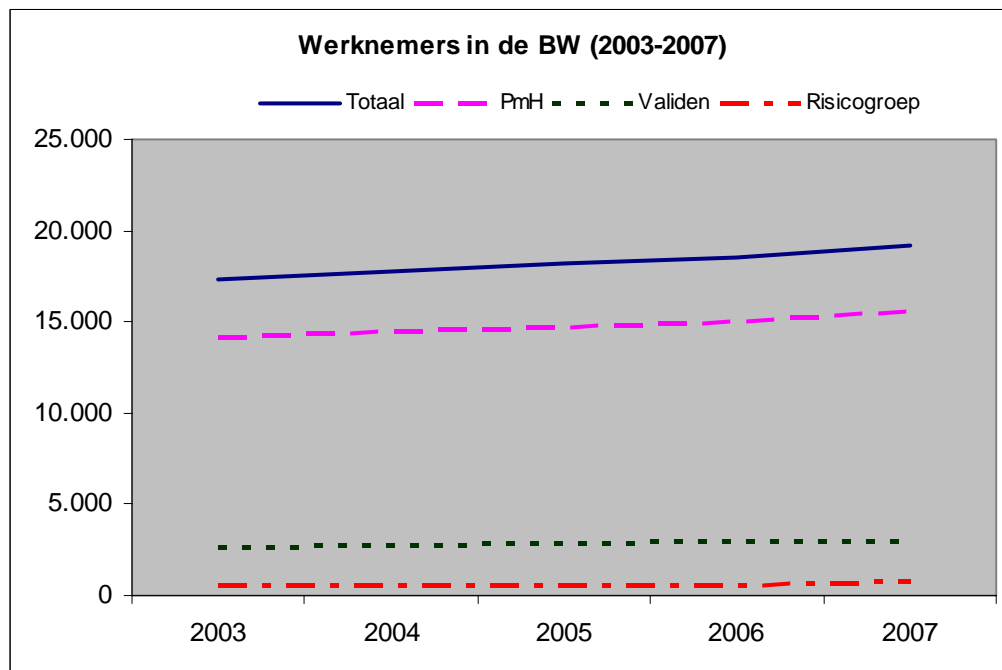
Grafiek 3

* Het aantal werknemers voor een bepaald jaar zijn alle werknemers met arbeidsprestaties in het eerste kwartaal van het daaropvolgende jaar.
Bron : VSAWSE, Bewerking Departement WSE.

Uit de gegevens van de Vlaamse federatie voor beschutte werkplaatsen blijkt dat er in 2007 in totaal 19.237 personen werkzaam zijn in de beschutte werkplaatsen. De volgende grafiek schetst de evolutie vanaf 2003.

Grafiek 4

Bron : Vlaamse Federatie van Beschutte Werkplaatsen

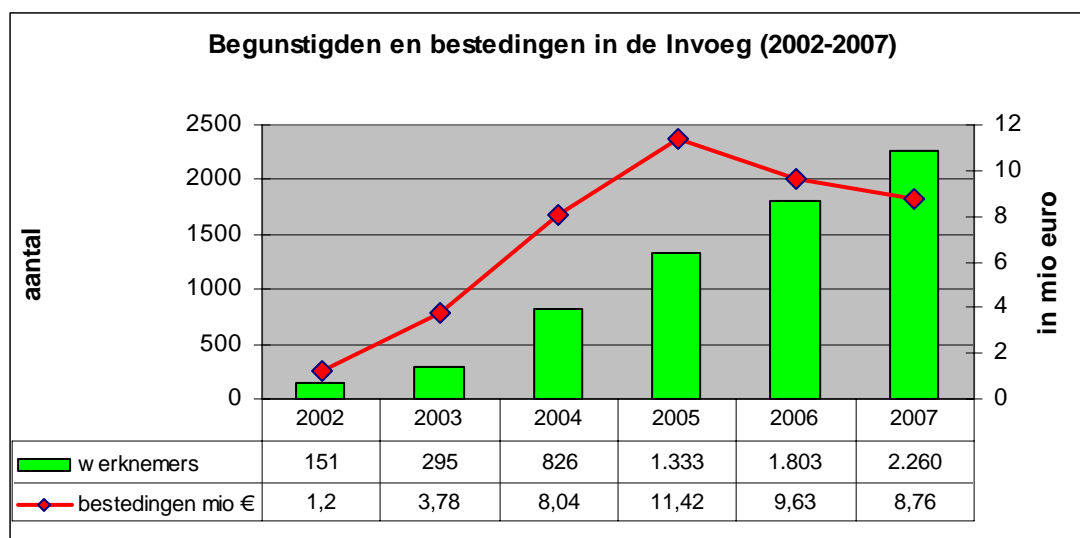
Berekend op alle doelgroepwerknemers buiten de omkadering en die arbeidsprestaties hadden in de loop van 2007, krijgen we volgend beeld van de diversiteit in de BW's.

Uiteraard zijn dit allen personen met een handicap, waaronder een meerderheid van mentaal (verstandelijk) gehandicapten. Bijna één op de vijf werknemers (19%) is vijftig jaar of ouder (een toename van 1% t.o.v. 2006). Dit is iets minder dan het aandeel oudere werknemers in de hele werkende bevolking (22% in 2007). Net als in 2006 zijn er 39% vrouwen onder de BW-werknemers, hetgeen niet zo veel afwijkt van het aandeel vrouwen in de hele werkende bevolking (45% in 2007). Tenslotte zijn er in de BW's 2% alloctonen (cijfer op basis van gedeeltelijke gegevens en op basis van de meetmethode van de VDAB die onder meer gebruik maakt van naamherkenning). Dit is nog niet de helft van het aandeel werknemers van vreemde nationaliteit onder alle werkenden (4.9% in 2007)

2.4.3 De Invoegbedrijven

Omdat de collectieve invoegbedrijven nog tot eind 2007 deel uitmaakten van het Invoegprogramma en pas vanaf 1 januari 2008 tot de Lokale Diensteneconomie gerekend worden, nemen we de collectieve invoegbedrijven nog mee in onderstaande gegevens.

Grafiek 5

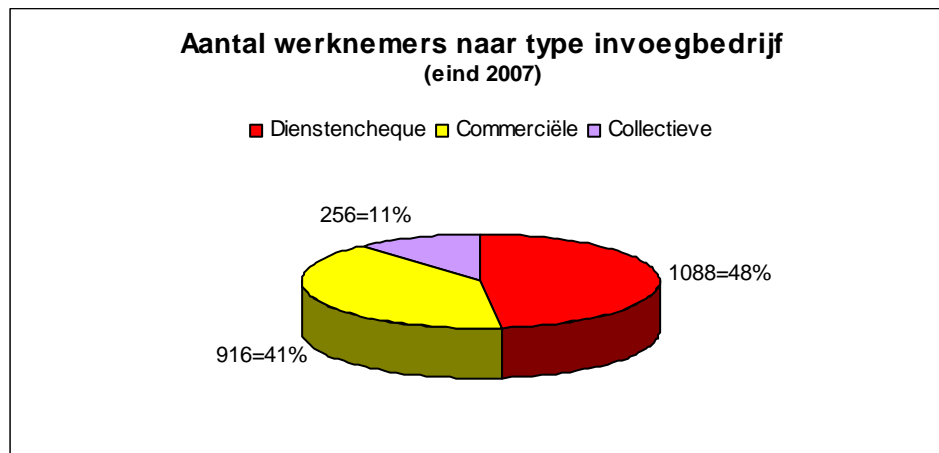

Bron : VSAWSE, bewerking Departement WSE

Het aantal deelnemers stijgt, maar de uitgaven stijgen niet evenredig omdat de dienstencheque-ondernemingen, die het snelst stijgen, een lagere loonpremie ontvangen dan de andere invoegbedrijven.

De verdeling van de personen over de verschillende types Invoeg is als volgt :

Grafiek 6

Bron : VSAWSE, Bewerking Departement WSE

In vergelijking met hun aandeel onder de hele werkende bevolking is het aandeel van de meeste kansengroepen in de Invoeg vrij hoog (in 2007 : allochtonen : 23% t.o.v. 5%; arbeidsgehandicapten 11% t.o.v. 8%; kortgeschoolden 67% t.o.v. 22%; vrouwen 71% t.o.v. 45%). Enkel de vijftigplussers zijn in mindere mate aanwezig dan in de werkende bevolking (13% t.o.v. 22%).

In de loop van 2007 is het aandeel personen van vreemde/allochtone afkomst met 1% afgenomen, wat het resultaat is van een toename in de DC-bedrijven, een status quo in de commerciële en een afname in de collectieve. Het aandeel arbeidsgehandicapten is met 1% toegenomen in het totaal en er is een toename in elk segment. Het aandeel oudere werknemers stijgt met bijna 3%, als gevolg van een toename in elk segment. Wat het totaal van deze drie kansengroepen betreft (waarbij een persoon maar één keer wordt geteld ook al behoort hij tot meerdere deelgroepen) is er een daling in het collectieve segment en een stijging in de twee andere en in het totaal. De vrouwen blijven de overgrote meerderheid uitmaken in de dienstchequebedrijven en hun aandeel neemt ook toe in het commerciële segment. Ondanks een daling in het collectieve segment leidt dit toch tot een grote toename in het totaal. Het aandeel kortgeschoolden in het totaal blijft status quo, er is een lichte afname in het commerciële segment, in de andere segmenten is er een lichte toename.

Tabel 4 Kansengroepen in de Invoegprogramma's (situatie op 31-12)

%	<i>Dienstencheque</i>	<i>Commerciële</i>	<i>Collectieve</i>	<i>Totaal</i>
personen van vreemde/allochtone afkomst				
2005	6,6	31,7	16,7	23,6
2006	9,4	35,9	17,6	23,6
2007	12,9	35,9	16,0	22,6
arbeidsgehandicapten				
2005	8,1	7,6	14,8	9,2
2006	10,3	8,9	14,7	10,3
2007	11,3	9,9	16,4	11,3
50+				
2005	6,3	7,0	14,8	8,4
2006	11,9	8,0	14,0	9,9
2007	14,8	9,7	15,6	12,8
Totaal (3 kansengroepen)				
2005	19,9	44,4	55,2	39,5
2006	29,4	50,9	55,2	42,3
2007	36,8	53,3	46,9	44,6
vrouwen				
2005	97,8	49,3	12,6	51,8
2006	97,3	54,5	11,8	63,0
2007	97,7	56,6	7,4	70,8
kortgeschoold				
2005	70,6	68,3	70,0	69,1
2006	65,4	67,7	70,7	67,3
2007	67,0	65,7	73,4	67,2

Bron: VSAWSE ,Bewerking Departement WSE

2.4.4 De andere programma's

De **Lokale Diensteneconomie** bestaat naast de Collectieve Invoeg (vanaf 1 jan. 2008) uit een kleurrijk pakket van initiatieven zoals buurt- en nabijheidsdiensten, actieplannen in centrumsteden, jeugdwerkloosheidsplannen, lijnspotters, Het Limburgplan, Energiesnoeiers, Schoolspotters, Actieplan Kinderopvang en Fietspunten. Enkel voor de Collectieve Invoeg zijn er gegevens over kenmerken van de gesubsidieerde werknemers (zie tabel 5).

De cijfers over **arbeidszorg** in tabel 2 hebben enkel betrekking op de arbeidszorg die reeds jaren in aansluiting op sociale werkplaatsen wordt georganiseerd en de nieuwe initiatieven in het kader van het meerbanenplan, waardoor nieuwe plaatsen zijn tot stand gekomen in aansluiting op SW's en BW's. Onder die arbeidszorgmedewerkers zijn er 75 % kortgeschoolden, 67% arbeidsgehandicapten, 16% vijftigplussers en 3% personen van vreemde/allochtone afkomst (eind 2007). Dit is echter maar een beperkt deel van de arbeidszorg die in Vlaanderen voorts ook wordt georganiseerd in het kader van de geestelijke gezondheidszorg, de gehandicaptenzorg en het algemeen welzijnswerk.

2.5 Uitstroom naar Werk

De volgende twee tabellen geven weer, voor iedereen die in de loop van het jaar 2006 of 2007 deel heeft genomen aan een van de programma's (A = cumulatief bereik = deelnemers op 1 januari + alle instromers in het jaar) hoeveel daarvan in de loop van het jaar uitgestroomd zijn uit het programma (B), en hoeveel er zes maand nadat ze uitgestroomd zijn, volgens de Dimona meting (RSZ-aangiften) aan het werk waren (C). De ratio C/B geeft aan wel deel van de totale uitstroom naar werk is uitgestroomd, de ratio C/A geeft weer welk aandeel van iedereen die deel heeft genomen aan het programma uitgestroomd is naar werk.

Tabel 5 : Uitstroom naar Werk (2006)

	A	B*	C	C/B	C/A
Programma	Cumulatief bereik	Uitgestroomd (totaal)	Uit naar Werk		
SW (doelgroep)	3269	476	180	37.8	5.5
Invoeg (Totaal)	2260	488	281	57.6	12.4
Collectieve	326	46	18	39.1	5.5
Commerciële	1172	309	189	61.1	16.1
Dienstencheque	762	133	74	55.6	9.7

* Uitgestroomden die in de dimona-meting konden worden opgenomen. De cijfers in kolom C en C/B en C/A zijn uiteraard ook beperkt tot de Dimona-groep

Bron : VSAWSE en VDAB, Bewerking Departement WSE

Tabel 6 : Uitstroom naar Werk (2007)

	A	B*	C	C/B	C/A
Programma	Cumulatief bereik	Uitgestroomd (totaal)	Uit naar Werk		
SW (doelgroep)	3658	540	198	36.7	5.4
Invoeg (Totaal)	2913	645	430	66.7	14.8
Collectieve	384	124	98	79.0	25.5
Commerciële	1243	326	220	67.5	17.7
Dienstencheque	1286	195	112	57.4	8.7

* deze aantallen wijken lichtjes af van die in tabel 3 omdat hier enkel personen zijn opgenomen die in de Dimona-meting konden worden teruggevonden. De cijfers in kolom C en C/B en C/A zijn uiteraard ook beperkt tot de Dimona-groep

Bron : VSAWSE en VDAB, Bewerking Departement WSE

Volgens de methodiek die van meting die hierboven werd toegelicht, zijn er geen gegevens voor de Beschutte Werkplaatsen. Maar een bevraging van de Vlaamse federatie voor Beschutte Werkplaatsen heeft uitgewezen dat de uitstroom naar werk zeer gering is (ongeveer 1%). Daarmee heeft de BW het sterkst het karakter van een finaliteitsprogramma. Uit de Sociale Werkplaatsen stromen eveneens vrij weinig mensen door naar werk (5%) en dit was in 2006 ook het geval voor de Collectieve Invoeg (5%). De veel hogere uitstroom uit de Collectieve Invoeg in 2007 (25%) heeft wellicht veel te maken met een overgang van drie collectieve invoegbedrijven naar het statuut van sociale werkplaats. In de Commerciële Invoeg is de uitstroom naar werk al twee jaar naeen veel hoger dan de uitstroom uit de Dienstencheque-bedrijven (16.1% – 9.7% / 17.7% – 8.7%). De Commerciële Invoeg is meteen het programma met de grootste uitstroom naar werk (afgezien van de wellicht speciale situatie van de Collectieve Invoeg in 2007).

De ratio C/B geeft aan welk deel van de uitstroom naar werk gaat, het complement (100-C/B) geeft de omvang van de uitstroom die niet naar werk gaat (voor zover dit via Dimona aangiften 6 maand na de uitstroom uit het programma kan worden gemeten). In de SW stroomt meer dan de helft niet uit naar werk, in alle andere programma's is het minder dan de helft.

2.6 De omvang van de doelgroep van Sociale Economie-programma's

Vandaag de dag zijn er afgerond nog een 75 000 werkzoekenden die voor een plaats in een Invoegbedrijf in aanmerking kunnen komen. De doelgroep van de beschutte werkplaatsen omvat iets meer dan 5000 personen, die van de sociale werkplaatsen ligt ook ergens tussen de 5 à 10 000. De BW en de SW doelgroepen, overlappen voor een deel. De doelgroep arbeidszorg omvat meer dan 600 personen. Voor het detail van de berekeningen verwijzen we naar bijlage 3.

3 Een logisch werkingskader

Een efficiënt werkveld: de sociale economie moet een heldere, structurele inbedding krijgen in het beleid²

Eénvormig, eenvoudig en op elkaar afgestemd. Dat waren de sleutelbegrippen die de stakeholders mij aan het begin van de legislatuur aanreikten. Van de veelheid aan instrumenten (invoegbedrijven en -afdelingen, collectieve invoegbedrijven en -afdelingen, experimentenfonds, de buurt- en nabijheidsdiensten, actieplannen centrumsteden, sociale werkplaatsen, beschutte werkplaatsen, arbeidszorg, experimenten supported employment) komen tot drie gelijkwaardige en complementaire pijlers (invoegeconomie, maatwerkbedrijven en lokale diensteneconomie) was één van mijn voornemens. Een eerste stap was de bijsturing van de invoegmaatregel aan het begin van de legislatuur, gevolgd door de decretale verankering van de lokale diensteneconomie. Dit jaar stonden de maatwerkbedrijven en de ondersteuningsinstrumenten op het programma. Maar het vervolgtraject liep moeizamer dan verwacht. Op de weg naar verdere vereenvoudiging kwamen we enkele obstakels tegen, die er voor zorgden dat we het eindpunt nog niet bereikt hebben. Zowel de gewijzigde Europese regelgeving, als de vertraagde opstart van de regering op federaal niveau hebben ervoor gezorgd dat we vandaag nog niet staan waar we wilden staan. Dit neemt niet weg dat we op tal van deeldomeinen heel wat vooruitgang hebben geboekt.

Realisaties september 2007 – september 2008

Aansluitend op het decreet houdende de lokale diensteneconomie gaf de Vlaamse Regering op 5 oktober 2007 haar definitieve goedkeuring aan haar Besluit dat het algemene kader voor de uitvoering van het decreet schetst. Daarnaast werd een ministerieel besluit opgemaakt dat de gelijkgestelde periodes en categorieën van personen regelt in functie van stroomlijning met andere maatregelen in het werkgelegenheidsbeleid. Hierdoor was het mogelijk om zoals voorzien de verschillende experimentele projecten vanaf 1 januari 2008 over te hevelen naar het decretale kader. Daarenboven werden in samenwerking met de betrokken ministers specifieke uitvoeringsbesluiten geschreven voor de lokale diensten kinderopvang en huisbewaarders in de sociale huisvesting.

In december 2007 werd een evaluatie gemaakt van de ondersteuningsstructuren waarin een aantal sterktes en zwaktes naar boven kwamen. Het is voor ons duidelijk dat ook hier een traject naar verdere vereenvoudiging, afstemming binnen de sociale economie en met andere maatregelen, noodzakelijk is. Maar gezien het grote aantal veranderingen die de sector momenteel doormaakt en de veranderingen die nog op de sector afkomen (zoals de voorziene regionalisering van de sociale economie), is gekozen om niet hals over kop een nieuwe regelgeving uit te werken, maar geschraagd aan de veranderingsstromen voor een gefaseerd optimalisatietraject te kiezen. We komen hier verder in de beleidsbrief op terug.

² Beleidsnota 2004 – 2009, p. 53

Met betrekking tot ons streven naar een decreet maatwerken, werd er onder leiding van de SERV via een nieuwe Ronde Tafelconferentie op 29 april 2008 met de stakeholders en de betrokken actoren uit het middenveld een principeakkoord uitgewerkt.

Dit principeakkoord geldt als een tussenstap in het realiseren van het decreet maatwerk. Het principeakkoord omvat algemene en specifieke principes en afspraken met het oog op het realiseren van een doelgroependecreet voor maatwerkbedrijven.

Met dit principeakkoord werd een noodzakelijke basis gelegd voor de toekomst en ruimte gecreëerd om een onderbouwde oplossing te zoeken voor een aantal knelpunten die onze timing inzake het decreet vertraagd hebben:

- de nieuwe Europese groepsvrijstellingsverordening op het vlak van staatssteun stelt verschillende bepalingen naar de doelgroep van de sociale en beschutte werkplaatsen m.b.t. wijze en duur van de subsidie van de doelgroep;
- door de federale verkiezingen met haar moeilijke regeringsvorming hebben de gesprekken met de federale overheden met betrekking tot de gelijkschakeling van de subsidiëring van de beschutte en de sociale werkplaatsen vertraging opgelopen;
- een gemeenschappelijke toeleidings- en indiceringsmethodiek voor beide doelgroepen is nog in ontwikkelingsfase;

Het gestelde principeakkoord is aanvaard door alle direct betrokken stakeholders, met name VLAB (koepel van de beschutte werkplaatsen), SST (koepel van de sociale werkplaatsen), alle vakbonden, het gebruikersoverleg Werk en Handicap en de vereniging waar armen het woord nemen. Het principeakkoord werd in mei 2008 besproken en goedgekeurd op de VESOC-werkgroep. Daarnaast heeft ook de Vlaamse Regering zich achter dit principeakkoord geschaard evenals het Vlaams Parlement dat hiervoor in juli een resolutie goedkeurde.

Het voorbije jaar heeft het Departement WSE in samenwerking met het Vlaams Subsidieagentschap ook een evaluatie van de invoegmaatregel uitgevoerd. Vertrekkende van de huidige definitie van invoeg werd een toetsing gedaan aan de realiteit op basis van de monitoringsgegevens, een steekproef van de Vlaamse sociale inspectie en een bevraging van de belangrijkste stakeholders. In dit kader was er een overleg met de VDAB, de inschakelingscoaches en de coördinator van de startcentra. Daarnaast zijn alle invoegbedrijven vanuit het Departement bevraagd over hun drijfveren, de procedure, het luik tewerkstelling en het luik MVO. Het evaluatierapport werd voorgelegd aan de VESOC-werkgroep op 29 april 2008. De werkgever- en werknemersorganisaties hebben hun opmerkingen overgemaakt aan het beleid. Op de ronde tafel met de leden van de adviescommissie Sociale Economie in juni 2008 werden voorstellen geformuleerd tot wijziging en bijsturing van de maatregel op basis van de actiepunten die voortvloeiden uit de evaluatie van de invoegmaatregel, voortbouwend op de opmerkingen die door de sociale partners en de sector werden geformuleerd. We komen hier later bij de instrumenten nog op terug.

Een cruciaal aandachtspunt op weg naar vereenvoudiging en afstemming is zonder meer de afstemming met Europa en de federale maatregelen inzake werkgelegenheid. De impact van de gewijzigde Europese Groepsvrijstellingsverordening inzake staatssteun op de maatregelen in de sociale economie is niet te onderschatten. Om de consequenties in kaart te brengen, heeft het Departement WSE de opdracht gekregen om de bestaande regelgeving af te toetsen aan de Europese regelgeving en voorstellen tot aanpassing te formuleren.

De overdracht van de bevoegdheid Sociale Economie zat in het eerste pakket van maatregelen dat de federale overheid voor regionalisering vooropstelde. Deze voorstellen werden uitgewerkt, maar nog niet gestemd. Ter voorbereiding van de mogelijke overheveling heeft het Departement de opdracht gekregen om het voorstel te onderzoeken in functie van integratie van het federale luik in het Vlaamse beleid.

Initieel werd in de Groep der Wijzen ook het Kringloofonds (KLF) behandeld, maar later is beslist deze discussie uit de besprekingen van de staatshervorming te halen. In de programmawet werd

voorzien dat het KLF zou uitdoven in december 2008 en dat er stappen zouden worden genomen om te garanderen dat de gewesten soortgelijke initiatieven nemen. De mogelijkheid om het federale KLF in aangepaste vorm (met meer inspraak van de gewesten) verder te zetten, werd niet weerhouden.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

De verdere inbedding van de sociale economie blijft voor mij ook dit jaar een beleidsprioriteit.

Het welslagen van het decreet maatwerken hangt in grote mate af van de mogelijkheden die Europa ons geeft naar subsidiëring van de doelgroepen van de sociale en de beschutte werkplaatsen en in de mate dat de federale overheid ons financieel wil volgen in ons streven naar het concept maatwerken. Daarom zullen de Europese dimensies verder intensiever onderzocht worden en de gesprekken met de federale overheid verder gezet worden om de resterende knelpunten weg te werken. In functie van de beschikbare ruimte die zij mij aanreiken zullen de nodige keuzes gemaakt worden opdat de vertaling van het principeakkoord naar een decreet maatwerken verder gezet kan worden.

De experimenten met betrekking tot het kwaliteitsmanagementsysteem, supported employment, het onderzoek naar een gemeenschappelijke toeleidings- en indiceringsmethodiek en het versterken van de competenties van de begeleiders in de sociale economie zal verder gezet worden via werk- en stuurgroepen waarin het middenveld, de sociale partners en de overheid participeren. Deze experimenten en onderzoeken moeten er toe leiden dat in de loop van 2009 de nodige beleidsaanbevelingen worden aangereikt met het oog op een structurele verankering in de werking en/of regelgeving van de beschutte en de sociale werkplaatsen.

In overleg met de sociale partners en de sector is beslist om de evaluatie van de invoegmaatregel niet te vertalen naar een aanpassing van de regelgeving. Dit is ingegeven door het feit dat we bij een wijziging van de bestaande regelgeving rekening moeten houden met de nieuwe groepsvrijstellingsverordening die de premie voor benadeelde werknemers beperkt tot maximaal 50% financiering van de loonkost gedurende één jaar. De huidige regelgeving biedt tot 2013 rechtszekerheid conform de vorige vrijstellingsverordening.

Er zullen wel een aantal ingrepen gebeuren op de ondersteunende processen van de invoegmaatregel (toeleiding, procedure) waarvoor geen wijziging van de regelgeving noodzakelijk is. We komen hier in hoofdstuk 6 bij de instrumenten op terug.

Op basis van de analyse van de impact van de groepsvrijstellingsverordening op de beleidsinstrumenten, heeft het Departement WSE de opdracht gekregen om tegen ten laatste maart 2009 een visie met een concreet actieplan uit te werken voor alle maatregelen in het kader van de sociale economie inclusief de ondersteuningsstructuur. Rekening houdend met de gewijzigde groepsvrijstellingsverordening en de federale maatregelen, laat dit concept de volgende Vlaamse Regering toe het pad naar afstemming en vereenvoudiging verder te zetten.

Vlaanderen zal zich uitspreken over een mogelijk Vlaams alternatief voor het federale Kringloofonds op basis van een voorbereidend onderzoek van PMV, waarin ook de haalbaarheid en de modaliteiten van een aantal scenario's worden besproken. Dit dossier zal in december 2008 geagendeerd worden op de Vlaamse Regering.

4 E+: naar een economie met een maatschappelijk surplus

4.1 Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) behelst de bijdrage die organisaties en bedrijven leveren aan het streven naar een duurzame samenleving. MVO vormt dan ook één van de ijkpunten van Vlaanderen in Actie. Tijdens het voorbije werkjaar werd verder gewerkt aan de verwezenlijking van MVO voor en door diverse doelgroepen.

4.1.1 MVO in het bedrijfsleven

MVO acties in KMO's

Realisaties september 2007 – september 2008

Met de steun van het Europees Sociaal Fonds (ESF) startten in het najaar van 2005 de Lerende Netwerken MVO. Hierin werkten verschillende stakeholders praktijkgericht aan de implementatie van MVO-instrumenten op de bedrijfsvloer. Ze boden de kans om te leren en verder te bouwen op elkaars ervaringen. De lerende netwerken liepen af eind 2007 en de resultaten werden voorgesteld op de Conferentie Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen van de SERV op 5 oktober 2007.

De volgende stap was MVO concreet ingang doen vinden op de bedrijfsvloer. Om dit te verwezenlijken is in samenwerking met het ESF-agentschap een oproep uitgeschreven met als doelstelling MVO binnen te brengen in KMO's. De uitwerking en modaliteiten van de oproep werden in het najaar van 2007 op VESOC besproken.

De keuze voor KMO's als doelgroep was ingegeven door een aantal zaken:

- De meeste managementinstrumenten zijn eerder gemaakt op maat van grote bedrijven. extra begeleiding voor KMO's is dus een must;
- Kleine bedrijven hebben de middelen niet om te investeren in specifieke duurzaamheidsjobs;
- Heel wat KMO's zijn onbewust en informeel bezig met MVO, maar hebben dit nog niet structureel in hun bedrijfsvoering opgenomen;
- KMO's zijn vaak kleine familiebedrijven met vlakkere structuren waardoor ze makkelijker flexibele oplossingen uittekenen.

In het voorjaar van 2008 werden uiteindelijk de voorstellen van 6 promotoren weerhouden. Het gaat om het startcentrum De Punt, de EROV, de POM West-Vlaanderen, Randstad Belgium, Unizo en Voka Oost-Vlaanderen. Concreet sensibiliseren en rekruteren deze promotoren KMO's om MVO op duurzame wijze te implementeren of dieper te verankeren in hun bedrijfsvoering. Bij een geïnteresseerde KMO voert de promotor een gratis MVO-scan uit. Een analyse van de scan toont meteen aan op welk domein het bedrijf nog kan groeien. KMO's kunnen voor de uitvoering van concrete actiefiches een subsidie van 50% van de kostprijs krijgen met een maximum van 7.500 euro per actie. Door een deel eigen financiële inbreng geeft de KMO blijk van zijn engagement om MVO te integreren in de bedrijfsvoering.

De Vlaamse overheid voorziet tot eind 2009 middelen om in totaal 400 MVO-scans en 300 MVO-acties uit te voeren bij de KMO's. Ondertussen is het project van start gegaan. De eerste thematische vergaderingen hebben in september 2008 plaatsgevonden en de promotoren zijn begonnen met het prospecteren en begeleiden van geïnteresseerde bedrijven.

Voor de KMO acties werd 787 000 euro voorzien in 2008. Dit budget werd bij de tweede budgetcontrole 2008 overgeheveld vanuit de BA JE 33.03 B naar de BA JD 33.16 B van het ESF-Agentschap.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

In het komende jaar wordt verder ingezet op acties ter ondersteuning van méér MVO in KMO's. In de ESF themawerking zijn de promotoren, de SERV en het Departement WSE vertegenwoordigd. In eerste instantie wordt er binnen de themawerking uitgebreid aandacht besteed aan de opvolging en resultaten van de KMO-acties. Er komt een wetenschappelijke ondersteuning voor de nulmeting van MVO binnen KMO's op basis van de afgenomen scans. Eind 2009 zullen door de promotoren beleidsaanbevelingen worden geformuleerd. Tenslotte zullen in de themawerking ook (lokale) initiatieven worden uitgewerkt om KMO's verder te sensibiliseren en te betrekken rond MVO. De thematische werking zal worden afgestemd op de disseminatie-activiteiten die elke promotor afzonderlijk voorziet. Ter ondersteuning van dit project plant de SERV in het najaar van 2008 nog een gerichte communicatiecampagne.

Het Digitaal kenniscentrum zal ook in de toekomst intensief worden ingezet voor de communicatie rond deze oproep. In een aparte rubriek "Acties en praktijkvoorbeelden" worden MVO-acties van deelnemende ondernemingen anoniem voorgesteld. Daarnaast wordt het kenniscentrum ook gebruikt als communicatiekanaal voor de activiteiten van de themawerking van deze oproep.

Voor de continuering van de KMO acties wordt opnieuw 787 000 euro voorzien in 2009 eveneens op BA JD 33.16 B.

Het digitaal kenniscentrum MVO Vlaanderen

Realisaties september 2007 – september 2008

Via het digitaal kenniscentrum MVO Vlaanderen (DKC, www.mvovlaanderen.be) speelt de Vlaamse overheid sinds 2005 een actieve rol in de verspreiding van informatie, goede praktijken en instrumenten inzake maatschappelijk verantwoord ondernemen. Het afgelopen jaar had het DKC gemiddeld 7500 bezoekers per maand. Er staan intussen 6550 pagina's, 23 verschillende thema's en 250 praktijkvoorbeelden op de website. De nieuwsbrief heeft 429 abonnees.

De financiering in het kader van het ESF-project liep af op 31 augustus 2008. De afgelopen maanden werden informele gesprekken gevoerd met verschillende stakeholders waarbij gepeild werd naar de meerwaarde van het DKC en op welke wijze het kan meehelpen aan de verspreiding van MVO in Vlaanderen. De opmerkingen die in deze gesprekken naar voor kwamen, werden samengevoegd met de SWOT-analyse die door het Departement Werk en Sociale Economie werd gemaakt.

Uit de globale evaluatie blijkt dat de opdrachten die het DKC bij de oprichting meekreeg, ook vandaag nog relevant zijn. Het sensibiliseren van de stakeholders verdient méér aandacht. Zo komen we tot volgende opdrachten voor het DKC:

- het actief aanbieden van informatie en ondersteuning op het vlak van MVO;
- doorverwijsfunctie naar meer gespecialiseerde kennisdragers, informatieaanbieders of ondersteuningsorganisaties;
- sensibiliseren van stakeholders rond MVO;
- het identificeren van 'witte vlekken' in kennis;
- het bevorderen van netwerking tussen de verschillende actoren.

Het budget 2008 voor het DKC bedroeg 201.000 euro en is terug te vinden op de BA JE 12.39 B.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

Om aan de hogervormde opdrachten te voldoen voorzien we een scenario in 2 fasen. Een eerste fase (september 2008-augustus 2009) staat in voor de continuering van het DKC en focust op de eerste drie opdrachten. Hierop verder bouwend, wordt werk gemaakt van een scenario op langere termijn waarbij het DKC evolueert naar een multistakeholderverhaal. Op die manier kunnen ook de andere opdrachten ingevuld worden.

Om tegemoet te komen aan de opdrachten in de eerste fase wordt de website zowel inhoudelijk als vormelijk aangepast. De doelstelling hierbij is:

- het DKC omvormen tot een gebruiksvriendelijke, praktische website met focus op het ‘doen’;
- het DKC omvormen van een passieve website met heel wat informatie naar een actieve website die aanwezig is en stakeholders informeert.

Dit jaar wordt verder werkt gemaakt van de aanbevelingen die naar voor kwamen in de analyse van het Departement WSE met betrekking tot het Digitaal Kenniscentrum. Om invulling te geven aan de doelstellingen van de eerste fase werden reeds twee inhoudelijke dienstverleners aangewezen.

Wat betreft de inhoudelijke invulling van de website werden twee overheidsopdrachten uitgeschreven die van start gingen in september 2008. Het eerste contract, met Agentschap Alter, voorziet in de aanlevering van informatie voor de nieuwsrubriek. Het tweede contract, met BECO in samenwerking met Commotie, omvat de inhoudelijke aanpassingen nodig om de twee doelstellingen te bereiken. Beide contracten gelden voor één jaar.

Om de doelstellingen te bereiken moet de website ook vormelijk aangepast worden. De inhoudelijk en technisch vernieuwde website zal in voorjaar 2009 worden voorgesteld. Daarnaast wordt ook de opdracht in het kader van sensibiliseren van stakeholders rond MVO vanaf 2009 opgenomen.

Hierop verder bouwend, gaat fase 2 van de ontwikkeling van het Digitaal kenniscentrum van start. Hierin wordt werk gemaakt van een scenario op langere termijn waarbij het DKC evolueert naar een samenwerking tussen overheid en verschillende private partners waarbij de beschikbare overheid- en private middelen efficiënt worden ingezet en het DKC gedragen wordt door meerdere stakeholders. Door deze gedragenheid kan het kenniscentrum zijn digitale oorsprong ontgroeien en evolueren naar een Kenniscentrum MVO Vlaanderen dat een volledige invulling geeft aan de in de analyse voorgestelde vijf opdrachten.

Het budget 2009 voor het DKC is, behoudens index, constant gebleven, namelijk 204.000 euro en is terug te vinden op de BA JE 12.39 B.

Behoorlijk bestuur in de KMO I

Realisaties september 2007 – september 2008

Het ESF-project ‘behoorlijk bestuur in de KMO’ van UNIZO werd het afgelopen jaar verder ondersteund. De code Buysse vormde hierbij de basis. Die code verschilt van de klassieke corporate governance codes doordat ze behoorlijk bestuur van een onderneming inbedt in een brede visie op MVO. Het project liep eind 2007 ten einde en de resultaten werden op 15 mei 2008 in aanwezigheid van Baron Buysse voorgesteld op een academische zitting met 350 aanwezigen.

De evaluatie van het project was positief. De termen “Code Buysse”, “Corporate governance” en “behoorlijk bestuur” deden hun intrede bij de KMO’s. Er werden 12 rondetafels georganiseerd waarbij in totaal ongeveer 500 ondernemers werden bereikt. Via het uitwerken van een aantal instrumenten rond behoorlijk bestuur werden ondernemers verder gesensibiliseerd en gemobiliseerd. Het gaat hier

meer bepaald om een scan Behoorlijk bestuur, 10 toetsingslijsten met concrete tips en een handleiding adviesraad. Ondertussen werden al 15 adviesraden daadwerkelijk opgericht.

In 2007 werd voor dit project 67.300 euro voorzien op programma 52.40, BA 43.02.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

Gezien de positieve resultaten van het eerste project, wordt ook het vervolgproject ‘behoorlijk bestuur in de KMO II’ van Unizo gesteund. Het vervolgproject loopt van 1 april 2008 tot en met 31 maart 2009. Unizo zal in dit project minstens de ontwikkelde instrumenten en praktische toepassingen breed verspreiden onder de KMO’s in Vlaanderen. Daarnaast besteedt het project specifieke aandacht aan de opvolging bij familiale bedrijven via het concept van de adviesraad. Tenslotte wordt een ondernemersnetwerk/databank opgestart van ervaren ondernemers en KMO’s die bereid zijn hun ervaring te delen over de werking van adviesraden.

Voor dit project wordt in 2008 147.897 euro voorzien op BA JE 43.02 C.

De sociale partners en sectoren als speerpunt voor meer MVO

Realisaties september 2007 – september 2008

De sociale partners zijn dé partners die Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen op de werkvloer echt ingang kunnen laten vinden. Zij kunnen hun leden stimuleren om mee te denken rond én in te zetten op een economie met een surplus.

Op mijn vraag engageerde de SERV zich om het ideeëngoed van MVO te helpen verspreiden. Met als doel MVO duidelijk uit te leggen en om het belang er van te onderstrepen, lanceerde de SERV op 11 september 2007 een MVO-campagne. Daarnaast organiseerde de SERV, in samenwerking met het Departement Werk en Sociale Economie en het ESF, op 5 oktober 2007 een conferentie rond MVO. Zo’n 500 vertegenwoordigers van de sociale partners, het middenveld, de overheid en het bedrijfsleven debatteerden tijdens twee plenaire gedeeltes, een MVO-markt, een speeddate en tien workshops over concrete MVO-toepassingen en ervaringen.

De SERV ziet het daarnaast ook als zijn taak om het inhoudelijke debat over de toekomst van MVO te stimuleren. MVO is een ruim begrip en kent veel toepassingen. Het is dan ook belangrijk dat alle actoren vanuit hun perspectief aangeven op welke manier MVO in Vlaanderen zich dient te ontwikkelen. De stap zetten van de huidige projectmatige aanpak naar een geïntegreerde benadering is alvast één van de uitdagingen voor de nabije toekomst. Deze en andere centrale uitdagingen werden ook gebundeld in het expertenrapport “Van goede indruk maken, naar duurzame indruk achterlaten” dat op de conferentie werd voorgesteld.

Ook het aanbod om een MVO-module op te nemen in de sectorconvenants kreeg weerklank. De sectoren bouw, textiel, elektriciens, de uitzendsector en de lokale besturen namen een MVO-module op in hun convenant. Met hun vertegenwoordigers werd overlegd hoe zij invulling kunnen geven aan de realisatie op het terrein.

De werkingssubsidie aan de SERV voor het project ‘MVO-congres 2007’ bedroeg 87.230 vanuit de Vlaamse overheid. Begrotingsjaar 2007, programma 52.40, BA 43.02. Dit subsidiebesluit liep van 15 feb 07 tot 15 nov 07.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

De SERV zal blijvend inspanningen leveren rond MVO. Een gerichte ondersteuningstrategie en communicatieaanpak zal het KMO-project begeleiden. Daarnaast gaf de SERV al aan principieel voorstander te zijn van het opstarten van een ad-hoc overleg met het ruime werkveld om beleidsprioriteiten in goede banen te leiden. Samen met de SERV wordt dit najaar vorm gegeven aan dit MVO overlegplatform.

De drie vakbonden werken in 2009 verder aan de integratie van MVO in hun organisatie, met focus op het ondersteuningsaanbod voor afgevaardigden. Hierdoor valoriseren ze wat binnen het lerend netwerk 'Diamond' als dynamiek werd geïnitieerd.

Daarnaast werd in de oproep voor het Fonds ter bevordering van de Sociale Economie (zie 6.4.7), die in juni 2008 gelanceerd werd, ook het thema MVO binnen sectoren naar voor geschoven. Dit bood sectoren de ruimte om een project in te dienen op maat van hun kernactiviteit.

Budget

Voor het project van de vakbonden wordt in 2009 een bedrag van 125 000 euro voorzien op BA JE 33.03 B.

Aan de SERV werd in 2007 voor het project 'Voor meer MVO(-DNA)' een subsidie toegekend ter waarde van 99.954 euro op het BA JE 43.02 C.

Nieuwe beleidsaccenten 2008-2009

Inzetten op de voortrekkers

In 2009 willen we in aanvulling op de KMO-benadering het MVO-beleid verbreden naar diegenen die een echte voortrekkersrol rond MVO strategie en -innovatie willen opnemen. Bedrijven die voorop lopen met MVO zijn een inspiratie voor anderen. Ze leggen de lat hoog, gaan nieuwe vormen van samenwerking aan en wijzen zo de weg. De voorlopers creëren een schoorsteeneffect ten aanzien van andere bedrijven en moedigen creativiteit en innovatie aan. Ook zij verdienen een gerichte ondersteuning in hun pioniersrol.

Eén van die innovatieve benaderingen van MVO is terug te vinden in het Cradle to Cradle principe. MVO wordt nog vaak te eenzijdig benaderd. In een echte duurzame maatschappij worden de drie pijlers echter van bij de conceptie van het product of dienst op elkaar afgestemd en als het ware als designinstrument gebruikt. Het 'Cradle to Cradle' - denken omvat dit principe. Het gaat ervan uit dat mits het juiste innovatieve ontwerp alle materialen na hun leven in het ene product zonder kwaliteitsverlies nuttig kunnen worden ingezet in een ander product. Het concept 'afval' verdwijnt. Het komende jaar wordt een initiatief gelanceerd om dit Cradle to Cradle denken ook ingang te laten vinden in Vlaamse organisaties. Innovatieve organisaties met creatieve ideeën zullen worden aangemoedigd en ondersteund.

Voor dit thema wordt in 2009 een bedrag van 200.000 euro uitgetrokken op BA JE 33.03 B.

Meer transparantie voor consumenten

Bedrijven leveren inspanningen om ethische, sociale en ecologisch verantwoorde producten en diensten te leveren. Voor consumenten is het echter niet altijd evident om uit te maken welke producten of diensten aan welke voorwaarden voldoen, wat de diverse bestaande labels inhouden,... Maatschappelijk verantwoord ondernemen stimuleren kan zowel via vraag- als aanbodzijde. Daarom zal een actie worden ondersteund die meer transparantie biedt over het MVO-gehalte van producten en diensten en daarover op een laagdrempelige manier communiceert.

Hiervoor wordt in 2009 een bedrag van 70 000 euro uitgetrokken op BA JE 33.03 B.

4.1.2 MVO in de overheid

De Vlaamse Regering gaf in haar actieplan Vlaanderen in Actie aan dat maatschappelijk verantwoord ondernemerschap een aandachtspunt moet zijn binnen het streven naar een competitieve samenleving met duurzame groei, meer en betere jobs en een grotere sociale cohesie.

Als overheid moeten we onze bijdrage leveren door zelf het goede voorbeeld te geven. De overheid is immers niet alleen een regelgever. De overheid is nauw betrokken bij het MVO-verhaal als klant, investeerder, werkgever, en partner.

Het voorbije jaar werd vooral ingezet op de ontwikkeling van een duurzaam aankoopbeleid binnen de Vlaamse overheid, de ondersteuning van lokale besturen en de integratie van MVO binnen beleidsmaatregelen.

MVO binnen de Vlaamse overheid

Realisaties september 2007 – september 2008

Inzetten op maximale duurzaamheid binnen overheidsopdrachten blijkt een heel concrete werkwijze om MVO binnen de overheid vorm te geven. Daarom kregen de administraties onder mijn bevoegdheid de opdracht een stand van zaken op te maken rond duurzame aankopen. In het voorjaar van 2008 werd in diverse gesprekken met aankoopverantwoordelijken duidelijk dat er al heel wat gebeurd is op het terrein van duurzame aankopen. Alle inkopers hebben ervaring met ecologisch verantwoorde aankopen. Toner cartridges en papier worden daarbij vaak aangehaald. De Lijn en de VDAB hebben een sterk uitgewerkt ecologisch aankoopbeleid. Daarnaast zijn er beperkte praktijken op het vlak van sociale en ethische criteria, bijvoorbeeld rond toegankelijkheid van locaties voor personen met een handicap, de aankoop van producten uit eerlijke handel en uitbesteding aan organisaties binnen de sociale economie. Het Departement Werk en Sociale Economie stelde naar aanleiding van deze stand van zaken in 2008 haar expertise ter beschikking aan geïnteresseerde overheden.

Op het vlak van sociaal verantwoord aankopen is er echter nog een sterke nood aan de ontwikkeling van kennis en goede voorbeelden. Om de ondersteuningsvraag van de aankopers te beantwoorden werd in samenspraak met het Departement Bestuurszaken een lerend netwerk rond sociaal aanbesteden opgestart, waarin in vier sessies diverse aspecten van sociaal aanbesteden werden behandeld. Onder deskundige begeleiding van het Agentschap voor Overheidspersoneel werd zo vormgegeven aan het allereerste lerend netwerk binnen de Vlaamse overheid. Aan de hand van een concreet bestek van één van de deelnemende aankopers wisselde men ervaringen uit over het garanderen van toegankelijkheid, het aankopen van producten uit eerlijke handel, de opvolging van de IAO-normen en het uitbesteden aan sociale economie. Omdat alle overheden hier de handen in elkaar moeten slaan, willen ze een echt effect op de markt genereren, werden ook aankopers van andere overheden uitgenodigd om deel te nemen.

Ook op het vlak van de integratie van maatschappelijk verantwoord ondernemen binnen diverse maatregelen zijn verdere stappen gezet. De realisatie van maatschappelijk verantwoord ondernemen is onder meer opgenomen bij de criteria die voor het Fonds ter Bevordering van de Sociale Economie worden gehanteerd en binnen de resultaatsfinanciering van de startcentra.

Daarnaast levert het Departement WSE een bijdrage aan de verdere verspreiding van het MVO gedachtegoed via actieve deelname aan de ontwikkeling en realisatie van de Vlaamse Strategie Duurzame Ontwikkeling en diverse werkgroepen en overlegmomenten.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

In samenwerking met de andere bevoegde ministers van duurzame ontwikkeling, leefmilieu en bestuurszaken werd vorm gegeven aan een concreet engagement en krachtlijnen voor de opmaak van een ambitieus actieplan duurzame overheidsopdrachten binnen de Vlaamse overheid. Gezien de betrokkenheid van diverse beleidsdomeinen in deze thematiek, voert de minister-president, bevoegd voor Duurzame Ontwikkeling, de coördinatie rond dit thema. Dit najaar zal de administratieve taskforce een concreet actieplan duurzame overheidsopdrachten uitwerken. Sociale criteria zullen hierbij een belangrijke pijler zijn, waar vanuit het Departement WSE sterk op ingezet zal worden. Hierbij zullen we zowel werken aan pilootprojecten als aan concrete instrumenten voor aankopers en beleidsmakers.

MVO bij lokale besturen

Realisaties september 2007 – september 2008

In het kader van de jeugdwerkplannen werd aan 13 lokale overheden en de VVSG een impuls gegeven om MVO ook op de lokale agenda te zetten. Lokale besturen ondernamen acties om hun stakeholders tot meer MVO aan te zetten (via MVO charters, stakeholdersdialoog, ...), ontwikkelden een duurzaam aankoopbeleid en zetten verder in op de rol die zij als werkgever op vlak van diversiteit opnemen. In het voorjaar van 2008 volgde zowel een formele evaluatie van de MVO-pijler van het jeugdwerkplan, als een consultatie van de betrokken overheden. Het initiëren van een MVO-beleid is een proces dat tijd nodig heeft en met de nodige expertise en dialoog dient opgebouwd te worden. De vele initiatieven toonden alvast aan dat steden en gemeenten echt verder werk willen maken van een stimulerend en levend MVO-beleid.

De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) werkte een leidraad 'sociaal aanbesteden' uit die de lokale besturen ondersteunt bij de integratie van sociale criteria in hun aankoopbeleid. Deze leidraad bundelt voor de eerste keer praktijken en aankooptechnische aanbevelingen over dit thema, waardoor aankopers en beleidsmakers met een stevige basis aan de slag kunnen gaan. Deze gids omvat een kader Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen, een procesbeschrijving en een uitgebreid juridisch luik in verband met de wetgeving overheidsopdrachten. De leidraad beoogt een MVO-mainstreaming en een verruiming van het gebruik van sociale overwegingen als beleidskeuze, en richt zich zowel op het uitvoerende als op het beleidsniveau. Hij werd gratis verspreid aan alle lokale besturen. Om de dynamiek die werd opgebouwd verder te ondersteunen, werd aan VVSG dit jaar een vervolgproject toegewezen. Hierin zullen niet alleen meer lokale besturen worden bereikt, maar wordt ook ingezet op juridische ondersteuning op organisatieniveau, een lerend netwerk en de ontwikkeling van sociale criteria voor een aantal productgroepen.

Een tweede project onderzocht de creatie van sociale meerwaarde bij grote openbare werken via een brede stakeholdersbenadering. Het project *Bijzonder Plan van Aanleg naar Werk* (BPA-W) werd door de stad Antwerpen uitgevoerd met haar partners uit de sector Bouw. Het werd mee ondersteund door het ESF-Agentschap.

Het project BPA-W ontwikkelde een methodiek om een instroomanalyse te kunnen maken bij geplande overheidsopdrachten van werken. Zo kan in een vroeg stadium duidelijk worden gemaakt

welk type jobs en welke competenties bij een specifieke werf nodig zullen zijn. Dit laat toe dat de actoren op de arbeidsmarkt zich daarop gericht voorbereiden.

Tegelijkertijd zocht het partnerschap naar een methodiek waarbij de bouwbedrijven mee verantwoordelijkheid kunnen opnemen voor de opleiding van werkzoekenden uit de kansengroepen op de werf zelf.

Samen met het ESF werd op 10 en 11 april een *Europees en Vlaams congres* georganiseerd om deze en andere praktijkvoorbeelden rond sociaal aanbesteden uit Vlaanderen aan een breed publiek voor te stellen onder de noemer: 'Enhancing Social Value in Public Procurement'. Ruim 90 Europese en Vlaamse experts namen deel aan workshops rond social return on investment, de samenwerking tussen sociale en reguliere economie, sociaal verantwoord aankopen bij lokale besturen, ... De conclusies van deze workshops werden gebundeld in een debat, waaraan ook een vertegenwoordiger van de Europese DG Werkgelegenheid deelnam. Op deze manier maakten we gebruik van de opportuniteit om een insteek te leveren voor het Europese onderzoek rond sociaal aanbesteden. Tenslotte werden de resultaten van de diverse Vlaamse projecten in de kijker gezet. In vier workshops namen ruim 130 vertegenwoordigers van sociale partners, lokale overheden, sociale economie en diverse sectoren actief deel.

Voor de opvolging van de Europese plannen ter zake, nam het Departement WSE ook deel aan een open gesprek waarbij de betrokken DG's een stand van zaken van de studie rond sociaal verantwoord aanbesteden voorstelden. Vlaamse praktijkvoorbeelden werden aangereikt.

Onder de noemer 'Lokale overheden en sociale economie: partners in maatschappelijk verantwoord ondernemen/ Local authorities and social entrepreneurs: enhancing social value in public procurement' werden ook een Nederlandstalige en Engelstalige brochure uitgebracht.

Budget

Voor het congres werd 59 292 euro op de BA JE 43.02 C uitgetrokken. Voor het project van VVSG werd in 2007 een bedrag van 50.000 euro voorzien op Programma 52.40 – BA 43.02.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

De concrete resultaten van het VVSG –project zullen in februari 2009 voorgesteld worden. Het is van groot belang ervoor te zorgen dat deze resultaten zo ruim mogelijk verspreid worden.

Op lokaal niveau leeft MVO. De lokale overheden maakten echt werk van MVO in het kader van het jeugdwerkplan. Deze dynamiek moeten we verder ondersteunen. Lokale besturen kunnen samen met het lokale bedrijfsleven en de non-profit de uitdaging aangaan om in concrete projecten maatschappelijk verantwoord ondernemen te realiseren en zichtbaar te maken voor de burger. Ook de sociale economie heeft hier haar rol te spelen.

Budget

Op de BA JE 33.03 B wordt voor 2009 150.000 euro voorzien voor lokale projecten.

Nieuwe beleidsaccenten 2008-2009

MVO voorbeeldfunctie

Binnen mijn bevoegdheden wil ik ook verder gestalte geven aan de MVO-voorbeeldrol van de overheid. Hierbij is het van belang duidelijk te bepalen hoe diverse aspecten van maatschappelijk verantwoord ondernemen binnen een overheidsorganisatie kunnen worden uitgewerkt en opgevolgd. Tot nog toe beschikken we niet over een kader voor MVO binnen overheidsorganisaties. Via onze eigen voorbeeldrol willen we hiervoor een model ontwikkelen in een masterclass "MVO voor overheden".

Voor de verdere uitwerking van de voorbeeldfunctie van de overheid wordt 150 000 euro voorzien op BA JE 33.03 B.

4.1.3 MVO in het onderwijs

Het DOEN! project

Realisaties september 2007 – september 2008

Integratie van MVO binnen het hoger onderwijs is niet alleen een kwestie van aandacht voor een meerwaardeneconomie en duurzame bedrijfsvoering in de curricula van diverse opleidingen, maar wil ook doordringen naar het hart van de organisaties om zelf en duurzame bedrijfsvoering te faciliteren.

Het *project Doen!* werkt sinds 2006 aan de inbedding van maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzame ontwikkeling binnen de curricula en organisaties van het hoger onderwijs. Via lerende netwerken en gerichte ondersteuning zijn intussen een groot aantal associaties betrokken. In 2007 en 2008 werd ook aandacht besteed aan de verruiming van het draagvlak voor initiatieven rond duurzaamheid binnen het hoger onderwijs en werd verder aangestuurd op de bundeling van de inspanningen van diverse beleidsdomeinen. Vanuit het departement LNE werd zo in 2007 een bijdrage geleverd door het ter beschikking stellen van twee milieuzorgcoördinatoren. Ook het Departement Onderwijs steunt dit initiatief. Daarnaast werd ook aansluiting gezocht met het opgestarte platform Educatie voor Duurzame Ontwikkeling (EDO).

In 2007 werd voor dit project 146.000 euro voorzien op programma 52.40 – BA 43.02.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

Vorig jaar werden er samen met de collega ministers van werk en van leefmilieu, inspanningen gedaan om duurzame initiatieven binnen de Vlaamse hogescholen en universiteiten op te starten. DOEN! werd intussen ‘duurzaam hoger onderwijs Vlaanderen’. Samen met de bevoegde collega’s zal verder werk worden gemaakt van een breed gedragen en duurzaam initiatief.

Voor de continuering van het project Doen! wordt in 2009 60 000 euro voorzien op BA JE 33.03 B.

Sociale Economie op de campus en het EI van MVO

Realisaties september 2007 – september 2008

Sociale economie op de Campus was in 2008 al aan zijn derde editie toe. Om meer te kunnen aansluiten bij de onderwijsagenda’s van de deelnemende instellingen en docenten werd in 2008 de overgang voorbereid naar meer gespreide acties. Zo werd sociale economie niet enkel belicht in het kader van de Week van de sociale economie, maar gespreid over het ganse academiejaar door gastlessen en de sensibilisatie van studenten en docenten.

In 2007 werd door VOSEC stagepunt.be gelanceerd om de brug te slaan tussen het onderwijs en het werkveld sociale economie. Stagepunt dient als wegwijzer voor de studenten en docenten om stages te vinden in het werkveld van de Sociale Economie. Het project speelt vooral in op de noden van de hogescholen (met veel stageopdrachten) en zet hen van bij het begin van het academiejaar op het spoor van de Sociale Economie. Eind september 2008 werden op stagepunt een 30-tal stageplaatsen aangeboden en staat het profiel van een 12-tal stagiaires en stagedocenten al online.

Het *Ei van MVO* is een prijs voor Bachelor-, Master- en Doctoraatsscripties over Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Het tweede ei van MVO werd op 16 oktober 2007 uitgereikt aan een masters- en een doctoraatsscriptie. Vijf masterscripties en twee doctoraatsscripties haalden de finale

selectie. De jury achtte de doctoraatscriptie van Sarah Steenhaut de prijs van 1.000 euro waard. In “Towards a Better Understanding of Unethical Consumer Behavior: The influence of Individual Characteristics, Situational Circumstances and Emotional Experiences in Consumers’ Ethical Decision-Making Processes” behandelt ze een belangrijk kennishiaat binnen het MVO onderzoek, met name consumentenethiek. De prijs van 500 euro voor de beste Master- of Bachelorscriptie ging naar Ewout Stoefs, die met “Framing als strategie voor effectieve communicatie over Fair Trade producten” een wetenschappelijk onderbouwd en praktisch bruikbaar werk aanleverde.

In 2007 werd voor uitvoering van dit project 35.500 euro voorzien op programma 52.40 – BA 43.02.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

Waar sociale economie op de campus zich initieel entte op de Week van de sociale economie, wordt er nu gekozen voor jaartrajecten, zodat in alle semesters de docenten kunnen inspelen op het aanbod aan curriculum ondersteuning. Via dit initiatief wil men de studenten actief betrekken bij het thema “sociale economie”. In 2009 wordt ook ingezet op uitwisseling van expertise tussen docenten, een verruiming van het aanbod van gastdocenten en een verdere uitbouw van stagepunt.be. De website zal verder gepromoot en aangevuld worden in de loop van het academiejaar. In maart 2009 zullen ook bedrijfsbezoeken aan sociale ondernemingen worden georganiseerd.

Dit initiatief zal binnen het actieplan van VOMECE financieel ondersteund worden (zie 6.6.4.).

4.2 Professionalisering door samenwerking en kennisoverdracht

Steunpunt WSE – onderzoeksgroep Sociale Economie

Realisaties september 2007 – september 2008

In de voorgaande beleidsbrief werd al vermeld dat binnen het Steunpunt WSE van het Vlaams Programma Strategisch Arbeidsmarktonderzoek één onderzoekslijn voor Sociale Economie voorzien is.

Dit jaar werden de volgende rapporten door de onderzoeksgroep ‘Sociale economie’ opgeleverd en besproken op de stuurgroep:

- het technische rapport (parameters) m.b.t. de ontwikkeling van een monitoringinstrument voor de sociale economie;
- het rapport op het vlak van de ontstaan, de geschiedenis en de dynamiek van de sociale economie in Vlaanderen;
- het praktijkonderzoek van de juridische vormen binnen de sociale economie.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

Op basis van de voormelde deelrapporten, de aangereikte beleidsaanbevelingen en conform de voorziene planning worden in 2009 de volgende rapporten opgeleverd:

- een eerste monitoringinstrument (boordtabellen) wordt vanaf dit najaar experimenteel ontwikkeld;
- in functie van de bestaande juridische vormgeving van de sociale economieondernemingen wordt in het najaar met de stakeholders een overleg gepland ter bespreking van de onderzoeksresultaten. Dit als voorloper van het onderzoek dat begin 2009 zal starten m.b.t. de harmonisering van de statuten van de sociale economieondernemingen;
- de managementstructuren van de sociale economieondernemingen worden vanaf 2009 onderzocht;
- de onderzoekslijn “effecten” van de sociale economie op de tewerkstelling en loopbanen van doelgroepwerknemers wordt vanaf 2009 opgestart.

Het Steunpunt WSE wordt deels gefinancierd door het departement EWI en deels door het ESF-agentschap.

Beheersovereenkomst VSAWSE

Realisaties september 2007 – september 2008

In het kader van de beheersovereenkomst 2007-2010 met het VSAWSE werd een monitoringsysteem uitgewerkt voor de tewerkstellingsmaatregelen. Dit systeem is gebaseerd op zowel strategische als meetbare operationele doelstellingen. De methodiek moet het mogelijk maken om op een systematische wijze naar zowel personele, doelgroepgerichte als financieel -economische indicatoren periodiek te monitoren. De beheersovereenkomst van het VSAWSE wordt dit jaar voor het eerst geëvalueerd.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

Zoals voorzien in de beheersovereenkomst wordt de toetsing van de strategische en meetbare operationele doelstellingen voor het eerst uitgevoerd in 2008 over de gegevens van 2007. Het globale eindrapport van deze toetsing met de nodige aanbevelingen wordt eind dit jaar voorgelegd. Dit rapport kan dan als instrument worden gebruikt om een beter inzicht te krijgen in het bereik, de rotatie, de

diversiteit, de effectiviteit en de groei van de verschillende maatregelen zodat een optimalisering van mijn beleid kan worden gerealiseerd. In 2009 zal ook de evaluatie van de beheerovereenkomst voor 2008 gebeuren.

Opleiding Management in de Sociale Economie

Realisaties september 2007 – september 2008

Sinds het academiejaar 2001-2002 start de Universiteit Antwerpen Management School jaarlijks de tweejarige opleiding ‘Management in de sociale economie’ op waarmee men zich richt tot coördinatoren, stafmedewerkers en verantwoordelijken uit de sociale economie. De opleiding is modulair opgebouwd zodat door de verschillende docenten –zowel theoretisch als praktisch- kan gefocust worden op specifieke managementvaardigheden (strategische management, veranderingsmanagement, conflicthantering, regelgeving op diverse overheidsniveaus, financieel management, personeel, marketing, communicatie, ...). Ieder jaar wordt de opleiding door de cursisten grondig geëvalueerd en nadien bijgestuurd zodat ze blijft beantwoorden aan de noden van de deelnemers. Sinds 2006 wordt de opleiding aangeboden in samenwerking met de Universiteit Hasselt. Concreet betekent dit dat de opleiding beurtelings opstart in Antwerpen en in Hasselt.

De deelnemersgroepen waren zeer divers maar toch representatief voor de sector van de Sociale Economie. De opleiding vervult een door de cursisten erg gewaardeerde functie naar netwerkvorming en ervaringsuitwisseling. Er zijn deelnemers uit kleine en vlakke organisaties die weinig of geen collega's in een staffunctie hebben. Voor hen biedt deze cursus een mogelijkheid tot klankbord en reflectie. Cursisten uit grote en/of groeiende organisaties kunnen een voorbeeldfunctie hebben naar de rest. Zij passen de aangeboden managementinstrumenten vaak onmiddellijk toe en vervullen op de manier een pioniersrol in transformatieprocessen binnen sociale economie bedrijven. Een stuurgroep is verantwoordelijk voor de kwaliteitsbewaking van de opleiding. Sinds dit jaar zijn ook de cursisten zelf vertegenwoordigd in deze stuurgroep door middel van een afgevaardigde waardoor de kwaliteit van de opleidingen en de afstemming op de noden van de deelnemers nog meer gegarandeerd is.

In 2007 werden zowel het 2de jaar van de zesde promotie (Hasselt) als het 1ste jaar van de zevende promotie (Antwerpen) gesubsidieerd, respectievelijk voor een bedrag van 51.906 euro en 52.944 euro. De zesde promotie telt 20 deelnemers. De zevende promotie wordt door 29 personen gevolgd. De subsidiëring liep van 1/10/2007 tot en met 30/9/2008 voor een bedrag van 104.850 euro. Deze opleiding loopt ook de volgende jaren verder.

Het budget 2008 bedraagt afgerond 107.000 euro en is gesitueerd op BA JE 43.02 C.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

De Opleiding “management in de sociale economie” wordt verder gezet. Voor het academiejaar 2008 - 2009 zal Hasselt ditmaal het eerste jaar organiseren. In Antwerpen zal het tweede jaar van de opleiding van start gegaan.

Het budget 2009 bedraagt afgerond 109.000 euro en staat op BA JE 33.09 C.

Leerstoel Sociale Economie

Realisaties september 2007 – september 2008

De UAMS richtte vorig academiejaar (2006-2007) voor het eerst een interuniversitaire leerstoel ‘sociale economie’ in. De leerstoel past in de beleidslijnen om niet enkel met dé sociale economie maar vooral met de evolutie naar een sociale economie bezig te zijn. In die zin ligt de focus van de leerstoel op “de sociale economie in brede zin”. De leerstoel is academisch ingebed: Mevr. Marleen Deneff en Dhr. Joris Ghysels werden benoemd als zelfstandig academisch personeelslid.

Met het oog op de continuïteit na 2007 zetten beide docenten zich ook in voor de oprichting van het ‘Instituut Sociale Economie’ (ISE). In april 2007 werd het ISE formeel als onderzoeksinstituut opgericht onder auspiciën van de faculteit Politieke en Sociale Wetenschappen. Met de oprichting van het ISE en onder impuls van de leerstoel konden alle onderzoeken die sociale economie aanbelangen worden gestroomlijnd en alle onderzoekers worden ondergebracht op één locatie waardoor de kennisuitwisseling tussen de verschillende onderzoekers wordt bevorderd.

De subsidie was bedoeld als opstartsubsidie en werd zoals afgesproken van bij het begin niet verlengd.

Ontwikkeling van een kwaliteitsmanagementsysteem voor maatwerkbedrijven

Realisaties september 2007 – september 2008

Het streven naar een decreet dat maximale afstemming bereikt tussen de beschutte en de sociale werkplaatsen, opende ook mogelijkheden op het vlak van kwaliteitsbeleid. Het doel was te streven naar een uniform systeem dat een aantal minimale criteria oplegt en bedrijven de kans geeft om, op hun eigen tempo, meer te doen. In 2007 werd via diverse fora intensief samengewerkt tussen de maatwerkbedrijven en de betrokken administraties om dergelijke kwaliteitsmethodiek te ontwikkelen. Het ontwikkelde model, ‘de kwaliteitswijzer’ genoemd, werd in oktober 2007 op een colloquium gepresenteerd aan alle werkplaatsen, betrokken partners en stakeholders. De kwaliteitswijzer is een vertaalslag van het EFQM-CAF model, op maat van de werkplaatsen. De kwaliteitswijzer bevat zowel criteria op het vlak van de sociale verantwoordelijkheid van de werkplaats ten aanzien van de doelgroepwerknemer als ten aanzien van economische componenten van de werkplaats. De sector heeft aan het beleid aanbevolen om dit model experimenteel te mogen toepassen bij pilootwerkplaatsen en heeft de aandacht gevestigd op het feit dat op termijn de nodige middelen dienen voorzien te worden om het te kunnen implementeren in alle maatwerkbedrijven. De betrokken sectoren vroegen eveneens aandacht voor en betrokkenheid bij de ontwikkeling van het toezichtconcept op het model.

In 2007 werd voor de ontwikkeling van deze kwaliteitswijzer een subsidie toegekend aan Amfion van 125.225 euro op programma 52.40 - BA JE 43.02 C.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

De gestelde beleidsaanbevelingen hebben ertoe geleid dat het kwaliteitsproject in 2008 werd voortgezet met als specifieke opdrachten:

- het experimenteel implementeren van het ontwikkelde model in 16 beschutte en sociale werkplaatsen om uit hun ervaringen de nodige lessen te trekken tot bijsturing van de kwaliteitswijzer en tot bepaling van de nulmeting inzake kwaliteit;
- het oplijsten van de ondersteuningsnoden bij de toekomstige implementatie van dit kwaliteitsmanagementmodel in alle werkplaatsen;
- het zetten van de eerste stappen in de ontwikkeling van een toezichtsconcept in nauw overleg met alle betrokkenen.

Bij de verdere ontwikkeling en implementatie van de kwaliteitswijzer zal er afgestemd worden met het kwaliteitsbeleid dat het ESF-agentschap vooropstelt binnen het Operationeel Programma 2007-2013.

De samenwerking zal gefinaliseerd worden in maart 2009 met de nodige aanbevelingen over:

- een geïntegreerd kwaliteitsmanagementmodel dat voorgesteld wordt als basis voor de toekomst en dat al experimenteel is toegepast binnen een pilootproject door de werkplaatsen;
- de mogelijke minimale kwaliteitseisen die dienen ingevuld te worden;
- de vereiste ondersteuning en vorming die de werkplaatsen nodig hebben om het kwaliteitsmodel te kunnen implementeren;
- het toezichtsconcept met de nodige garanties naar concretisering en optimalisering van het kwaliteitsmodel.

In het voorjaar van 2009 zullen de resultaten inclusief beleidsaanbevelingen teruggekoppeld worden aan het brede werkveld.

De geformuleerde aanbevelingen zullen aanleiding geven tot een structurele juridische inbedding van het kwaliteitsdenken in beide sectoren, bij voorkeur binnen het concept van eenheidsdecreet.

In een volgende fase zal de bruikbaarheid voor de andere werkvormen binnen de sociale economie worden onderzocht.

Voor de periode augustus 2008-maart 2009 werd een nieuwe subsidie van 122.741 euro toegewezen aan Amfion vzw op programma 52.40 - BA JE 43.02 C. In functie van de resultaten van de acties tijdens voormelde periode zal er op dezelfde begrotingsallocatie indien wenselijk en nodig een bijkomend budget voorzien worden voor de periode april – september 2009.

Ontwikkeling van een uniform boekhoudsysteem en monitoringsysteem voor maatwerkbedrijven

Realisaties september 2007 – september 2008

De beschutte werkplaatsen beschikken al geruime tijd over een uniform boekhoudsysteem. Dit boekhoudsysteem is gebaseerd op de boekhoudkundige wetgeving van reguliere bedrijven maar met specifieke toegewezen rekeningen voor de subsidies. Jaarlijks rapporteren de beschutte werkplaatsen aan de hand van het jaarrekeningmodel en hun jaarverslag over de financieel-economische situatie van de werkplaats, hun personeelstoestand en (summer) de inhoudelijke werking tijdens het afgelopen werkjaar. Deze elektronische rapportering berekent automatisch een aantal kengetallen en ratio's die de werkplaats als houvast kan hanteren om het eigen beleid te evalueren en bij te sturen.

In 2007 werd een gelijkaardige methodiek en rapporteringwijze ingevoerd bij de sociale werkplaatsen. Resultaat is dat de sociale werkplaatsen in 2008 voor het eerst hun jaarrekeningen van het boekjaar 2007 op eenzelfde wijze met dezelfde basisinformatie elektronisch hebben overgemaakt aan het Subsidieagentschap. Het grote voordeel is dat beide deelsectoren nu op een gestandaardiseerde wijze basisinformatie overmaken zodat vergelijking op sector, regionaal of individueel vlak mogelijk wordt.

Voor deze actie werd geen specifiek budget voorzien.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

De resultaten van de beschutte en de sociale werkplaatsen met betrekking tot het dienstjaar 2007 worden momenteel verwerkt tot een globaal overzicht en rapport. Deze resultaten worden ondermeer gebruikt als basis voor de toewijzing van verplichte managementondersteuning aan werkplaatsen met structurele verliezen (zie ook 6.4.3).

In het najaar van 2009 zal een evaluatie gemaakt worden met betrekking tot de relevantie van de opgevraagde informatie en de eenvoud van opvragen. In samenspraak met de sociale partners zal bekeken worden waar kan bijgestuurd worden opdat de meest relevante cijfergegevens met de minste moeite kunnen bekomen worden.

De resultaten en het ontwikkelde monitoringsysteem zullen ook verankerd worden binnen het nog verder te ontwikkelen eenheidsdecreet. Tenslotte zal worden nagegaan of deze gegevensopvraging kan worden uitgebreid naar andere werkvormen binnen de sociale economie (met in een eerste fase de Lokale diensteneconomie) en in welke mate dit een onderdeel kan worden van het globale monitoringsysteem voor de sociale economie waar het Steunpunt Werk en Sociale Economie een onderzoekslijn rond uitbouwt.

Voor deze actie wordt geen specifiek budget voorzien.

4.3 *Imago*

Realisaties september 2007 - september 2008

Vorig werkjaar werden tal van publicaties en brochures ontwikkeld om Sociale Economie in de kijker te zetten en meer bekendheid te geven bij het ruime publiek.

Onder de noemer '*lokale overheden en sociale economie: partners in maatschappelijk verantwoord ondernemen/ Local authorities and social entrepreneurs: enhancing social value in public procurement*' werden ook een Nederlandstalige en Engelstalige brochure uitgebracht. Intussen zijn al ruim 400 exemplaren verspreid. Beide brochures kunnen ook gratis worden gedownload via www.werk.be en mvovlaanderen.be.

Sinds 27 mei 2008 is www.werk.be online. Op deze website kan de surfer alles vinden over werk en sociale economie in Vlaanderen. Een pak info wordt er onder een handig zoekstelsel ontsloten, met een afzonderlijke toegang voor werkzoekenden, werkgevers, werknemers of professionelen. Via de module www.aandeslag.be, die geïntegreerd werd in [werk.be](http://www.werk.be), kan de individuele werkgever, werknemer of werkzoekende snel nagaan voor welke premies of subsidies hij of zij in aanmerking komt, op basis van enkele kerngegevens als leeftijd, opleiding of locatie. Naast de beleidsontwikkelingen op het vlak van werk en sociale economie worden bijvoorbeeld ook alle oproepen in het kader van Sociale Economie via deze site gelanceerd. Daarnaast is er ook een aparte rubriek gemaakt rond maatschappelijk verantwoord ondernemen en werd een link naar het DKC www.mvovlaanderen.be gemaakt.

De tweewekelijkse nieuwsbrief van MVO Vlaanderen bundelt het laatste MVO-nieuws en de geplande evenementen, studiedagen en conferenties ter zake. In september 2008 had de nieuwsbrief 429 abonnees.

Begeleider sociale economie

Eén van de belangrijkste schakels binnen een sociaal economiebedrijf is de (werkvloer)begeleider. Een begeleider in een sociaal economiebedrijf heeft gezien de specificiteit van de organisatievorm en de bijzondere kenmerken van de doelgroep een dubbele taak: het ondersteunen van de doelgroepwerknemer en samen met de doelgroepwerknemer opdrachten en diensten zo efficiënt mogelijk uitvoeren. Vaak wordt er vastgesteld dat het aantrekken van begeleiders voor sociale economieondernemingen moeilijk is. Niet voor niets is het beroep van begeleider in de sociale economie een knelpuntberoep. Dit heeft te maken met het imago van zowel de functie als de sector. In overleg met de stakeholders worden in 2008 en 2009 een aantal initiatieven ontwikkeld om het imago van de begeleider sociale economie te verbeteren (in functie van het behoud van de bestaande werkvloerbegeleiders) en het aanwerven van begeleiders via onderwijs en via de VDAB te optimaliseren (nieuwe instroom).

Via drie werkgroepen met daarin vertegenwoordigers vanuit het werkveld (sociale partners, VOSEC) aangevuld met een aantal experts (VIVO, VDAB, adviesbureaus, vormingsfondsen van de sectoren), worden voorstellen uitgewerkt op het vlak van competentieversterking, een verbeterd beroepsprofiel, een informatiecampagne, een versterking van de trajectbegeleiding. Er zullen vormingsinitiatieven worden opgezet voor de werkzoekende (potentiële) én de huidige begeleiders.

Aangezien de VDAB uitvoerder is van dit initiatief, werd er een krediet van 250.000 euro via het herverdelingsbesluit van 14 december 2007 overgeheveld naar de BA 52.40 – 41.01.

Beleidsopties september 2008 - september 2009*MVO Stimuleren op de werkvloer*

De SERV plant in het najaar van 2008 een communicatiecampagne om bedrijven en stakeholders te sensibiliseren en bij te staan in het kader van de actie 'MVO stimuleren op de werkvloer van KMO's'. Deze campagne maakt deel uit van de subsidie aan de SERV (zie 4.1).

Nieuwe MVO concepten kenbaar maken

In het kader van het MVO beleid, gericht naar voortrekker bedrijven, wordt in het voorjaar van 2009 een campagne gelanceerd om innovatieve, geïntegreerde en duurzame productieprocessen te promoten. Er wordt een bedrag van 65 000 euro voorzien voor een gerichte communicatiecampagne op JA 1272 B.

Begeleider sociale economie

In het najaar zal beslist worden welke initiatieven weerhouden worden en welke deelbudgetten daarvoor gereserveerd worden (binnen het globaal gereserveerde budget). Er is in 2009 geen bijkomend krediet voorzien voor de realisatie van dit project.

4.4 Innovatie als hefboom voor de sociale economie

Geconfronteerd met een verlies aan arbeid door technologische ontwikkelingen en globalisering, heeft sociale economie een bijzondere opdracht om opportuniteiten te zoeken waardoor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt zinvol ingezet kunnen blijven worden. Naast procesinnovatie en de ontwikkeling van nieuwe begeleidingsmethodieken die breed vertaalbaar zijn, brengen nieuwe maatschappelijke tendensen heel wat nieuwe noden aan de oppervlakte die potentiële markten betekenen voor sociale ondernemers. Op deze kansen wil ik dan ook volop inzetten om van sociale economie een duurzaam verhaal te maken. Ook dit jaar werden verschillende initiatieven in dit kader genomen.

Een energieke sociale economie*Energiesnoeiërs****Realisaties september 2007 - september 2008***

De federale en Vlaamse overheid bouwen stelselmatig een stimuleringsbeleid voor energiebesparing uit. Drempels die beletten dat de mensen investeren in energiebesparende ingrepen in de woning worden systematisch weggewerkt.

Deze investeringen geven heel wat voordelen zoals meer wooncomfort waardoor gezondheidsproblemen verminderen, minder armoede door de goedkopere energiefacturen en financiële en/of fiscale voordelen voor eigenaars en huurders. De gemiddelde energiebesparing per gezin wordt geschat op 30%. Er kan dus heel wat geld bespaard worden door het uitvoeren van zeer eenvoudige (bv. spaarlampen, tochtstrips, spaardouchekop, radiatorfolie) tot complexere ingrepen (bv. dakisolatie, dubbele beglazing).

Het potentieel om kansengroepen te werk te stellen in het uitvoeren van energiebesparende maatregelen is groot. Naast het positieve effect van deze projecten op milieu en tewerkstelling, is ook

de dienstverlening aan zwakkere doelgroepen een belangrijke meerwaarde van de energiesnoeiers. Samen met de sector wordt deze niche verder uitgebouwd.

Een eerste stap in die richting was een projectoproep voor het uitvoeren van energiebesparende maatregelen in april-mei 2007. Deze oproep speelde hoofdzakelijk in op de openbare dienstverplichting voor de distributienetbeheerders zoals voorzien in het REG-besluit³ om 50.000 energiescans bij Vlaamse huishoudens uit te voeren tijdens de periode 2007-2009. Daarnaast kon ook ingetekend worden voor het uitvoeren van andere energiebesparende maatregelen.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

23 sociale economie organisaties (sociale werkplaatsen en lokale diensteneconomie-initiatieven) voeren tot eind 2009 in gans Vlaanderen energiescans uit bij meer dan 100 gemeenten.

Dit najaar starten een aantal pilootprojecten met de uitvoering van een pakket kleine energiebesparende maatregelen en met de uitvoering van eenvoudige dak- en zoldervloerisolatie. Dit project wordt van nabij opgevolgd door de bouwsector.

Daarnaast wordt via een ondersteuning aan Komosie gezorgd voor een goede kwalitatieve opvolging van de sociale economie bedrijven die intekenden op deze niches.

De Vlaamse Regering heeft beslist meer energiescans uit te voeren. Voor het beleidsdomein Sociale Economie zullen er ook extra middelen worden vrijgemaakt voor de aanwerving van meer energiesnoeiers. Afgestemd op de voortgang van dit dossier, zal dan een oproep worden gelanceerd naar de sociale economie bedrijven.

De huidige energiesnoeiers worden gefinancierd via de bestaande beleidsinstrumenten, zijnde de lokale diensteneconomie en de sociale werkplaatsen (zie hoofdstuk 6). Om een nieuwe oproep te lanceren naar aanleiding van de uitbreiding van de energiescans, is een extra budget toegewezen aan het beleidsdomein Sociale Economie. Dit betekent dus dat in 2009 een extra gezamenlijk budget van 1.000.000 euro beschikbaar zal zijn op de basisallocaties JE 33.09 C (vzw's) en JE 43.02 C (lokale besturen) voor de projecten lokale diensteneconomie en op de BA JE 33.07 C voor de projecten sociale werkplaatsen.

Energievriendelijke Sociale Economie bedrijven

Realisaties september 2007 - september 2008

In het voorjaar van 2008 werd er een oproep gelanceerd naar de beschutte en de sociale werkplaatsen om projectvoorstellen tot energiebesparende maatregelen en maatregelen tot het reduceren van CO₂-uitstoot te realiseren. De oproep bestond uit twee delen. Vooreerst werd de mogelijkheid geboden om een energieaudit uit te voeren, die dan deels door de overheid gefinancierd werd. Deze energieaudit kon dan ook als basis dienen voor het indienen van een integraal investeringsproject in functie van CO₂-uitstoot reductie en/of energiebesparende maatregelen binnen het bedrijfsgebouw. De uiterste inschrijfdatum voor de projecten was 10 juli 2008. Hierop werd massaal ingetekend.

Op de BA JE 52.10 C werd in 2008 een éénmalig budget van 4.000.000 euro voorzien.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

De beschutte en sociale werkplaatsen hebben samen 67 audits en 124 projectvoorstellen voor investeringen tot reductie van de CO₂-uitstoot ingediend. Deze projectvoorstellen worden beoordeeld door een adviescommissie waarbij een rangschikking zal opgemaakt worden. Deze rangschikking zal

³ Besluit inzake openbare dienstverplichtingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik. Goedgekeurd op 2/3/2007.

als basis dienen voor de toekenning door de minister van het voorziene budget van 4 miljoen euro. Deze toekenning zal in de loop van oktober 2008 gebeuren.

In 2009 zijn er geen nieuwe middelen beschikbaar.

Fietspunten

Realisaties september 2007 - september 2008

De eerste fietspunten zijn nu bijna een jaar operationeel en tonen aan dat er nood is aan deze dienstverlening. Het voorbije jaar is er bij tal van lokale besturen verspreid over Vlaanderen heel wat interesse getoond om meerdere fietspunten op te starten. Ook aan de kant van de sociale economie groeit de interesse om als partner betrokken te worden in de verdere uitbouw van fietspunten.

Om hierop in te spelen hebben we in 2007 aan VOSEC de volgende ontwikkelingsopdracht gegeven:

- definiëring van wat een fietspunt is met afbakening van kerntaken;
- een netwerk van fietspunten opstarten;
- een inventaris en analyse maken van bestaande initiatieven in de sociale economie die actief zijn binnen de fietsmobiliteit;
- overleg met de NMBS omtrent afstemming fietsstallingen in stationsomgeving;
- overleg met de reguliere sector van fietshandelaars via de koepels (unizo, federatie van fietshandelaars, ...) om mogelijke knelpunten inzake concurrentie te bespreken.

Naast de 7 bestaande fietspunten (Antwerpen-Berchem, Antwerpen-Centraal, Brugge, Leuven, Gent-Sint-Pieters, Kortrijk en Mechelen), zijn er in het voorjaar 2008, vijf bijkomende fietspunten opgestart (Halle, Vilvoorde, Londerzeel, Hasselt en Aarschot).

Het budget voor de fietspunten is beschikbaar op BA JE 43.02 C en bedraagt op jaarbasis 324.000 euro.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

Na evaluatie van het eerste werkjaar van de fietspunten is in overleg met de NMBS-Holding een groeiscenario uitgetekend voor nieuwe fietspunten. Momenteel wordt onderzocht waar een concrete uitbreiding van de fietspunten kan worden gerealiseerd in 2009.

De uitbreiding van het aantal fietspunten is voorzien via de bestaande beleidsinstrumenten, zijnde de lokale diensteneconomie, BA JE 43.09 C (vzw's) (zie hoofdstuk 6).

Het fonds ter bevordering van de Sociale Economie

Realisaties september 2007 - september 2008

Een belangrijk instrument in het kader van innovatie is het "Fonds ter Bevordering van de Sociale Economie in Vlaanderen". Dit Fonds werd opgericht krachtens hoofdstuk XVI van het decreet van 22 december 2006 naar aanleiding van de ontbinding van de Werkholding met als doel innovatie te stimuleren in de sociale economie in Vlaanderen. Op 19 juli 2007 werd het Besluit van de Vlaamse Regering houdende regeling van het Fonds ter Bevordering van de Sociale Economie in Vlaanderen goedgekeurd.

Projecten die aan volgende voorwaarden voldoen, kunnen worden goedgekeurd:

- projecten op het vlak van bedrijfsinnovatie, productinnovatie en procesinnovatie;
- onderzoeksprojecten in functie van afstemming van de Europese regelgeving, vooral de uitbesteding van gespecialiseerd juridisch advies betreffende de gevolgen van de Europese

Regelgeving voor maatregelen in de sociale economie en advisering betreffende de implementatie ervan;

- wetenschappelijk onderzoek in het kader van sociale economie en het Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen, met name de financiering van relevant onderzoek ter zake dat niet binnen het Steunpunt Werk en Sociale Economie opgenomen kan worden;
- projecten die samenwerkingsverbanden van sociale economieondernemingen met ondernemingen stimuleren.

Naar aanleiding van de eerste projectfinancieringen in 2007 werd de werking van het fonds geëvalueerd. Dit heeft geleid tot een aanpassing van de toegepaste methodiek en beoordelingsmechanismen van projectaanvragen. De nadruk wordt voortaan meer gelegd op:

- de jaarlijkse beleidsopties die vooropgesteld worden tot financiering van de projectvoorstellen;
- de mate van disseminatie en maatschappelijke meerwaarden van de projectvoorstellen;
- de mate van betrokkenheid van stakeholders, omgeving en spin-offs van het projectvoorstel;
- de mate van innovatie.

Hierna volgt een overzicht van de lopende projecten. De projecten van de eerste lichting wierpen ondertussen hun vruchten af:

Aan de **vzw Tijdbank** werd een subsidie toegekend van 250.000 euro voor de periode van 1 september 2007 tot 31 december 2008. De Tijdbank is een onafhankelijke vzw die de vrijwillige inzet wil promoten en faciliteren van groepen mensen, vanuit organisaties (profit), voor andere organisaties (social profit) met een maatschappelijke, culturele of ecologische meerwaarde, via laagdrempelige en in tijd en ruimte afgebakende projecten.

Bij aanvang van het project hoopte de Tijdbank op een 3000-tal uren van Tijdgevers en 19.000 uren van Tijdnemers. Het resultaat op korte termijn was heel wat positiever. Intussen hebben bij de Tijdbank in de periode van januari tem eind augustus **149** grotere en kleinere social profitorganisaties een vraag/project geregistreerd voor een totaal van **30.918 uren** uren (ondermeer Rode Kruis, Filet Divers, Oikonde, School na Ziekenhuis, Rusthuis den Olm, Schatten in de Wijk, Vlajo, ...). **93** grotere en kleinere bedrijven en onderwijsinstellingen hebben een aanbod geregistreerd voor een totaal van **10.065 uren** uren (om. Capital at work, Ecover, Weekend Knack, Step Stone, BOIC, Alpro, Touring, Coca Cola, Administratie der Douane & Accijnzen, ...). Tal van bedrijven engageerden zich reeds in Tijdbankprojecten. Een greep uit de matchings: twaalf personeelsleden van het milieu- en civieltechnische ingenieurs- en adviesbureau Tauw staken een handje toe in de tuin van de vzw Ave Regina die gehandicapt en begeleidt. Het Vlaams Instituut voor de Logistiek leerde mensen die in armoede leven fietsen samen met het project Filet Divers. De IT-consultants van 4Dvision gingen mee op daguitstap naar Bobbejaanland met meer dan 100 broers en zussen van langdurig zieke kinderen. Rabobank en Ecover bouwen de instelling Monnikenheide om tot circusdorp, enz.

Aan **Voka - Kamer van Koophandel Limburg** werd een subsidie toegekend van 158.380 euro voor de periode van 1 september 2007 tot 31 december 2008 voor de uitvoering van het project 'M/V-united in bestuursorganen'.

Door middel van de ontwikkeling van een database en een begeleidings- en ondersteuningsprogramma van vrouwen naar bestuursmandaten gebaseerd op het peter/meterschapsprincipe wenst VOKA de aanwezigheid van vrouwen in bestuursmandaten te verhogen. Er werden twee pilootprojecten opgezet door Voka – Kamer van Koophandel Limburg en Antwerpen-Waasland.

Aan de **vzw Werkvormm** werd een bedrag toegekend van 70.000 euro voor de periode van 1 september 2007 tot 28 februari 2009 om een aantal laag- of kortgeschoolde personen op te leiden tot kok in het zogenaamde FoodJ project .

Van meet af aan heeft het FoodJ project zich voorgenomen zich voluit in te schrijven in het concept "sociale economie" en, waar mogelijk, te trachten sociale economie te integreren in het eigen project of een synergie tot stand te brengen tussen FoodJ en sociale economie in de brede omgeving. In juli

2007 werden 5 kandidaten geselecteerd. Zij volgden in de loop van augustus een eerste vooropleiding binnen Werkvorm vzw, in functie van een goede opstart op 1 september 2007. In de loop van het najaar werden er verdere selecties uitgevoerd. Op die manier werd december 2007 afgerond met een groep van 12 FoodJ's. Begin 2008 kwamen er nog 3 FoodJ's bij. In juni 2008 startte de laatste groep van 6 nieuwe FoodJ's. Het project werd evenwel door de promotor zelf beperkt tot de periode september 2007 – augustus 2008. Een aantal knelpunten hebben ertoe geleid dit project vroegtijdig af te ronden. De meeste FoodJ's werden geheroriënteerd naar andere horeca-opleidingen van de VDAB, voor een vijftal FoodJ's werd er gestart met een doorstroming naar werk. Het project zal dus in de praktijk minder middelen ontvangen.

Door de vzw **LaborX** wordt gedurende de periode van 1 september 2007 tot 31 augustus 2010 het project **Instant A+** uitgevoerd voor een totaal bedrag van 416.918 euro. Naar analogie met het sociale uitzendproject Instant A (voor jongeren tussen 18 en 30 jaar) richt het project Instant A+ zich op vijftigplussers. De ervaring van de afgelopen jaren leerde dat, naast de jongeren, vooral personen ouder dan vijftig een enorme behoefte hebben aan ondersteunende acties en een aanpak op maat. Er wordt zowel naar tijdelijk interim-werk als naar vaste contracten bemiddeld met specifieke aandacht naar activiteiten die ontwikkeld zijn of worden in het kader van de sociale economie.

Daarnaast werden 12 nieuwe projecten ingediend, waarvan er 6 werden goedgekeurd:

Aan de **CVBA Passwerk** werd een maximaal bedrag van 320.000 euro toegekend als tussenkomst in het boekhoudkundig verlies voor een periode van 1 januari 2008 tot 31 december 2010. Passwerk wil aangepaste begeleidings- en ondersteuningsmethodieken ontwikkelen om personen met een autismespectrumstoornis (ASS) tewerk te stellen als Test Engineer op locatie bij klanten van CVBA Passwerk. Hierdoor wordt niet alleen directe tewerkstelling gecreëerd voor een onderbelichte doelgroep, maar zet men ook in op de verdere loopbaanontwikkeling van de medewerkers. Tegen 2012 wil Passwerk 70 mensen tewerkstellen.

Vzw Kringwinkel Zuiderkempem doet nu reeds - in beperkte mate - export van goederen die niet verkocht kunnen worden in de kringloopwinkels. Vernieuwend is dat men wil afstappen van het ad-hoc werken en via een stuurgroep dieper wil ingaan op de opportuniteit van bepaalde facetten van deze export. Bovendien wil men de bestaande ervaring/werking terzake intensifiëren en nieuwe afzetlanden bestuderen/operationaliseren. De ervaringen zullen worden verspreid bij de collega- kringloopcentra. Aan deze organisatie werd een bedrag van 97.250 euro toegekend voor een periode van 1 september 2008 tot 31 augustus 2010.

VZW Lochting - Dedrie wil een duurzame verankering realiseren van de afzet van groenten- en fruitabbonementen door op een innovatieve en creatieve wijze extra omzet te genereren in nieuwe segmenten. Dit gaat men doen door een vernieuwende marktgerichte en commerciële aanpak en met een aangepast productaanbod. Hierbij zal men inzetten op een actieve prospectie naar nieuwe doelgroepen zoals bedrijven (bvb. als extralegaal voordeel voor personeelsleden, ...), organisaties en instellingen. Daarnaast zullen nieuwe productconcepten (themapakketten, seizoenspakketten, ...) die een bredere doelgroep kunnen aanspreken, worden ontwikkeld.

Aan deze organisatie werd een bedrag van 100.000 euro toegekend voor een periode van 1 juni 2008 tot 31 mei 2009.

Voor **BW Waak** is het zoeken naar passend en geschikt werk voor mensen met een handicap een voortdurende uitdaging. De assemblage van elektrische kabelbomen vergt bijvoorbeeld een heel scala aan vaardigheden van de operator. De inzetbaarheid van werknemers met visuele handicap of met verstandelijke beperkingen wordt in dit werkgebied gereduceerd tot het uitvoeren van een beperkt gamma van heel eenvoudige, repetitieve handelingen. Om meer variatie in het werk te brengen, werd in 2007 een specifieke tool "SpeechModule" ontwikkeld met de naam "smartcoach" die een blinde werknemer met behulp van gesproken instructies begeleidt. Op die manier kan men op een kwalitatieve manier een eenvoudige kabelmontage uitvoeren.

Door de ondersteuning van het Fonds zal deze tool verder worden verfijnd en zal worden onderzocht binnen welke andere toepassing de ‘smartcoach’ een meerwaarde kan betekenen. Doelgroepwerknemers worden sterk betrokken bij de ontwikkelingsoptimalisering van de smartcoach en bij de uitvoering van de haalbaarheidsstudie.

Aan deze organisatie werd een bedrag van 75.000 toegekend voor een periode van 1 april 2008 tot 31 maart 2009.

vzw De Vlaspit gebruikt 50% aan recyclagemateriaal voor de aanmaak van nieuwe kaarsen. De aanvoer daarvan komt vanuit een aantal vaste leveranciers: de bedevaartscentra van Scherpenheuvel, Banneux, Beauraing... De promotor wil de aanvoer verhogen door een nieuw kanaal aan te wenden: de containerparken en de kringwinkels. Hierdoor wil men een groter publiek van verbruikers bereiken. Niet alleen de burgers (dus niet enkel bedevaarders/toeristen), maar ook bijvoorbeeld de horecasector, die zeer grote verbruikers zijn van kaarsen. Zij zullen worden gemotiveerd om de kaarsstompen niet bij het gewone huisvuil te voegen, maar apart naar het containerpark te brengen (zoals bij KGA, olie...). Als sociale werkplaats biedt de promotor per definitie arbeid op maat aan werknemers uit de kansengroepen. Het project draagt bij tot een meer milieuvriendelijk afvalbeheer. Door gebruik te maken van bestaand vervoer (ophalen via het huidige parcours van de kringwinkels), veroorzaakt deze nieuwe werkwijze geen bijkomende milieubelasting op de weg. Aan promotor zal een bedrag van 42.900 euro worden toegekend voor een periode van 1 juli 2008 tot 30 juni 2009.

Het Masterplan Mobiliteit Antwerpen is een belangrijke motor voor de werkgelegenheid in de bouwsector de komende jaren. Gezien de omvang en de duurtijd van de werken zijn er dan ook grote opportuniteiten voor bijkomende tewerkstelling van kansengroepen. In het kader van het Europees Sociaal Fonds werd in de periode september 2006 – april 2008 door de stad Antwerpen het project “**Bijzonder Plan van Aanleg naar Werk**” (BPA-W) opgestart en uitgewerkt in samenwerking met de VDAB en de sociale partners bouw. De centrale vraagstelling was: hoe kunnen bouwbedrijven en overheden samen bij overheidsopdrachten hun maatschappelijke verantwoordelijkheid opnemen om de instroom van kansengroepen naar de arbeidsmarkt te vergroten. Het project resulteerde in een aantal concrete methodieken en aanbevelingen.

Stad Antwerpen, VDAB, de sector Bouw (FVB Antwerpen, Confederatie Bouw Antwerpen, Bouwunie, ACV, ABVV en ACLVB) en Onderwijspartners (via Onderwijs Raad Antwerpen) slaan in dit dossier de handen in elkaar voor de concretisering van de resultaten van het BPA-W project in echte testcases. Men wil komen tot tijdelijke opleidingscentra op de werf gekoppeld aan jobcenters waarin men vraag en aanbod via volgende acties zal afstemmen:

- toeleiding, screening, en bemiddeling van kandidaat-werknemers, jobmatching;
- de organisatie van werkervarings, opleidings-, en vormingstrajecten;
- begeleiding en coaching van kandidaat-werknemers via o.a. de methodiek werfplekieren;
- inzet van tewerkstellingsbevorderende maatregelen;
- ontwikkeling van sociale economieprojecten gelinkt aan afgesplitste taken.

Aan de promotor zal een bedrag van 140.493 euro worden toegekend voor een periode van 1 september 2008 tot 31 augustus 2010.

Overzicht projecten

Project	Periode	Bedrag in euro
VZW Werkvormm	1 september 2007 tot 28 februari 2009	70.000
VZW LaborX	1 september 2007 tot 31 augustus 2010	416.918
VZW Tijdbank	1 september 2007 tot 31 december 2008	250.000
Voka – Kamer van Koophandel Limburg	1 september 2007 tot 31 december 2008	158.380
CVBA Passwerk	1 januari 2008 tot 31 december 2010	320.000
VZW Lochting Dedrie	1 juni 2008 tot 31 mei 2009	100.000
Waak BW (Smartcoach)	1 april 2008 tot 31 maart 2009	75.000
KW Zuiderkempem	1 september 2008 tot 31 augustus 2010	97.250
VZW De Vlaspit	1 juli 2008 tot 30 juni 2009	42.900
Masterplan Mobiliteit Antwerpen - Opleiding en Jobcenter	1 september 2008 tot 31 augustus 2010	140.493
Totaal		1.670.941

Binnen het fonds kunnen permanent nieuwe projectaanvragen worden ingediend.

Een oproep binnen het Fonds gaf de mogelijkheid een aantal leemtes en beleidsprioriteiten naar voor te schuiven.

Onder de noemer “maatschappelijke verantwoord ondernemen innovatief vormgeven met focus op driedubbele meerwaarde” werden projecten ingediend die de evenwichtsoefening tussen ecologische, sociale en economische doelen willen faciliteren. Ook de pilootfunctie van sectoren zit hierin vervat. Een tweede prioriteit wil aan de sociale economie verder de mogelijkheid geven in te spelen op veranderende klantenbehoeften. Een nieuwe aanpak in marketing en communicatie loont en biedt nieuwe kansen voor een betere merkpositionering en voor een fris imago van de sector. Tot slot konden ook projecten worden ingediend die innovatieve oplossingen voor nieuwe maatschappelijke vraagstukken formuleren met als doel sociale inclusie te bevorderen.

In totaal is er reeds voor een bedrag van 1.670.941 euro budget toegekend aan projecten. Het budget voor de projecten in het Fonds, beschikbaar via BA JE 01.90 C en oorspronkelijk geraamd op 1.700.000 euro, bedroeg uiteindelijk 1.900.000 in 2008.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

In totaal werd voor de oproep een bedrag van 1.000.000 euro gereserveerd. De ingediende voorstellen worden in het najaar geëvalueerd. Goedgekeurde projecten kunnen dan van start gaan tussen 1 november 2008 en 1 januari 2009. In 2009 kunnen innovatieve projecten worden ingediend die aansluiten bij de doelstelling en het toepassingsgebied van het Fonds.

Voor 2009 worden de ontvangsten voor het Fonds geraamd op 1.700.000 euro (BA JE 01.90 C).

Innovatieve begeleidingsmethodieken en opleiding van doelgroepwerknemers

Realisaties september 2007 - september 2008

In het kader van de ESF-oproep zijn elf initiatieven van beschutte, sociale werkplaatsen en gespecialiseerde arbeidsonderzoeksdiensten met supported employment gestart. Daarnaast neemt ook één project lokale diensteneconomie deel in functie van doorstroom. Ruim 375 doelgroepwerknemers

en werkzoekende doelgroepwerknemers worden begeleid en ondersteund naar en op een reguliere tewerkstellingsplaats. Dit project bouwt voort op de experimenten 'supported employment', die van 2006 tot april 2008 in een aantal beschutte en sociale werkplaatsen liepen. De nieuwe pilootprojecten dienen expliciet verder te bouwen op de knowhow en aanbevelingen van het vorige experiment en van het HIVA-onderzoeksrapport supported employment van januari 2007.

Aanbevelingen werden voornamelijk geformuleerd op het vlak van subsidiëring, engagement van de werkplaatsen, de toe te passen methodiek en het statuut van de werknemer in supported employment. Uit het vorige experiment bleek duidelijk dat er zowel op budgettair vlak als naar engagement van de werkplaatsen moet geopteerd worden voor het olievlekprincipe waarbij getracht wordt geleidelijk meer werkplaatsen en derde organisaties (bijvoorbeeld toeleidingsinstanties) mee te krijgen in de methodiek. Het experiment leerde eveneens dat gemiddeld één jaar traject per doelgroepwerknemer normaal gezien voldoende is om te zien of de doorstroom al dan niet zal slagen. Belangrijk is bovendien dat alle fases van de methodiek worden doorlopen. Aandachtspunt bij een toekomstige structurele subsidiëring is een toereikende compensatiepremie om het verlies van de arbeidskracht op te vangen. De wijze van verspreiding van de methodiek aan maatwerkbedrijven (of andere organisaties met expertise op het vlak van begeleiding van doelgroepwerknemers) die de knowhow niet in huis hebben, is nog niet uitgeklaard maar wordt wel verkend in deze verlenging.

Er werden ondertussen ook afspraken gemaakt met de FOD werkgelegenheid over deze methodiek (ondermeer in het kader van het mogelijke gebruik van 'ter beschikking stelling').

Op een overleg in juli 2008 werd het nieuwe concept binnen de ESF-oproep toegelicht en werd de vraag gesteld naar hernieuwing van de gemaakte afspraken in het kader van het voorgaande experiment. Daarbij werd gesteld dat alle personen die binnen het experiment supported employment tewerk gesteld zijn bij een reguliere werkgever binnen de kringlijnen van de regelgeving rond ter beschikkingstelling worden doorgegeven aan de FOD werkgelegenheid. De FOD brengt de respectievelijke sociale inspecteur dan op de hoogte van de aanwezigheid van betrokkene in het bedrijf.

Bij de 2de BC 2008 werd een krediet van 1.200.000 euro aan Vlaamse middelen (als co-financiering in het Vlaamse Cofinancieringsfonds) overgeheveld naar de JD 33.16 B (ESF-agentschap) voor de uitvoering van dit project. Om de continuïteit van de ontwikkeling van de methodiek te verzekeren naar de betrokken beschutte en sociale werkplaatsen, werd er voor de periode tussen het einde van dit experiment (1/12/2007) en de start van de ESF -oproep in mei 2008, via het herverdelingsbesluit van 14.12.2007, een bedrag voorzien van 105.500 euro op het programma 52.40 – 41.01.

Aan VLAB vzw (koepel beschutte werkplaatsen) werd een subsidie verstrekt ter financiering van een project rond leeftijdbewust personeelsbeleid voor personen met een arbeidshandicap. Gezien de problematiek van de oudere werknemers met een handicap en hun groeiend aantal binnen de werkplaatsen, wordt via dit project een eerste aanzet gegeven tot de ontwikkeling van specifieke expertise en instrumenten ten aanzien van deze doelgroep.

De eerste fase van dit project is gestart op 1/07/2008 en loopt tot 31/12/2008. VLAB vzw ontving hiervoor 89.419 euro (JD 33.01.B).

Beleidsopties september 2008 - september 2009

De methodiek supported employment wordt ook het komende werkjaar verder ontwikkeld en verfijnd in de nieuw erkende projecten in het kader van de ESF-oproep. Deze oproep loopt tot en met december 2009 en heeft als doelstelling om in totaal minstens 375 werknemers en/of werkzoekenden te bereiken binnen de methodiek waarvan er minstens 113 op het eind van het project moeten doorgestroomd zijn.

Daarnaast en gelijklopend dient ook bekeken te worden op welke manier we deze experimentele fase kunnen gaan omzetten in een structureel regelgevend kader. Een eerste aanzet hiertoe wordt voorzien in het voorjaar van 2009.

De voorbije jaren heeft de sociale economie in Vlaanderen een sterke groei gekend. Binnen de diverse werkvormen zijn heel wat duurzame jobs gecreëerd voor langdurig en laaggeschoolde werkzoekenden. Deze arbeidscreatie ging enerzijds gepaard met groei van bestaande activiteiten in de sociale economie. Anderzijds zijn de voorbije jaren een aantal nieuwe niches (fietspunten, energiesnoeiërs, groenonderhoud, kinderopvang, enz.) aangeboord waar nieuwe jobs zijn gecreëerd. Om een optimale inzet van doelgroepmedewerkers in zowel bestaande als nieuwe activiteiten mogelijk te maken en een kwalitatieve dienstverlening na te streven, is bijkomende ondersteuning van de sociale economie noodzakelijk.

Als sluitstuk op de arbeidscreatie wil ik bijgevolg het komende jaar investeren in een optimale doorgroei en doorstroom van de doelgroepmedewerkers alsook in de kwaliteit van de dienstverlening. Zo zal er het komende jaar geïnvesteerd worden in opleiding van doelgroepmedewerkers en jobcoaching op de werkvloer in kader van het operationeel programma 2007-2010 van het Europees Sociaal Fonds.

Voor beide acties wordt een bedrag van 1.200.000 euro op de BA JD 33.16 B aangewend als Vlaamse cofinanciering binnen het ESF-programma.

Het project leeftijd bewust personeelsbeleid voor werknemers met een arbeidshandicap in beschutte werkplaatsen zal na positieve evaluatie in 2009 verdergezet worden, waarbij de nadruk meer ligt op praktijkgerichte en toepassingsgerichte implementatie. Er zal tevens onderzocht worden op welke wijze dit structureel kan verankerd worden in het beleid ten aanzien van de werkplaatsen.

Op BA JD 33.01. B zijn ook voor 2009 indien nodig voldoende budgetten aanwezig.

Daarnaast maar samenlopend met dit project wordt ook bekeken op welke manier dit project ook toepassing kan vinden op de doelgroep van de sociale werkplaatsen. Daartoe worden de nodige gesprekken gestart met SST vzw (koepel van de sociale werkplaatsen) om te bekijken op welke manier ook binnen deze sector stappen naar omgaan met de verouderde populatie kunnen gezet worden.

5 Stakeholderrelaties

5.1 Middenveld

Realisaties september 2007 - september 2008

In het kader van de evaluatie van de ondersteuningsstructuren werd de volledige sector van de sociale economie in een HIVA-onderzoek bevestigd over haar noden en visie op ondersteuning.

Ingevolge de aanpassingen van de subsidiereggeving en de inbedding van de managementondersteuning van de beschutte werkplaatsen in het meerwaardenbesluit (verplichte ondersteuning aan de verlieslatende werkplaatsen) werd de sector via intensief overleg geïnformeerd en gebriefd over de gedane wijzigingen. Dit met het oog op de eerste toewijzing van verplichte ondersteuning aan verlieslatende beschutte werkplaatsen. Samen met de sector, de adviesbureaus en het VSAWSE werd bekeken op welke manier dit het best concreet kan lopen. Ook is in september 2008 een eerste evaluatie gehouden waarbij de ervaringen van de adviesbureaus besproken zijn.

Ook met betrekking tot de ontwikkelingen in het kader van arbeidszorg (nieuwe experimenten arbeidszorg in beschutte en sociale werkplaatsen) en met betrekking tot de nieuwe toelidingsprocedure voor de beschutte werkplaatsen werd in de nodige overlegmomenten voorzien (in samenspraak met collega minister Vandenbroucke). In het vooruitzicht van de verlenging van de experimenten arbeidszorg in het kader van het meerbanenplan, werd een schriftelijke enquête gedaan naar alle ingeschreven promotoren naar evaluatie van het eerste jaar en mogelijke bijstellingen in de toekomst (februari 2008).

Alle invoegbedrijven werden vanuit het Departement WSE bevestigd in het kader van de evaluatie van de invoegmaatregel over hun drijfveren, de procedure, het luik tewerkstelling en het luik MVO. In vergelijking met de recente bevestiging in het kader van de ondersteuningsstructuren (20%), was de responsgraad met 45% meer dan goed.

Naar aanleiding van de open oproep lokale diensteneconomie werden in maart 2008 vijf provinciale infosessies gehouden. De oproep had bijzondere aandacht voor het groeipotentieel van de bestaande initiatieven lokale diensteneconomie, een verbreding naar niet-centrumsteden en nieuwe klaverbladen.

Op 11 september 2007 was er een ronde tafel met de coördinatoren van de centrumsteden en de VVSG in het kader van de omvorming van de actieplannen centrumsteden naar het toekomstige decretale kader. Op 17 juni 2008 kregen zij een toelichting bij het klaverblad Buurtsport.

Op 11 juni 2008 was er een overleg in functie van het klaverblad huisbewaarders in de sociale huisvesting met de betrokken administraties, Vereniging van Vlaamse Huisvesting (VVH) en de Vereniging Inwoners Van Sociale woningen (VIVAS).

Op 26 juni 2008 was er een overleg aanvullende thuishulp met de sector (private en publieke diensten).

Het voorbije jaar heeft er regelmatig overleg plaatsgevonden met de sector lokale diensteneconomie betreffende de opmaak van de diverse klaverbladen met belendende beleidsdomeinen binnen de Vlaamse Regering. Naast de klaverbladen werd de procedure om de doorstroom van doelgroepwerknemers binnen en buiten de initiatieven te stimuleren geagendeerd op dit overleg.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

De koepels zullen verder betrokken worden bij de uitwerking van het beleid waar nodig.

5.2 Ronde Tafel Maatwerkbedrijven

Realisaties september 2007 - september 2008

Aansluitend op de Ronde Tafels van 2006 en 2007 tot concretisering van het concept maatwerken werd er in mei 2008 onder leiding van de SERV een nieuwe Ronde Tafel met alle stakeholders en middenveldactoren georganiseerd. Daarbij werd zeer concreet het principeakkoord besproken dat de krachtlijnen vastlegt als tussenstap naar de uitwerking van een regelgevend kader. Alle betrokken stakeholders konden op deze ronde tafel hun bemerkingen en aanvullingen doorgeven.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

Op basis en in uitvoering van het principeakkoord rond maatwerkbedrijven zullen de stakeholders en de betrokken middenveldactoren van de beschutte en sociale werkplaatsen via stuur- en werkgroepen periodiek worden uitgenodigd tot verdere concretisering, opvolging en aansturing van de onderzoeken en experimenten met betrekking tot:

- de toeleiding en indicering waarbij de uitwerking van een nieuw inschalingsinstrument verder wordt uitgevoerd via een apart project (R-pas II) toegekend aan de gespecialiseerde diensten voor arbeidsonderzoek van personen met een arbeidshandicap;
- de uitwerking van een nieuw kwaliteitsmanagementsysteem meer toegespitst op de noden en verwachtingen van beschutte en sociale werkplaatsen, waarvan de oplevering voorzien is in maart 2009;
- de versterking van het imago en competenties van begeleiders sociale economie;
- de verdere ontwikkeling van de methodiek inzake supported employment.

5.3 Raadgevend Comité VSA

Realisaties september 2007 - september 2008

Op 11 april 2008 keurde de Vlaamse Regering het Besluit houdende oprichting, samenstelling en werking van het Raadgevend Comité bij het intern verzelfstandigd agentschap Vlaams Agentschap voor Werk en Sociale Economie goed. Dit Raadgevend Comité bestaat uit vertegenwoordigers uit de maatschappelijke geledingen, relevant voor de betrokken sector.

De hiernavolgende personen werden voorgedragen en benoemd als effectieve leden van het raadgevend comité:

- Peter Van der Hallen, Philippe Diepvents en Ellen Van Hertbruggen namens de Vlaamse werknemerorganisaties in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen;
- Bjorn Cuyt, Sonja Teughels en Luc Vanoirbeek namens de Vlaamse werkgeversorganisaties in de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen;
- Ann Jughmans en Fabio Contipelli namens de Vlaamse lokale besturen;
- Greet Castermans, Marleen Velleman, Christel Vanroelen en Katrien Van Den Broucke namens de Vlaamse koepelorganisaties uit de sector van de sociale economie en werkgelegenheid;
- Joeri Colson namens de Vlaamse migrantenkoepelorganisaties;
- Elke Vandermeerschen namens de Vlaamse koepelorganisatie voor armoedebestrijding;
- Jan Frederickx namens de Vlaamse koepelorganisatie van personen met een handicap.

Marleen Deneff en Luc Henau werden voorgedragen en benoemd als onafhankelijke deskundigen

Het comité heeft als taak om :

- adviezen te verlenen en voorstellen te formuleren aan het hoofd van het agentschap over de operationalisering van de beleidsmaatregelen voor een doelmatige, doeltreffende en klantgerichte dienstverlening, waarvoor het agentschap verantwoordelijk is ;
- bij te dragen tot de kwaliteit en de optimalisatie van de dienstverlening van het agentschap, in het bijzonder door adviesverlening die steunt op de expertise van de leden van het comité;
- te waken over de kwaliteitsopvolging en feedback te geven op de dienstverlening van het agentschap;
- vanuit de eigen expertise van de leden suggesties te doen aan het hoofd van het agentschap, als het daarmee vanuit zijn taakstelling beleidsgerichte input levert aan het departement.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

Het Raadgevend Comité zal in uitvoering worden gebracht.

Het bestaande overleg wordt verder gezet. In het najaar zal er een ronde tafel gepland worden met de beleidsraad van VOSEC om de uitdagingen voor het komende werkjaar te bespreken.

5.4 Overleg armoede

Realisaties september 2007 - september 2008

Het armoededecreet verankert een Permanent Armoedeoverleg. Dit bestaat uit een horizontaal en een verticaal luik. Het verticale luik is het overleg dat binnen elk beleidsdomein met de vertegenwoordigers van de armen wordt gevoerd. Samen met deze vertegenwoordigers en de aandachtsambtenaren kunnen ook derden aan dit overleg deelnemen.

Binnen het beleidsdomein Werk en Sociale Economie werd er binnen het verticale overleg gekozen voor een drieledige aanpak. Het formele overleg binnen de Sociaal Economische Raad Vlaanderen wordt ondersteund door informeel overleg op initiatief van het departement Werk en Sociale Economie en het stakeholdersoverleg van de VDAB. Het informele overleg heeft geopteerd om in 2007-2008 te werken rond de volgende thema's:

- verdere opvolging van de ontwikkeling van de lokale diensteneconomie met de specifieke focus op het ontwikkelen van een klaverbladmodel voor personen in armoede;
- naar aanleiding van de evaluatie van het jeugdwerkplan het verstrekken van een advies over de positie van jongeren in armoede binnen het jeugdwerkplan.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

Op basis van de beleidsopties die mijn collega bevoegd voor Werk en ikzelf tijdens deze periode vooropzetten, zal op het verticale armoedeoverleg worden bepaald rond welke thema's de armoedeverenigingen een advies wensen te formuleren.

5.5 Overleg met de sociale partners

September 2007 - september 2008

Zowel de gezinsvriendelijke diensten, de oproep van het Fonds ter bevordering van de Sociale Economie, de uitbreiding van de sociale werkplaatsen, de nieuwe toelidingsprocedure ten aanzien van de beschutte werkplaatsen, de evaluatie van de invoegmaatregel als de evaluatie van het luik Sociale Economie van de "Jeugdwerkplannen" werden op VESOC-werkgroep besproken.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

Naargelang de vorderingen van het beleidsvoorbereidend werk zal ik ook dit jaar nog een aantal dossiers aan de VESOC-werkgroep voorleggen. De vereenvoudiging van de ondersteuningsstructuur wordt nog dit jaar besproken. Ook een nieuwe uitbreidingsronde in de sociale werkplaatsen en in de lokale diensteneconomie en de evaluatie van de gezinsvriendelijke diensten zullen geagendeerd worden.

5.6 Federaal

Realisaties september 2007 - september 2008

Op 30 mei 2005 werd het samenwerkingsakkoord 2005-2008 tussen de Federale regering en de gewesten ondertekend. Jaarlijks wordt dit samenwerkingsakkoord geconcretiseerd, inhoudelijk via samenwerkingsovereenkomsten en financieel via avenanten. De Avenant 2008 is principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering van 10 juli 2008 en kreeg een positief advies van de SERV. Hij ligt nu voor advies bij de Raad van State.

Er is een overleg opgestart met de federale overheid over een aantal knelpunten in de regelgeving. De besproken knelpunten waren:

- een aangepast regelgevend kader m.b.t. enclavewerken bij beschutte en sociale werkplaatsen;
- het recht van de doelgroepwerknemers van beschutte en sociale werkplaatsen tot outplacement en dit in uitvoering van de afspraken ter zake in het kader van het generatiepact;
- de problematiek van het subsidiabel voordeel bij de SINE in de sociale economie, heel specifiek het niet overdraagbaar karakter ervan;
- de eerder vermelde problematiek van terbeschikkingstelling bij de methodiek supported employment;
- het aandeel in de financiering van de federale overheid in de voorziene tweede verhoging op 1/10/2008 van het gewaarborgd maandelijks minimuminkomen met 25 euro in de beschutte en sociale werkplaats (afgesproken binnen het inter-professioneel akkoord van 2007).

Het eerste overleg vond plaats op 24 juli 2008. Op basis van fiches werden de knelpunten besproken en de nodige afspraken gemaakt om deze aan te pakken en te komen tot structurele oplossingen.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

Een permanente dialoog met federale overheid is noodzakelijk om de verdere vereenvoudiging van de maatregelen op Vlaams niveau te kunnen realiseren.

In het voorjaar van 2009 zullen in overleg met de federale instanties nieuwe en aangepaste richtlijnen opgemaakt worden met betrekking tot enclavewerken voor beschutte en sociale werkplaatsen. De problematiek van inactiviteitsvallen bij personen met een arbeidshandicap en een aantal technische problemen met betrekking tot arbeidszorg zullen aangekaart worden.

Met betrekking tot de verhoging van het gewaarborgd minimum maandinkomen wordt de uitspraak van de federale regering inzake hun tussenkomst opgevolgd zodat de beschutte en sociale werkplaatsen naar hun subsidiëring geen hinder ondervinden.

Met het oog op een structureel juridische inbedding van de methodiek supported employment in beschutte en sociale werkplaatsen zullen de verdere concrete bepalingen naar statuut van de doelgroepwerknemer in deze begeleiding met de federale diensten besproken worden. Naar outplacement voor doelgroepwerknemers in beschutte en sociale werkplaatsen dienen ten laatste eind 2009 de nodige afspraken gemaakt te worden inzake een gepast aanbod voor de doelgroep van beschutte en sociale werkplaatsen. Hier is de afspraak dat een aparte werkgroep opgericht wordt om te bekijken hoe dit in elk van de regio's kan ingevuld worden.

Indien de eerste fase van de staatshervorming wordt bekrachtigd zal het overleg met de federale overheid ter uitvoering van de overdracht van de federale bevoegdheden inzake sociale economie worden geïntensifieerd.

5.7 Provinciaal en lokaal

Realisaties september 2007 - september 2008

Met de provincies werd overleg gepleegd over rollen die zij mogelijk, aanvullend, kunnen opnemen op vlak van sociale economie. Zo werd de mogelijke samenwerking inzake de activiteitencoöperaties besproken.

Met de provincie Limburg is er structureel overleg in functie van het Limburgplan. Dit overleg heeft geresulteerd in een afsprakennota met de Deputatie van de provincie Limburg waarin de krijtlijnen voor het verdere verloop van het Limburgplan zijn vastgelegd. Deze afsprakennota is door de Limburgse Deputatie goedgekeurd in februari 2008.

Daarnaast wordt op regelmatige basis overleg gepleegd met de bevoegde Limburgse député omtrent concrete projecten binnen het Limburgplan.

De VVSG werd betrokken bij de uitwerking van verschillende beleidsinitiatieven zoals de voorbereiding van nieuwe oproepen lokale diensteneconomie en hun visie op de ondersteuning van de lokale regierol bij niet-centrumsteden. Samen met VVSG werden ook de provinciale infosessies lokale diensteneconomie georganiseerd.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

Het overleg met de provincies zal verder opgenomen worden in functie van beleidsontwikkelingen. Zeer concreet worden met de provincie Limburg verdere afspraken gemaakt binnen de krijtlijnen en budgetten van de Limburgplan.

De VVSG zal betrokken blijven bij de uitwerking van beleidsmaatregelen die een impact hebben op lokale besturen zoals de ondersteuning van de regierol in niet-centrumsteden.

5.8 Noord-Zuidrelaties

Realisaties september 2007 - september 2008

Omdat Sociale Economie ook van betekenis kan zijn in het verbeteren van de Noord-Zuid verhouding is er in samenwerking met VAIS (Vlaanderen Internationaal) en Oxfam een haalbaarheidsstudie opgezet om na te gaan hoe de Sociale Economie in Vlaanderen de ontwikkeling van de Sociale Economie in Zuid-Afrika kan versterken.

In maart 2008 werd een samenwerkingsovereenkomst met de bevoegde minister van ontwikkelingssamenwerking ondertekend voor het project "sociale economie en voedselzekerheid" – aansluitend op het door Vlaanderen ondersteunde voedselzekerheidsprogramma in Kwazulu Natal –

Zuid-Afrika. Hierin werden de modaliteiten bepaald van samenwerking die van start ging op 1/09/2008 voor een duurtijd van twee jaar.

Voor uitvoering van dit project werd bij de 2de BC een krediet van 132.000 euro overgeheveld naar BA DE 35.02 C en 7.000 euro werkingsmiddelen naar BA DA 12.71 C.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

Na een formuleringsbezoek in juli 2008 is het projectdossier opgemaakt en ingediend bij het VAIS. Dit najaar start het project 'social economy: community investment programme on local economic development' gekoppeld aan het door VAIS ondersteunde voedselzekerheidsprogramma. Er zal worden ingezet op het versterken van bestaande coöperaties en de ondersteuning van werkzoekenden met als doel hun (zelf)tewerkstelling te verduurzamen. We mikken hierbij op een sterke samenwerking met lokale en provinciale overheden in Kwazulu Natal, die is vormgegeven in een uitgebreid afsprakenkader.

Door bepaalde budgetten die nu worden toegewezen aan scholen voor voedselvoorziening (één warme maaltijd per dag per kind) te koppelen aan jobs in de landbouw, kunnen we een eerste stimulans geven voor duurzame lokale ontwikkeling. Het is meteen de eerste keer dat een bestaand (sociaal) budget wordt geactiveerd. Want indien scholen hun producten lokaal afnemen bij lokale initiatieven, blijft het geld lokaal in omloop. Op die manier kunnen mensen zelf een inkomen beginnen te genereren. Later kunnen ook andere organisaties dezelfde stap zetten, zoals ziekenhuizen of supermarkten. Dit model leunt sterk aan bij ons klaverbladdenken.

In de regio binnen Kwazulu Natal waar twee pilootprojecten worden opgezet, is zowat 60 % van de bevolking werkloos. In elk van de pilootprojecten zullen minstens 60 personen worden begeleid en tewerkgesteld.

Op de BA DE 35.02 C blijft voor uitvoering van het project in 2009 nog een krediet van 126.000 euro beschikbaar.

6 Bespreking van het instrumentarium

6.1 Invoegbedrijven

Doel

De dubbele doelstelling van de invoegmaatregel is het realiseren van tewerkstelling voor kansengroepen en het stimuleren van maatschappelijk verantwoord ondernemen binnen de reguliere economie.

Aan het begin van dit beleidsjaar omvatte de invoegmaatregel nog twee types van bedrijven: invoegbedrijven/-afdelingen die een commercieel product of dienst op de markt brengen waaronder ook bedrijven die met dienstencheques werken en invoegbedrijven/-afdelingen die collectieve of persoonlijke diensten aanbieden die niet volledig vermarktbaar zijn en meestal een lokale dimensie hebben. Vanaf de inwerkingtreding van het decreet lokale diensteneconomie op 1 januari 2008 werden deze laatste overgeheveld naar de lokale diensteneconomie.

Bereik

In 2007 werden er 39 nieuwe invoegbedrijven erkend, goed voor 926 VTE invoegplaatsen. In 2008 (jan-jul) kwamen hier nog 40 erkende invoegbedrijven bij voor in totaal 765 VTE invoegwerknemers. Dit brengt het totaal aantal invoegbedrijven op 214 waarbinnen 5161 VTE invoegwerknemers kunnen worden tewerkgesteld.

Het effectieve aantal invoegwerknemers waarvoor subsidies worden uitbetaald ligt een heel stuk lager omdat de subsidies beperkt zijn in tijd (gedurende 2,3 of 4 jaar). Eind juni 2008 werden er binnen de invoegbedrijven 1773 gesubsidieerde invoegwerknemers tewerkgesteld, goed voor 1176 VTE's.

Realisaties september 2007 - september 2008

Op mijn vraag heeft het Departement WSE in samenwerking met het Vlaams Subsidieagentschap een evaluatie van de invoegmaatregel uitgevoerd.

Als startpunt werd de huidige definitie van invoeg genomen en die werd afgetoetst aan de realiteit op basis van de monitoringsgegevens, een steekproef van de Vlaamse sociale inspectie en een bevraging van de belangrijkste stakeholders. In dit kader was er een overleg met de VDAB, de inschakelingscoaches en de coördinator van de startcentra. Daarnaast zijn alle invoegbedrijven vanuit het Departement bevraagd over hun drijfveren, de procedure, het luik tewerkstelling en het luik MVO.

Op basis van hun analyse werden een aantal actiepunten opgesteld die nog kunnen worden doorgevoerd tijdens deze legislatuur, zonder de regelgeving te wijzigen.

Complementair aan de invoegmaatregel werd vanaf mei 2007 de opportuniteit geboden om ieder individueel invoegtraject te laten begeleiden door een persoonlijke coach, de inschakelingscoach. De inschakelingscoaches faciliteren niet alleen de toeleiding en de instroom van nieuwe werknemers maar versterken door hun persoonlijke begeleiding de duurzaamheid van de invoegtewerkstelling. In 2007 werden 174 coachingstrajecten opgestart. In 2008 werden 194 trajecten gestart, 14 trajecten zitten in de opstartfase. Spijtig genoeg was deze maatregel op het moment van de evaluatie van de maatregel nog niet lang genoeg in voege om haar effect te kunnen meten. Maar als we uit de analyse kunnen afleiden dat binnen de maatregel de grootste uitstroom naar de werkloosheid aan het begin van het traject zit, dan is deze actie zeker gerechtvaardigd.

In 2007 werd bovendien een tweede lichting van 21 invoegbedrijven die reeds 3 jaar actief zijn gescreend op sociaal, ecologische en economisch vlak. Ten opzichte van vorig jaar, waar de bedrijven via de MVO-scan op alle deelgebieden, globaal 'te verbeteren' scoorden, was er dit jaar een verbetering merkbaar. De bedrijven scoorden op alle deelgebieden globaal 'goed'. Belangrijk is ook dat het thema personeelsbeleid en arbeidsinhoud nu wel goed scoorden. Op het vlak van milieubeleid en belangenhebbenden beleid blijkt opnieuw nog heel wat werk aan de winkel.

MVO-SCORE			2007			2006		
Personeelsbeleid	70%	C	Goed	57%	E	ontoereikend		
Arbeidsinhoud	72%	C	Goed	60%	D	te verbeteren		
Arbeidsvoorwaarden	92%	A	Uitstekend	87%	B	zeer goed		
Arbeidsomstandigheden	81%	B	zeer goed	82%	B	zeer goed		
Arbeidsverhoudingen	73%	C	Goed	71%	C	goed		
Milieubeleid	62%	D	te verbeteren	52%	E	ontoereikend		
Milieuoepassingen	68%	D	te verbeteren	71%	C	goed		
Stakeholders	34%	E	Ontoereikend	53%	E	ontoereikend		

Algemeen kan worden gesteld dat bij aanvraag de meeste invoegbedrijven concrete engagementen aangaan. Vaak situeren deze engagementen zich binnen de thema's personeelsbeleid en arbeidsvoorwaarden, domeinen die bij een invoegdossier als noodzakelijk worden beschouwd. Veel minder vaak situeren de engagementen zich op milieu en /of belanghebbendenbeleid. Milieuoepassingen vinden eerder langzaam hun plaats binnen het invoegverhaal.

De vervulling van deze engagementen lijkt ons op basis van een schriftelijke rapportage van de bedrijven voor het actiejaar 2007 een gunstig verloop te kennen. Wel blijkt dat niet ieder bedrijf even vaardig is bij het schriftelijk rapporteren over de concrete inspanningen. Een rangschikking of score op basis van deze schriftelijke rapportage werd dan ook niet zinvol geacht. Wel stellen we vast dat bedrijven die financieel onder druk staan, minder goed scoren op MVO gebied.

Op basis van de resultaten van de screening worden de individuele bedrijven aangemoedigd gebruik te maken van de bestaande ondersteuningsinstrumenten. De startcentra werden gewezen op de schakelfunctie die ze hierbij vervullen.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

Naar aanleiding van de evaluatie van de invoegmaatregel werden met de sector en de sociale partners volgende acties afgesproken ter optimalisering van het invoegtraject.

Acties om toeleiding te verbeteren

De invoegbedrijven kampen net als elk ander bedrijf met problemen omwille van de krapte op de arbeidsmarkt en het moeilijker profiel van de restgroep. Toch merken we dat er nog een aantal hefboomen zijn om de instroom te optimaliseren. We stellen vast dat de invoegvacatures al te vaak eindprofielen zijn, waardoor de toeleiding beperkt wordt. Voorgesteld wordt om de instroomprofielen die op dit ogenblik veelal bij de aanvraag worden gevoegd in uitwerking van het gevraagde opleidingsplan te veralgemenen. De invoegbedrijven zullen gevraagd worden om een instroomprofiel op te stellen. We vragen de startcentra dit element op te nemen in hun gesprekken met alle potentiële invoegbedrijven. De instroomprofielen zullen door het agentschap samen met de erkenningbeslissing bezorgd worden aan VDAB. Op basis van dit instroomprofiel kan de VDAB bekijken of de vacature voldoende gericht is naar een groeipotentieel. Hierdoor wordt de scoop verruimd en zullen de VDAB-consulenten breder kunnen toeleiden. De inschakelingscoaches kunnen hun begeleiding afstemmen op dit instroom profiel en het leerproces dat nodig is om naar een bepaalde functie toe te groeien. We wensen een aantal goede praktijken te ontwikkelen die anderen kunnen aanzetten om ook op die

manier de krapte op de arbeidsmarkt te bekampen. VDAB toonde zich reeds bereid actief mee te werken aan deze actie. De plaatselijke VDAB-consulenten zullen via een infosessie geïnformeerd worden over deze nieuwe manier van werken.

Rol van de inschakelingscoach herbekijken

De coachingspakketten werden voorzien om de daadwerkelijke invulling van het aantal aangevraagde jobs te verbeteren. Door de werknemers vanaf de eerste dag extra te begeleiden, hebben ze meer kans op een duurzame job. Zo willen we de doorstroom naar werk versterken. Teveel invoegwerknemers stromen in het begin van het traject uit.

De evaluatie zal gebeuren na afloop van de tender in april 2009. Een nieuw voorstel m.b.t. coaching op de werkvloer, zal afgestemd worden op de bestaande jobcoachingsinitiatieven. Vanuit het perspectief dat deze extra begeleiding ondersteunend is (en niet controlerend) zal dit niet worden verplicht.

De sociale partners zullen bij dit voorbereidend werk betrokken worden.

RESOC betrokkenheid uitklaren

De sociale partners wensen op RESOC niveau een rol te blijven spelen bij de erkenning van de invoegbedrijven. Maar de huidige werkwijze is voor verbetering vatbaar. Daarnaast zijn de sociale partners natuurlijk ook vertegenwoordigd in de adviescommissie op Vlaams niveau waardoor een afstemming des te meer van belang is.

Er is met de sociale partners afgesproken dat zij hiervoor een verbeteringsvoorstel zullen uitwerken in het najaar.

Toepasbaarheid van de maatregel

De meerwaarde van invoeg voor dienstenchequesbedrijven werd bediscussieerd. Bedenkingen die werden geformuleerd betreffen de vrees voor dead weight, en de vraag of dienstencheque invoegbedrijven het beduidend beter doen dan andere dienstenchequebedrijven. Bovendien schommelt het contractueel aantal uren te vaak.

Los van deze bedenkingen moeten we vaststellen dat de combinatie van dienstencheque en invoeg in het licht van de nieuwe groepsvrijstellingsverordening problematisch is. De startcentra zullen daarom de opdracht krijgen, zolang de regelgeving niet gewijzigd is om niet meer actief op zoek te gaan naar nieuwe dienstenchequesbedrijven voor de invoegmaatregel. Op die manier zal de maatregel uitdoven.

Promotie van invoeg

De invoegmaatregel moet juist worden gepromoot. Potentiële invoegbedrijven moeten beseffen dat ze kansgroepen in dienst gaan nemen via invoeg, en dat deze mensen een extra opleiding en begeleiding nodig hebben vooraleer ze kunnen meedraaien als elke andere werknemer. Aandacht voor werkhouding en communicatie zijn hier van essentieel belang.

Er zal aan de startcentra gevraagd worden om de promotie van de maatregel ook via de sectorale weg te verkennen. Door een gecoördineerde actie kan dit de commerciële invoeg, die door de opmars van de dienstenchequesbedrijven in de maatregel in de verdringing geraakt waren, een boost geven.

De aanzet hiervoor is al gegeven. De coördinator van de startcentra is in gesprek met de bouwsector, de distributiesector en de voedingssector. Met de volgende sectoren wordt een verkennend gesprek opgestart: de metaalsector, de elektriciteitssector, de wasserijsector, de grafische sector, de hout- en meubelsector en de garagesector.

Administratief vereenvoudigen

Zonder besluitwijziging kan er in beperkte mate administratief worden vereenvoudigd door de aanvraag van het ondernemings- en financieel plan enkel voor startende bedrijven op te vragen. Dit mag dan wel geen afbreuk doen aan de analyse van financiële rentabiliteit, zoals opgenomen in het meerwaardenbesluit. Het doorlichtingsteam en het VSA zullen een voorstel uitwerken ter bespreking op de adviescommissie. Daarnaast zullen de items die gecheckt worden kritisch bekeken worden op hun noodzaak voor erkenning (bv. marktpotentieel,...).

In de procedure zal het worden mogelijk gemaakt dat de ondernemer zelf (niet het startcentrum) ook zijn/haar dossier komt toelichten, indien men dit nodig acht.

Daarnaast zal de administratie er met de startcentra voor moeten zorgen dat enkel dossiers die ver genoeg staan op de adviescommissie worden geagendeerd .

Budget

In 2008 bedroeg het krediet voor de invoegbedrijven 13.738.000 euro. Dit budget is zoals in het verleden terug te vinden op de BA JE 32.05 C. Het wordt in 2009 verminderd met 3.000.000 euro. Dit budget wordt vanaf 2009 namelijk toegewezen aan de sociale werkplaatsen om zodoende aan de grote vraag aan uitbreiding te kunnen voldoen. De huidige werkwijze binnen invoeg (toekenning van plaatsen die echter niet dadelijk allemaal dienen ingevuld te worden) maakt dat er een structureel overschot ontstaan is op deze allocatie. Voor 2009 wordt dus een budget van 10.738.000 euro gereserveerd. Het totale krediet op deze basisallocatie omvat vanaf het begrotingsjaar 2009, in toepassing van de regels van de economische classificatie, ook het krediet van de ondersteuningsmaatregelen die onder de economische classificatie 32 ressorteren (handelsvennootschappen – 2.650.000 euro) en het krediet voor dienstencheques (5.300.000 euro). Zodoende bedraagt het totaal beschikbare krediet op deze basisallocatie inclusief een index van 275.000 euro 18.963.000 euro.

6.2 Maatwerkbedrijven

Maatwerkbedrijven

Doel

De uitdaging die we ons hebben gesteld bij de overdracht van de beschutte werkplaatsen naar de sector sociale economie was, naast een vlotte (financiële) overgang, ook het creëren van een nieuw kader voor de beschutte en de sociale werkplaatsen.

De beschutte werkplaatsen zijn vanaf 1 april 2006 ingebed in het geheel van de sociale economie, waar ze zich naast de sociale werkplaatsen situeren. Vermits er meer gelijkenissen dan verschillen zijn tussen beide werkvormen, is het niet meer dan logisch dat ook bekeken wordt in welke mate de regelgevingen op elkaar kunnen afgestemd worden.

Hierbij wordt gestreefd naar een eenvoudig, transparant en flexibel kader dat alle kansen biedt aan de beschutte en sociale werkplaatsen om de toekomstige uitdagingen aan te gaan en dat alle kansen biedt tot verdere expansie van de maatwerkbedrijven. Het decreet mag daarom geen deuren sluiten, maar moet een kader bieden dat naar de toekomst toe mogelijkheden geeft om bij te sturen en in te spelen op mogelijke opportuniteiten.

Realisaties september 2007 - september 2008

In het afgelopen jaar is in overleg met collega Vandenbroucke, bevoegd voor werk, het nieuwe kader voor een inclusief arbeidsmarktbeleid voor mensen met een arbeidshandicap geconcretiseerd. Het volledige instrumentarium om personen met een arbeidshandicap aan het werk te helpen en te houden, wordt daarbij op elkaar afgestemd en ingepast in dit kader.

Binnen mijn beleidsdomein, is de hele periode 2007-2008 besteed aan het concretiseren van de principes van maatwerken versus maatwerkbedrijven. Een aantal evoluties op Europees en federaal vlak zorgden echter voor een ernstige vertraging waardoor de initiële timing voor het neerleggen van een decreet niet kon gehandhaafd worden:

- het zeer sterk beperkende kader dat Europa oplegt op het gebied van het specifiek ondersteunen van bedrijven, kan niet genoeg benadrukt worden. Dit heeft namelijk gevolgen naar de bepaling van de doelgroep en bepaling van de hoogte van de subsidies die mogen toegekend worden. Alle toekomstige beslissingen met betrekking tot deze topics, moeten in overeenstemming zijn met het regelgevende kader van Europa. Vermits de Europese verordening inzake staatssteun totaal herbekeken werd in de periode 2007-2008 en de definitieve nieuwe verordening pas goedgekeurd is op 7 juli 2008, was het zinvol te wachten op deze nieuwe versie;
- Het gegeven dat naar subsidiering ook het federale luik een zware impact heeft, is doorheen de concretisering zeer duidelijk geworden. Zowel de beschutte als de sociale werkplaatsen krijgen ook een niet onaanzienlijk deel aan tegemoetkomingen vanuit de federale overheid. Twee elementen vormen daarbij een probleem in het uitschrijven van een eenheidsdecreet:
 - o het is duidelijk dat deze federale tussenkomsten zeer verschillend zijn tussen beschutte en sociale werkplaatsen. Vooraleer te kunnen komen tot een gelijkschakeling van de werkvormen en dus tot een vermenging van de doelgroepen, moeten ook deze federale tussenkomsten op elkaar afgestemd en gelijkgeschakeld worden;
 - o deze federale tussenkomsten zijn ook werkvormgebonden (en gaan dus niet mee met de doelgroepwerknemer) wat maakt dat zowel naar gelijkschakeling van beschutte en sociale werkplaatsen als binnen de brede visie van koppeling aan de doelgroepwerknemer, ook hier wijzigingen noodzakelijk zijn.

De federale verkiezingen die midden 2007 plaatsvonden en het nadien uitblijven van een federale regering tot maart 2008 maakten dat pas zeer recent een eerste overleg kon vastgelegd worden om dit probleem aan te kaarten. Op mijn vraag werd op het overlegcomité van 5 maart 2008 door de Vlaamse minister-president de vraag gesteld naar het oprichten van een werkgroep (op initiatief van de federale premier) die deze problematiek van naderbij moet bekijken. De eerste bijeenkomst van deze werkgroep vond plaats op 9 mei 2008. Alle regio's waren vertegenwoordigd. De uiteindelijke beslissing was dat onze vraag meegenomen moest worden in de besprekingen aan de gang binnen de Nationale Arbeidsraad rond de vereenvoudiging van de vele doelgroepmaatregelen op federaal vlak. Initieel was dit advies voorzien voor juni 2008, maar ondertussen is de timing al uitgesteld tot oktober 2008.

Hoewel al voldoende inhoudelijke elementen aanwezig waren om te komen tot een ontwerpdecreet waarbij dit een kader vormt voor de (toekomstige) concretisering van de afgesproken principes, werd uit een rondvraag bij de betrokken stakeholders eind februari 2008 duidelijk dat de meerderheid voorkeur gaf aan het bekomen van meer duidelijkheid inzake de boven gestelde elementen. Zij worden als basisvoorwaarden noodzakelijk geacht om met vertrouwen achter het decreet te kunnen staan.

Gegeven het vele werk en ook de vele afspraken die toch al gerealiseerd zijn, is wel gesteld om op korte termijn een aantal elementen waarover consensus bestaat neer te schrijven in een principeakkoord. Zodoende wordt een basisdocument bekomen dat duidelijk weergeeft over welke elementen al overeenstemming is bereikt. Dit akkoord kan naar de toekomst dan ook gebruikt worden als kader voor de verdere uitwerking van het decreet.

Het principeakkoord is ondertussen besproken en goedgekeurd op de VESOC-werkgroep (23/05/2008) en via een resolutie binnen het Vlaamse Parlement (09/07/2008).

Verscheidende partners hebben zich geëngageerd om ook het principeakkoord te ondertekenen, waaronder VOSEC, het gebruikersoverleg Handicap en Werk en de vereniging waar armen het woord

nemen. Zodoende denken we toch een voldoende groot draagvlak gecreëerd te hebben om dit principeakkoord als basis voor toekomstige beslissingen te mogen hanteren.

In de genomen beleidsbeslissingen dit werkjaar, werd in de mate van het mogelijke al rekening gehouden met het toekomstige kader. Volgende maatregelen en acties werden gezamenlijk voor beschutte en sociale werkplaatsen genomen.

Het afgesloten Inter-Professioneel Akkoord (IPA) tussen de federale sociale partners d.d. 02/02/2007 voorzorg in een stapsgewijze verhoging van het gewaarborgde minimumloon (GGMMI). Op 1 april 2007 werd het minimumloon al verhoogd met 25 euro per maand, op 1 oktober 2008 zal het GGMMI nogmaals met 25 euro stijgen. Hoewel deze verhoging enkel maar kan toegejuicht worden, betekende ze echter een onvoorziene en onmogelijk te dragen meerkost voor de sociale en beschutte werkplaatsen.

Na overleg met de federale overheid (die een aantal maatregelen genomen heeft om de kost hiervan deels te verminderen) werden de nodige inspanningen en acties geleverd om voor de beschutte en sociale werkplaatsen vanuit de Vlaamse Regering de nog resterende meerkost van de verhoging van het GGMMI bij te passen. De Vlaamse regering besliste op 30 maart 2007 voor de beide sectoren samen een subsidie van 3.655.000 euro op te nemen in de begroting 2007, voor 2008 bedraagt het budget 6.305.000 euro en voor 2009 11.147.000 euro. Deze budgetten worden jaarlijks recurrent toegevoegd aan de kredieten van beide maatregelen (beschutte werkplaatsen JE 34.04 C, sociale werkplaatsen JE 33.07 C).

De nodige afspraken werden gemaakt met de respectievelijke sectoren voor een tijdige uitbetaling van de budgetten aan de werkplaatsen.

De investeringsnood is en blijft groot in de beide sectoren. Binnen de beschutte werkplaatsen naderen alle gebouwen hun afschrijvingstermijn en is er nood aan een 'upgrading' van de werkvloeren aan de huidige vereisten en normen. De sociale werkplaatsen blijven vragende partij naar een structurele ondersteuning van hun investeringen in gebouwen en machines. Naast een herziening van de bestaande VIPA-reglementering waarbij de eerste stappen gezet zijn om tot een nieuwe regelgeving te komen (zie hoofdstuk 6.2.3. Beschutte werkplaatsen), werd in 2008 eveneens het nodige budget (4.000.000 euro, BA JE 52.10 C) voorzien om (deels) tegemoet te kunnen komen aan energiebesparende investeringen over de 2 sectoren heen (zie hoofdstuk 4.4).

Er werden eveneens nieuwe stappen gezet in de verdere professionalisering van de werkplaatsen, waarbij zeer concreet kan verwezen worden naar vooreerst de invoering van eenzelfde uniform boekhoudplan ook in de sector van de sociale werkplaatsen (zie hoofdstuk 4.2.). De eerste gegevens die op deze manier opgevraagd zijn, betreffen de cijfers van boekjaar 2007.

Inzake verdere professionalisering van de beide sectoren, moet ook verwezen worden naar het verder uitwerken van een nieuw kwaliteitssysteem dat zowel voor de beschutte als de sociale werkplaatsen werkbaar is en toegespitst op de eigenheid van de individuele ondernemingen (los van de werkvorm) (zie eveneens hoofdstuk 4.2.).

Supported employment blijft een prioritair thema dat de missing link moet concretiseren tussen sociale economie en de reguliere economie. Door het invoeren van een begeleidingspakket voor reguliere werkgevers waarbij zij, voor het tewerk stellen van doelgroepwerknemers BW of SW (of LDE) ondersteund worden niet alleen voor het rendementsverlies van betrokkene, maar ook voor de extra nood aan begeleiding op de werkvloer, wordt een extra methodiek aangeboden die het gehele pallet aan ondersteuningsmaatregelen vervolledigt. Ook hier is geopteerd voor een uniforme aanpak naar beschutte en sociale werkplaatsen toe. Voor de realisatie is een budget van 1.700.000 euro voorzien (JE 33.07 C).

Beleidsopties september 2008 - september 2009

Vooreerst wordt voorzien in de definitieve ondertekening van het principeakkoord door alle betrokken partners. Dit document zal dan als basis dienen voor verdere besprekingen en beslissingen naar een gelijkenschakeling van de beschutte en sociale werkplaatsen.

De twee huidige doelgroepen binnen de beschutte en de sociale werkplaatsen worden eigenlijk verschillend ingeschaald, waarbij er momenteel geen instrument is dat beide doelgroepen op een gelijkaardige en gelijkwaardige manier kan inschalen (op basis van de afstand tot de arbeidsmarkt). Daarom wordt binnen een aparte werkgroep met alle betrokken actoren vanuit middenveld en administratie verder werk gemaakt van het ontwikkelen van een uniform inschalingsinstrument. In het najaar van 2008 worden de eerste resultaten hiervan verwacht. De definitieve oplevering van beleidsaanbevelingen is voorzien voor maart 2009. Hiermee wordt tegemoet gekomen aan één van de fundamentele bouwstenen om tot een gelijkenschakeling van de sectoren te komen.

De gezamenlijke inspanningen vanwege de beschutte en sociale werkplaatsen tot het realiseren van een geïntegreerd kwaliteitsmanagement worden verder gezet en ondersteund. Zoals eerder gemeld moeten deze inspanningen in maart 2009 leiden tot aanbevelingen op het vlak van het toe te passen kwaliteitsmodel, het toezichtconcept daarop en de noden aan de ondersteuningmiddelen en -instrumenten tot implementatie van dit model. Dit managementsysteem dient zodanig opgebouwd te worden dat het in de toekomst ook breder kan ingepast worden in de andere instrumenten binnen de sociale economie. Er wordt ook bekeken of naast de sociale ook de economische componenten kunnen geïntegreerd worden in dit kwaliteitsmanagementsysteem.

Met betrekking tot de federale afstemming van de beide werkvormen, wordt de aanbeveling afgewacht vanuit de Nationale Arbeidsraad waarna dan de nodige verdere acties gezet zullen worden. Deze aanbeveling is momenteel voorzien voor oktober 2008.

Op het gebied van de doorstroom en de instroom van doelgroepwerknemers in het reguliere circuit, wordt verder gewerkt binnen de nieuwe oproep instroom/doorstroom voorzien binnen ESF die vanaf 1 juni 2008 een uitbreiding en verdieping van de lopende projecten verzekert. De nieuwe projecten hebben een looptijd tot 31/12/2009. In tussentijd wordt bekeken (onder meer op basis van de eerste resultaten van de bestaande projecten) op welke manier deze methodiek mogelijks juridisch verankerd kan worden zodat continuïteit van deze methodiek verzekerd wordt.

In overleg en afstemming met het werkveld en binnen het Europese kader wordt binnen de voorziene budgettaire marges verder gewerkt aan simulaties tot concretisering van de ondersteuningspakketten. Dit element hangt nauw samen met de verdere ontwikkeling van het transparant en uniform inschalingsinstrument.

Het blijft belangrijk om tot de inwerkingtreding van het nieuwe decreet, elke nieuwe beleidsmaatregel ten aanzien van de werkvormen te evalueren binnen de globaliteit aan al toegekende subsidies, opdat geen maatregelen genomen worden die de ongelijkheden tussen de beide sectoren versterken. Ik neem hiertoe de nodige maatregelen opdat de financiële ongelijkheden tussen de beide sectoren niet zouden versterkt worden.

Budget: voor de totale budgetten van de beschutte en sociale werkplaatsen wordt verwezen naar de bespreking van de respectievelijke werkvormen.

Sociale Werkplaatsen

Doel

Sociale werkplaatsen zorgen voor werk op maat voor personen die door een cumulatie van achterstellersfactoren (psychisch, fysisch of sociaal) geen baan in het reguliere arbeidscircuit kunnen vinden of kunnen houden.

Bereik

In 99 erkende sociale werkplaatsen werkten in het eerste semester 2008 gemiddeld 2865 VTE gesubsidieerde doelgroepwerknemers. Voor de begeleiding van deze doelgroepwerknemers werden 546 VTE omkaderingspersoneelsleden gesubsidieerd.

Realisaties september 2007-september 2008

Naast de al besproken gezamenlijke acties, waren er een aantal acties specifiek gericht naar de sociale werkplaatsen.

Ook in 2008 werd voorzien in een verdere groei van de sociale werkplaatsen. Ook nu werd de uitbreidingsronde 2008 nauw in overleg met de sector georganiseerd. De beleidsprioriteiten voor de invulling van de voorziene arbeidsplaatsen (190 VTE doelgroepwerknemers + 38 VTE omkadering) waren de volgende:

- 150 VTE voor het opvangen van de natuurlijke groei van de sociale werkplaatsen
- 40 VTE voor de specifieke beleidsprioriteiten ‘energiesoepers’ (20 VTE) en ‘innoverende milieuprojecten’ (20 VTE).

Uiteindelijk werden in totaal 217,6 VTE doelgroepwerknemers verdeeld: 169,1 VTE natuurlijke groei, 22,5 VTE ‘energiesoepers’ en 26 VTE ‘innoverende milieuprojecten’

De extra plaatsen werden ondermeer mogelijk gemaakt door het feit dat in de sector een aantal ‘vervallen’ plaatsen circuleerden. Dit zijn plaatsen die door de sociale werkplaatsen niet binnen de voorziene termijn zijn ingevuld maar wel nog steeds vermeld stonden als officiële plaatsen. Door het ‘verrekenen’ van deze plaatsen, werd mogelijk gemaakt om ook extra plaatsen te voorzien.

De voormelde arbeidsplaatsen zijn inclusief 42 VTE doelgroepwerknemers (en 8,4 VTE omkadering) in het kader van het VIA III –akkoord.

Het totaalbudget voor de extra plaatsen bedroeg 2.776.000 euro waarvan 545.000 euro vanuit de middelen VIA III. Deze middelen werden recurrent ingeschreven op de BA JE 33.07 C.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

Ook in 2009 zal voorzien worden in een verdere uitbreiding van de sociale werkplaatsen. Vanuit het VIA III zijn middelen voorzien voor 42 VTE doelgroepwerknemers en 8,4 VTE omkaderingspersoneelsleden (voorzien budget van 580.000 euro). Er wordt onderzocht of deze aangevuld kunnen worden met eigen middelen tot een voldoende groot groeipad om ook in 2009 te voorzien in een nieuwe uitbreidingsronde.

Ook in het komende werkjaar wordt verder voorzien in de uitvoering van de in het VIA III afgesproken engagementen met betrekking tot koopkracht (invoering eindejaarspremie) en kwaliteit (managementondersteuning).

Budget

Het beschikbare krediet voor deze maatregel, terug te vinden op basisallocatie JE 33.07 C, bedraagt voor 2008 45.178.000 euro. Samen met een krediet van 2.673.000 euro voor de maatregel Arbeidszorg (zie verder) bedraagt het totale krediet op deze basisallocatie voor 2008 47.851.000 euro. Voor 2009 bedraagt het krediet op deze basisallocatie voor de maatregel sociale werkplaatsen 52.773.000. Het totale krediet op deze basisallocatie (inclusief arbeidszorg) bedraagt 55.499.000 euro.

Het verschil van 7.595.000 euro (52.773.000 – 45.178.000) t.o.v. 2008 vertaalt zich in een bijkomend krediet van 4.925.000 euro (waarvan 3.000.000 euro door verschuiving vanuit BA JE 3205 C invoeg) voor het realiseren van het nieuwe groeipad, 580.000 euro voor VIA uitbreidingsbeleid, 704.000 euro voor overige engagementen VIA-akkoord (473.000 eindejaarspremie doelgroep, 84.000 euro eindejaarspremie omkadering, 107.000 managementsondersteuning, 40.000 euro index) en 482.000 euro in het kader van het federaal Interprofessioneel Akkoord 2007 - 2009. Tevens wordt het krediet verhoogd met 904.000 euro index.

Beschutte Werkplaatsen

Doel

De erkenningvoorwaarden van de beschutte werkplaatsen bepalen dat zij zich ertoe verbinden de beschikbare arbeidsplaatsen bij voorrang toe te kennen aan de personen met een handicap voor wie een voorlopige of definitieve tewerkstelling in een beschutte werkplaats noodzakelijk is en erover te waken dat de werknemers met een handicap nuttig en lonend werk kunnen verrichten.

Bereik

In de 68 erkende beschutte werkplaatsen werkten in het 4de kwartaal 2007 gemiddeld 12.970 VTE gesubsidieerde doelgroepmedewerkers (personen met een arbeidshandicap). Dit betekent een stijging met 282 VTE ten aanzien van het 4de kwartaal 2006.

Voor de begeleiding van de totale groep van doelgroepmedewerkers in de 'productie' werden 1.878 VTE omkaderingspersoneelsleden gesubsidieerd.

Bezetting Beschutte werkplaatsen in Vlaanderen 2006-2008

Personneelscategorie		20061	20062	20063	20064	20071	20072	20073	20074	20081
Doelgroepwerknemers (PH)	personen	13204	13302	13376	13557	13602	13743	13917	13917	13985
	VTE	12220	12274	12348	12500	12555	12662	12780	12780	12781
Omkadering (V)	personen	2192	2252	2270	2309	2342	2357	2373	2384	2363
	VTE	2101	2157	2171	2210	2246	2246	2257	2268	2248
Omkadering (PH)	personen	185	182	189	177	176	194	184	183	177
	VTE	170	167	173	162	160	178	165	165	158
Totaal	personen	15581	15736	15835	16043	16120	16294	16474	16484	16525
	VTE	14492	14598	14692	14872	14961	15085	15202	15212	15186

* Basis= aantal verwerkte prestatiestaten per kwartaal

Realisaties september 2007 - september 2008

De maatregelen die zowel voor de beschutte als de sociale werkplaatsen genomen werden, staan onder het luik maatwerkbedrijven opgesomd. Daarnaast waren er een aantal acties specifiek gericht naar de beschutte werkplaatsen.

Vooreerst werd meegewerkt aan het inpassen van de nieuwe toeleidingsmethodiek die momenteel vanuit de bevoegde Vlaamse minister van werk wordt doorgevoerd en ook op de beschutte werkplaatsen een weerslag heeft. Vanaf 1 oktober 2008 zal de toeleiding van doelgroepwerknemers niet meer vanuit het VAPH gebeuren, maar door de VDAB. Specifiek met betrekking tot de beschutte werkplaatsen dienden hiervoor eveneens een aantal aanpassingen in de regelgeving te gebeuren en dienden een aantal concrete afspraken gemaakt te worden met betrekking tot specifieke categorieën die tijdelijk toegang kregen tot de beschutte werkplaatsen.

In uitvoering van het Vlaams Intersectoraal Akkoord 2006-2010, hadden de werknemers die de leeftijd van 55 bereiken vanaf 1 januari 2008 recht op 8 dagen vrijstelling van arbeidsprestaties met behoud van loon. In de loonsubsidiëring werd voorzien dat deze beschouwd worden als gelijkgestelde (en dus gesubsidieerde) dagen.

Verlieslatende beschutte werkplaatsen kunnen een financiële tegemoetkoming krijgen op voorwaarde dat ze managementbegeleiding aanvaarden. Onder verlieslatend wordt verstaan: hetzij een negatief bedrijfseconomisch resultaat en/of een negatief totaal resultaat hebben, hetzij een negatief eigen vermogen hebben. Als de verplichte managementondersteuning aangevraagd wordt bij één van de vijf erkende adviesbureaus, wordt hiervoor een tegemoetkoming voorzien in de gemaakte kosten.

Op basis van de adviesnota van 29 september 2007 van het VSAWSE werd besloten om 7 werkplaatsen te verplichten tot managementondersteuning. Vier van deze werkplaatsen zijn gevestigd in de provincie Vlaams Brabant, de overige drie in de provincie Antwerpen. Doorheen 2008 is bij al deze werkplaatsen de begeleiding opgestart. Momenteel worden de adviezen en de begeleidingsplannen van de adviesbureaus voor elk van de beschutte werkplaatsen binnengestuurd.

Eind 2007 werd duidelijk dat de huidige programmienorm inzake de beschutte werkplaatsen (de maximale capaciteit aan subsidiabele arbeidsplaatsen voor doelgroepwerknemers, vastgesteld op 13.870 VTE (BVR 28/04/1993)) quasi volledig opgevuld was, mede door de gunstige economische conjunctuur. Dat betekende concreet dat de groei in de sector gestopt werd indien deze programmienorm niet verhoogd werd. Nochtans waren er naar budgetten wel nog voldoende middelen om extra arbeidsplaatsen te kunnen toekennen in de sector (groeipad voorzien met eigen middelen en binnen VIA III).

Met het besluit van de Vlaamse regering van 9 mei 2008 werden de overeenkomstige VTE's conform het afgesproken groeipad geformaliseerd in een aanpassing van de programmatie. Voor 2008 bedraagt de programmatie 14.048 VTE en vanaf 2009 14.229 VTE.

De eerste besprekingen voor mogelijke wijzigingen in de VIPA-reglementering werden gestart in het voorjaar van 2008. De VIPA-regelgeving voorziet subsidies voor beschutte werkplaatsen die investeren in de aankoop, bouw of verbouwing van bedrijfslocaties. De huidige regelgeving was echter niet op de leest van de sector geschreven waardoor het aantal aanvragen zeer beperkt bleef en daardoor ook middelen bleven en blijven liggen. Bedoeling is een vereenvoudiging te brengen in deze regelgeving waarbij alle beschutte werkplaatsen terug recht krijgen op betoelaging van investeringsprojecten. In afwachting van een nieuwe regelgeving, werd de huidige regelgeving in 2008 gecontinueerd.

In de loop van 2008 werd ook duidelijk dat een vernieuwing van het samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Waalse Gewest zich opdringt, ondermeer naar toegang van Waalse personen met een handicap tot erkende beschutte werkplaatsen in Vlaanderen. De eerste afstemming met het beleidsdomein Welzijn en Werk is hiervoor gebeurd.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

In nauw overleg met de sector zal werk gemaakt worden van een concretisering en actualisering van de bestaande richtlijnen rond de enclaves. De bestaande richtlijnen dateren van de periode dat het Rijksfonds nog bevoegd was en het herbekijken van deze richtlijnen dringt zich dan ook op. Deze richtlijnen zullen bovendien worden verbreed opdat ook de sociale werkplaatsen hierin gevat kunnen worden. Een afstemming met de federale overheid is rond deze materie van groot belang, ondermeer inzake het duidelijk afbakenen van deze methodiek ten aanzien van 'ter beschikking stelling'. Door het langdurig uitblijven van een nieuwe federale regering, konden de eerste gesprekken pas opgestart worden in juli 2008. Er wordt momenteel een gemengde werkgroep met de federale bevoegde instanties opgericht om deze richtlijnen te actualiseren. Bedoeling is om tegen het einde van 2008 de actualisering van de richtlijnen met de sociale partners te bespreken en in te voeren met ingang van 1 januari 2009.

De investeringsmogelijkheden via het VIPA zullen zoals al gesteld voor de sector voorlopig gecontinueerd worden. In samenspraak met de sector zal er werk worden gemaakt van een aangepaste, nieuwe en transparante investeringsregelgeving waarbij aandacht zal gaan naar de volgende beleidsaccenten:

- ondersteuning van onroerende investeringen naar werkplaatsen met de hoogste nood ter zake, naar werkplaatsen in zonevreemde omgevingen en naar investeringen op het vlak van energiezuinige maatregelen;
- ondersteuning van roerende investeringen voor werkplaatsen op het vlak van ergonomie, aanpassing arbeidsposten in functie van de beperkingen van de doelgroepwerknemers, energiezuinige machines die kunnen ingezet worden voor meerdere activiteiten en/of opdrachten;
- begeleidende maatregelen ter zake naar de bedrijfsmatige responsabilisering van de werkplaats op het vlak van de voorzieningen voor groot onderhoud en risico's; het toepassen van de principes van de wet van de overheidsopdrachten en het correct inschrijven van de subsidies als kapitaalsubsidies.

Bedoeling is in het najaar van 2008 te komen tot een nieuwe regelgeving die in 2009 de huidige VIPA-regelgeving vervangt.

Ik werk in samenspraak met het beleidsdomein Werk en het beleidsdomein Welzijn verder aan een vernieuwing van het samenwerkingsakkoord tussen de Vlaamse Gemeenschap en het Waalse Gewest, rekening houdend met de overdracht van bevoegdheden van de integratie van personen met een arbeidshandicap naar het beleidsdomein Werk en Sociale Economie. In afwachting blijft het huidige akkoord van kracht.

Budget

Het krediet 2008 bedroeg in totaal 211.004.000 euro. Voor 2009 is er een krediet beschikbaar van 224.441.000 euro. T.o.v. 2008 is er een dubbele beweging. Het krediet wordt verminderd met 700.000 euro, een in 2008 éénmalig toegekend bedrag omwille van bijpassingen voor dossiers pré-BBB-transitie. Daarnaast worden volgende bijkomende kredieten toegekend: 886.000 euro voor het afgesproken groeipad van 0,5% binnen constant beleid, 2.167.000 euro voor het VIA-uitbreidingsbeleid, 1.941.000 euro voor VIA-koopkracht en kwaliteit, 4.360.000 euro voor uitvoering van het IPA en 4.783.000 euro index.

Arbeidszorg

Doel

Arbeidszorg wil arbeidsmatige activiteiten aanbieden aan personen die nood hebben aan of de behoefte voelen om te werken, maar die (nog) niet (meer) in staat zijn om in het reguliere of beschermde arbeidscircuit te functioneren. In arbeidszorg staat werken centraal, maar de zorg voor de persoon is ook zichtbaar aanwezig. In het ideale geval vormt arbeidszorg een opstap naar betaalde arbeid.

Arbeidszorg is terug te vinden in diverse domeinen: geestelijke gezondheidszorg, de gehandicaptensector, het algemeen welzijnswerk en de sociale werkplaatsen. Structureel is arbeidszorg enkel verankerd in de regelgeving sociale werkplaatsen en in de dagcentra voor personen met een handicap in het kader van begeleid werk.

Bereik

In 2007 werkten er binnen de sociale werkplaatsen gemiddeld 36 VTE (+ 10 VTE MBP) begeleiders arbeidszorg voor 777 arbeidszorgmedewerkers (+ 140 MBP). In de maand juni van dit jaar waren het er 1017 (+ 245 MBP) personen.

Realisaties september 2007 - september 2008

Naar aanleiding van het meerbanenplan is voorzien in 2 mogelijkheden voor uitbreidingen arbeidszorg:

1. Toewijzing van 92 VTE arbeidszorgplaatsen voor erkende sociale werkplaatsen via reguliere regelgeving ter zake;
2. Toewijzing van 289.856 uren arbeidszorg (wat omgerekend staat voor 178 VTE) aan erkende beschutte werkplaatsen of samenwerkingsverbanden tussen beschutte en/of sociale werkplaatsen met een welzijnspartner (= experimentele arbeidszorg meerbanenplan).

Er is beslist om op 1 april 2008 deze samenwerkingsverbanden te verlengen voor opnieuw een periode van 1 jaar. De reden daarvoor was voornamelijk dat er nog te weinig toeleiding gebeurd was om de nieuwe experimenten op een goede en grondige manier te kunnen evalueren.

In aanloop van deze verlenging is wel een uitgebreide enquête uitgevoerd bij de betrokken promotoren om te bekijken welke corrigerende maatregelen kunnen genomen worden. Deze hebben geresulteerd in een licht aangepast subsidiëringstelsel en een aantal suggesties tot administratieve vereenvoudiging.

Eind mei 2008 waren er 641 dossiers uit de activeringscreeningen die het advies arbeidszorg kregen. Hiervan waren er 363 personen in het kader van het Meerbanenplan in Arbeidszorg geplaatst en deze personen worden opgevolgd door de gespecialiseerde trajectbegeleidingsdiensten. Nog 160 starten tussen juni – oktober 2008. 15 personen zijn tijdens het trajectverloop zelf aan het werk gegaan, ook al kregen zij advies arbeidszorg. Van de overige dossiers (103) wordt door de VDAB in samenwerking met het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie onderzocht waarom zij nog niet effectief toegeleid konden worden tot arbeidszorg.

Het beschikbare krediet voor arbeidszorg bedroeg voor 2008 2.673.000 euro (JE 3307 C).

Beleidsopties september 2008 - september 2009

De experimenten in het kader van het meerbanenplan zullen verder uitgevoerd en opgevolgd worden. De aanbevelingen uit deze experimenten zullen samen met de bevindingen van het expertenrapport van 2007 van UAMS over arbeidszorg moeten leiden tot de verdere ontwikkeling van een toekomstig beleidskader. Dit kan mede gebruikt worden voor een eenduidig conceptueel kader rond arbeidszorg. De vraag naar dit eenduidig conceptueel kader is groot vanuit de arbeidszorgsinitiatieven zelf. Vermits een akkoord over het globale kader nog niet bereikt is en nog de nodige tijd zal vergen, wordt ervoor geopteerd om in afwachting hiervan de huidige experimenten na een nieuwe evaluatie nogmaals met 1 jaar te verlengen.

Bij het uittekenen van dit conceptueel kader is het belangrijk dat:

- duidelijkheid bekomen wordt rond de positie van arbeidszorg binnen de verschillende beleidsdomeinen en afstemming bereikt wordt met het beleidsdomein Welzijn;
- de voormelde gesprekken met de federale bevoegde overheden worden verder gezet met het oog op structurele afspraken en oplossingen die kunnen vervat worden in het conceptueel kader.

Het krediet arbeidszorg blijft, behoudens index, constant: 2.726.000 euro.

6.3 Lokale diensteneconomie

Doel

Het basisidee van de lokale diensteneconomie is de uitbouw van een aanvullend dienstenaanbod vanuit de overheid dat nauw aansluit op de maatschappelijke trends waarbij we een maatschappelijke meerwaarde willen creëren door de inschakeling van kansengroepen te bevorderen en door de principes van maatschappelijk verantwoord ondernemen in de diensten te verankeren. Vertrekkende van het principe dat een gedeelde verantwoordelijkheid een gedeelde kost met zich meebrengt, heeft de Vlaamse overheid voor een model van klaverbladfinanciering gekozen voor de uitbouw van deze diensten. Dit impliceert dat er tussen bevoegdheidsdomeinen en/of overheden akkoorden worden gesloten om bepaalde diensten te ontwikkelen.

Bereik

Eind 2007 werden de bestaande buurt- en nabijheidsdiensten erkend binnen het structureel kader van het decreet houdende de lokale diensteneconomie. Deze buurt- en nabijheidsdiensten werden opgestart binnen de actieplannen 'lokale diensteneconomie in centrumsteden', de actieplannen ter bestrijding

van de jeugdwerkloosheid, luik lokale diensteneconomie en het projectenfonds Buurt- en Nabijheidsdiensten.

Elke buurt- en nabijheidsdienst werd tot dan door middel van jaarlijkse subsidiebesluiten gefinancierd. De financiering van de buurt- en nabijheidsdiensten in het kader van de actieplannen 'lokale diensteneconomie in centrumsteden' en de plannen ter bestrijding van de jeugdwerkloosheid liep af op 31 december 2007. De buurt- en nabijheidsdiensten uit het projectenfonds konden nog tot 29 februari 2008 rekenen op een financiering via een subsidiebesluit.

In functie van de overheveling van de bestaande buurt- en nabijheidsdiensten werden 92 aanvragen tot erkenning als initiatief in de lokale diensteneconomie in het kader van het decreet houdende de lokale diensteneconomie bij het Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie ingediend.

14 bestaande buurt- en nabijheidsdiensten dienden geen erkenningsaanvraag in omdat na een tussentijdse opvolging bleek dat ze niet voldeden aan de voorwaarden van het decreet.

87 van de 92 erkenningsaanvragen werden ontvankelijk verklaard waarvan 73 initiatieven per 1 januari 2008 en per 1 maart 2008 erkend werden in het kader van het decreet houdende de lokale diensteneconomie. In totaal werden binnen de lokale diensteneconomie 380 VTE doelgroepmedewerkers en 84 VTE omkaderingspersoneel toegekend via erkenning.

Voor 12 buurt- en nabijheidsdiensten werd de beslissing tot het toekennen van een erkenning in afwachting van het voldoen aan een aantal voorwaarden uitgesteld (voor 6 of 12 maanden). Deze buurt- en nabijheidsdiensten stellen 24 VE doelgroepwerknemers en 9 VTE omkaderingspersoneelsleden tewerk. 2 erkenningsaanvragen werden negatief beoordeeld. 5 aanvragen waren niet ontvankelijk.

In 2008 werd ook een contingent van 235 VTE arbeidsplaatsen collectieve invoeconomie opgenomen binnen de maatregel lokale diensteneconomie.

Naast de erkende lokale diensten werden 210,34 VTE doelgroepwerknemers en 99,5 VTE omkaderingspersoneel toegekend aan nieuwe initiatieven in de lokale diensteneconomie op basis van subsidiebesluiten. De concrete bezetting van deze plaatsen zal pas gekend zijn bij de afrekening 2008.

Overzicht nieuwe initiatieven:

- Energiesnoei: 12 initiatieven in de lokale diensteneconomie zijn actief in het uitvoeren van energiescans en kleine energiebesparende maatregelen. Ze stellen 30 VTE doelgroepwerknemers en 11,5 omkaderingspersoneelsleden tewerk;
- Actieplan occasionele en flexibele kinderopvang: Samen met Kind & Gezin erkende ik 81 initiatieven. Hierin worden 138 VTE doelgroepwerknemers en 81 VTE omkadering tewerkgesteld;
- Fietspunten: Er zijn momenteel 6 fietspunten erkend: Antwerpen-Berchem, Antwerpen-Centraal, Gent-Sint-Pieters, Brugge, Mechelen en Leuven. Zij geven tesamen werkgelegenheid aan 6 VTE omkadering en 16,34 VTE doelgroepwerknemers;
- Lijnspotters: Er lopen 3 projecten in het kader van de Lijnspotters te Gent, Antwerpen en Oostende. In het totaal wordt een bijkomende tewerkstelling voor 26 VTE doelgroepwerknemers gerealiseerd.
- Schoolspotters: Er lopen 2 projecten in het kader van de Schoolspotters te Gent en Antwerpen. Er wordt voorzien in een subsidie voor 2 halftijdse omkaderingspersoneelsleden.

Effectieve bezetting erkende lokale diensten in het eerste semester 2008

	BEZETTING	
	Aantal personen	Aantal VTE
<u>Erkende lokale diensten</u>		
Totaal doelgroep gemiddeld eerste semester 2008	526	475
Totaal omkadering gemiddelde eerste semester	70	54
<u>Subsidiebesluiten</u>		
Totaal doelgroep gemiddeld eerste semester 2008		210(*)
Totaal omkadering gemiddelde eerste semester		100(*)

(*) De concrete bezetting van deze plaatsen zal pas gekend zijn bij de afrekening 2008.

Realisaties september 2007 - september 2008*Decreet lokale diensteneconomie*

Op 22 december 2006 keurde het Vlaams Parlement het decreet houdende Lokale Diensteneconomie goed. Aansluitend op het decreet houdende de lokale diensteneconomie gaf de Vlaamse Regering op 5 oktober 2007 haar definitieve goedkeuring van het uitvoeringsbesluit dat het algemene kader schetst en werd een ministerieel besluit opgemaakt dat de gelijk gestelde periodes en categorieën van gelijkgestelde personen regelt in functie van stroomlijning van de maatregelen met andere maatregelen in het werkgelegenheidsbeleid. Hierdoor was het mogelijk om zoals voorzien de verschillende experimentele projecten vanaf 1 januari 2008 over te hevelen naar het decretale kader. Daarnaast werden in samenwerking met de betrokken ministers specifieke uitvoeringsbesluiten geschreven voor de lokale diensten kinderopvang en huisvesting.

In functie van het stimuleren van de doorstroom van doelgroepwerknemers, werd gekozen om, alvorens een regelgeving uit te werken, de lokale diensteneconomie te laten participeren in het ESF-experiment rond supported employment (zie 4.4 innovatieve begeleidingsmethodieken). Op die manier hopen we voldoende input te vergaren om een realistisch kader te kunnen uitwerken. Ondertussen werden de gesprekken met de koepel lokale diensteneconomie over dit thema aangevat.

In het kader van de verdere groei en verbreding van de lokale diensteneconomie werd in maart-april 2008 een open projectoproep gelanceerd. In totaal werden 111 erkenningsaanvragen ingediend waarvan 45 in functie van een uitbreiding van een bestaande erkenning vroegen. 66 initiatieven deden een aanvraag tot het bekomen van een nieuwe erkenning als lokale dienst. 2 Erkenningsaanvragen werden ingetrokken, in 18 erkenningsaanvragen wordt om diverse redenen een negatieve beslissing genomen. De erkenningprocedure is momenteel lopende. Eind september 2008 werden reeds 74 erkenningen toegekend goed voor een equivalent van 270 VTE doelgroepwerknemers en 63 VTE omkadering.

Klaverbladmodel

Het klaverbladmodel werd als financieringsmechanisme opgenomen in het decreet lokale diensteneconomie. Het model gaat uit van verschillende partners. Ik heb dan ook het initiatief

genomen om met verschillende collega's aan tafel te gaan zitten om te bekijken hoe we elkaars beleid kunnen versterken. Er zijn concrete afspraken en/of onderhandelingen met de andere ministers op de volgende domeinen:

Kinderopvang

Binnen het Actieplan Flexibele en Occasionele Kinderopvang werden drie acties gezamenlijk door de ministers van Welzijn en Sociale Economie genomen:

- een pool van doelgroepwerknemers binnen de gemandateerde voorziening;
- buurtgerichte occasionele kinderopvang;
- dienstencheques kinderopvang.

Na de goedkeuring van de betreffende regelgeving en het publiceren van de diverse projectoproepen in het voorjaar 2007, werden in oktober 2007 de eerste erkende ondernemingen, gemandateerde voorzieningen en lokale diensten goedgekeurd.

De eerste initiatieven binnen de buurtgerichte occasionele opvang en gemandateerde voorzieningen zijn het voorbije jaar opgestart. Ook het systeem van de dienstencheque kinderopvang is sinds oktober 2007 operationeel. Eind augustus 2008 waren er 45 erkende ondernemingen erkend. Op dat moment waren er 3 aanvragen voor het gebruik van dienstencheques.

Voor 2008 was afgerond een budget van 2.400.000 euro voorzien.

Energiesnoei

Tussen september 2007 en januari 2008 zijn 12 initiatieven in de lokale diensteneconomie van start gegaan. Ze worden tijdens de experimentele periode van 1 jaar gefinancierd met een subsidiebesluit van maximaal 12 maanden.

In het kader van de open projectoproep in maart-april 2008 werden 10 aanvragen gedaan voor een (uitbreiding van de) erkenning als initiatief in de lokale diensteneconomie voor de activiteit energiesnoeien, al dan niet in combinatie met klussen.

Aan 6 initiatieven is een erkenning toegekend in het kader van de woonzorgteams in de provincie Limburg. Met het opstarten van deze teams wil men senioren ondersteunen opdat ze (langer) zelfstandig kunnen blijven wonen. Dit door het uitvoeren van kleine klussen die de veiligheid in en de toegankelijkheid van de woning verhogen én door het uitvoeren van kleine energiebesparende maatregelen. Het betreft telkens activiteiten die aanvullend zijn op het aanbod van de reguliere bouwsector. De woonzorgteams zullen een bijkomende tewerkstelling realiseren voor 30 VE doelgroepwerknemers waarbij 20 VTE worden ingezet in klussen en 10 VTE in energiesnoeien.

Aan de andere 4 initiatieven werd een (uitbreiding van de) erkenning toegekend met een bijkomende tewerkstelling voor 10 VTE waarbij 1 VTE wordt ingezet in klussen en 9 VTE in energiesnoeien.

Voor uitvoering van deze projecten is een budget van 372.000 euro voorzien op BA JE 43.02 C.

Fietspunten

De federale overheid, het Brusselse en Vlaamse gewest hebben samen met de NMBS-groep de handen in elkaar geslagen voor de uitbouw van diverse fietsstations, ook fietspunten genaamd. De bedoeling is om degelijke samenwerkingsprojecten tussen de NMBS-Holding en sociale economie-initiatieven op te zetten voor bemande fietsbewaking en onderhoud van bewaakte en onbewaakte fietsstallingen en voor de uitbouw van aanvullende (fiets)diensten.

In een eerste fase werden fietspunten opgericht in 6 van de 37 stations die behoren tot de NMBS-Holding (Antwerpen-Berchem, Antwerpen-Centraal, Brugge, Leuven, Gent-Sint-Pieters en Mechelen). Er wordt overlegd met de overige NMBS-Holdingstations en de NMBS-stations om dit initiatief uit te breiden.

In een tweede fase werden in juli 2008 5 nieuwe fietspunten erkend (Halle, Vilvoorde, Londerzeel, Hasselt en Aarschot).

De activiteiten die ‘Fietspunten’ ontwikkelen leggen de nadruk op het verlenen van diensten op mobiliteitsknooppunten waar aan gebruikers van bv. het station en de directe stationsomgeving. Zij richten zich hierbij in eerste instantie op pendelaars in het kader van “de ketenmobiliteit”. Een fietspunt levert een geheel van (fiets)diensten die minimaal bestaan uit een toezicht en onderhoud van bewaakte en onbewaakte fietsstallingen, fietsverhuur (aan studenten, pendelaars, toeristen, werkzoekenden, ...) en klein fietsherstel (een lampje, bandendruk, een vijsje) volgens het thuishomprincipe.

Er is een budget van 324.000 euro voorzien op BA JE 43.02 C.

Lijnspotters

In het kader van het Veiligheidsplan van de Lijn werd er een samenwerking met Binnenlandse Zaken, De Lijn en een aantal steden op poten gezet om meer Lijnspotters op het openbaar vervoer te krijgen. De Lijnspotters worden hoofdzakelijk ingezet op lijnen die bijzondere aandacht vereisen omwille van hun ligging en/of omwille van de drukte op piekmomenten. De lijnspotter heeft zowel dienstverlenende taken (verlenen van hulp bij in- of uitstappen, helpen met kinderwagen of rolstoel, verstrekken van informatie) als een preventieve taak (toezicht op de geldende regels als niet-roken, voorkomen van overlast, signalisatiefunctie).

De succesfactor van de lijnspotters ligt net in het wegwerken van de ergernissen die mogelijks kunnen escaleren. Momenteel lopen er projecten in Antwerpen, Gent en Oostende.

Er is een budget van 208.000 euro voorzien op BA JE 43.02 C.

Schoolspotters

In het kader van het Rosetaplan verzorgt het beleidsdomein Onderwijs en Vorming van de Vlaamse Gemeenschap de tewerkstelling van 106 laaggeschoolden in het zogenaamde VeVe-project (‘Verkeersveiligheid’). Deze laaggeschoolden werken in het statuut van startbaner bij steden of gemeenten rond verkeersveiligheid in de schoolomgevingen. Hun loon wordt integraal betaald door het beleidsdomein Onderwijs en Vorming.

Aansluitend op dit lopende startbanenproject ‘VerkeersVeiligheid’ werd voor een contingent van 18 startbanen een verbreding gemaakt van de scope verkeersveiligheid naar ‘veiligheid’. Deze startbaners, ‘schoolspotters’ genaamd, worden net zoals de overige VeVe-startbanen toegewezen aan de lokale besturen.

De opdracht van de ‘schoolspotter’ krijgt een diverse invulling waarbij elke taak op zich bijdraagt tot een groter veiligheidsgevoel. Ze worden ingezet op openbare plaatsen waar er een hoge concentratie is of kan zijn van jongeren die voor overlast zorgen. Concreet houdt dit in dat ze scholieren assisteren in hun parcours van en naar school, dat ze toezicht zullen houden op en aan het openbaar vervoer en op plaatsen waar jongeren na school rondhangen, dat ze bestaande initiatieven rond sociale veiligheid op het openbaar vervoer ondersteunen of er zelf nieuwe uitdenken, ... De taken van de schoolspotters hebben een aanvullend karakter ten opzichte van de reeds bestaande statuten, functies en opdrachten (cfr. lijnspotters, straathoekwerkers, bewakingsdiensten, ...).

De oproep voor intekening op schoolspotters was gericht naar 30 lokale besturen op basis van een lijst die aangeleverd werd door de Lijn. Hoe meer overlast met jongeren in de stad of gemeente, hoe meer schoolspotters er konden toegewezen worden. Aan Antwerpen en Gent werden 5 schoolspotters toegewezen, zij kregen voor bijkomende omkadering elk een subsidie van 25.000 euro.

In totaal werd op de BA JE 43.02 C een budget van 50.000 euro voorzien.

Aanvullende Thuishulp

Aanvullende thuishulp is een voorbeeld van toepassing van het klaverbladmodel. De beleidsdomeinen Welzijn en Sociale Economie subsidiëren beide buurt- en nabijheidsdiensten aanvullende thuishulp en de diensten logistieke en huishoudelijke aanvullende thuishulp verbonden aan een erkende dienst voor gezinszorg.

In een eerste fase werd de overheveling van de bestaande buurt en nabijheidsdiensten naar dit klaverblad geregeld. De bestaande buurt- en nabijheidsdiensten hebben een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de diensten logistieke hulp en aanvullende thuiszorg verbonden aan een erkende dienst voor gezinszorg. Deze overeenkomst stipuleert de één loket functie voor de gebruiker van de diensten voor aanvullende thuiszorg en de modaliteiten voor de klaverbladfinanciering. Voor een totaal van 87,64 VTE doelgroepwerknemers is voorzien in een sluitende klaverbladfinanciering met bijdragen van de Vlaamse overheid vanuit het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin en vanuit Sociale Economie, de federale overheid via de SINE-maatregel en de gebruiker via een gebruikersbijdrage.

In de tweede fase werd een gesloten oproep gelanceerd voor de uitbouw van nieuwe lokale diensten aanvullende thuishulp. In deze projectoproep hebben zowel private als openbare diensten logistieke en huishoudelijke aanvullende thuishulp (LHAT) verbonden aan een erkende dienst voor gezinszorg 72 erkenningsaanvragen ingediend. Een beslissing terzake wordt in overleg met Minister Steven Vanackere bevoegd voor Welzijn verwacht in oktober 2008.

Er is een budget van 1.700.000 euro voorzien op de BA JE 43.02 C.

Toerisme

Ook voor de erkenning van de bestaande buurt- en nabijheidsdiensten uit het projectenfonds actief in het onderhoud van fiets-, wandel- en ruiterspaden werd vanuit de beleidsdomeinen toerisme en sociale economie een klaverbladmodel uitgewerkt.

Van 1 maart 2008 tot en met 28 februari 2009 kunnen 10 initiatieven lokale diensteneconomie voor een totaal van 25 VTE (doelgroepwerknemers en/of omkaderingspersoneelsleden) rekenen op een sluitende klaverbladfinanciering met zowel bijdragen van de Vlaamse overheid (Toerisme en Sociale Economie), de federale overheid (SINE) als de lokale overheid.

Er is een budget van 320.000 euro beschikbaar op BA JE 43.02 C.

Buurtsport

Met dit initiatief wordt de versterking van lokale buurtsportinitiatieven en de creatie van nieuwe sportieve recreatiemogelijkheden in de eigen woon- en leefomgeving in centrumsteden gestimuleerd. De opleiding en vorming dient te resulteren in een duurzame tewerkstelling van laaggeschoolden tot buurtsportanimator. De inbedding in een bestaand en ervaren buurtsportteam en de begeleiding door een coach-coördinator, moeten ervoor zorgen dat de nieuwe ploeg van medewerkers met een laag opleidings- en werkervaringsniveau, op een degelijke manier omringd en begeleid wordt.

De oproep werd in het voorjaar 2008 gelanceerd. Het gaat hier om een samenwerking tussen de Sociale Economie en Jeugd en Sport.

Er is een budget van 392.000 euro voorzien op BA JE 43.02 C.

Leefmilieu

Voortbouwend op de samenwerkingsovereenkomst in het kader van MINA en Groenjobs uit de collectieve invoegmaatregel, worden bestaande initiatieven verankerd binnen de lokale diensten economie en werd een groeipad van 78 VTE voorzien voor lokale diensteneconomie, sociale en beschutte werkplaatsen.

In 2008 is een budget van 220.000 euro voorzien op BA JE 43.02 C.

Sociale Huisvesting

Samen met mijn collega van huisvesting werd een regelgeving voor huisbewaarders in de sociale huisvesting uitgewerkt. Hierdoor kunnen doelgroepmedewerkers als huisbewaarders worden ingezet om de leefbaarheid van de buurt te verhogen door kleine technische problemen te verhelpen, de woonomgeving mee te onderhouden en net te houden. Daarnaast kunnen ze ook een aanspreekpunt zijn voor de huurders en verhuurders en zelfs eventueel logistieke ondersteuning bieden bij buurtactiviteiten. Het takenpakket kan geleidelijk aan uitgebouwd worden, afhankelijk van de lokale invulling.

Op 18 juli 2008 werd een oproep gelanceerd. Vanaf het najaar zullen de sociale huisvestingsmaatschappijen 25 voltijdse medewerkers uit de sociale economie kunnen inschakelen als huisbewaarders in sociale woonbuurten voor het vervullen van sociale en logistieke taken.

In 2008 is een budget van 320.000 euro voorzien op BA JE 43.02 C.

Lokale diensteneconomie vanuit de lokale werkwinkel

Binnen het kader van het partnerschapsverdrag lokaal werkgelegenheidsbeleid is er een subsidiëring van 3 VTE aan de VVSG voor hun rol in de projectcel lokale werkwinkels, de uitbouw van de lokale diensteneconomie en het regionaal en subregionaal beleid.

Het beleid rond de werkwinkels wordt opgevolgd vanuit de projectcel. Dit is een operationele, uitvoerende equipe, samengesteld uit medewerkers van de verschillende Vlaamse, centrale partnerorganisaties: VDAB, VVSG, en het Vlaams Subsidieagentschap.

Hoofddoel is de samenwerking tussen de partners te vergemakkelijken. Dat gebeurt onder andere door ondersteuning te bieden bij het dagelijks werk, goede praktijken aan te reiken en een helpdesk uit te bouwen. Eén van de kernopdrachten van de projectcel is de communicatie van de Werkwinkels verzorgen, intern en extern. Zowel consultants als het publiek moeten de aanpak van de Werkwinkel kennen.

Dit jaar werd samen met de Vlaamse minister van Werk een nieuwe conceptnota voor de werkwinkels uitgetekend. Hierbij streven we naar een laagdrempelige basisdienstverlening voor de verschillende fasen van de loopbaan in elk van de werkwinkels. De partnerschappen tussen federale, Vlaamse en lokale overheden moeten hier vorm aan geven. Als onderdeel van de lokale regie werkgelegenheid werd in deze conceptnota ook de regierol lokale diensteneconomie opgenomen.

Om lokale besturen te ondersteunen bij de uitbouw van de regierol lokale diensteneconomie, zoals opgenomen in het decreet lokale diensteneconomie van 22 december 2006, werd aan VVSG een bijkomende financiële ondersteuning toegekend.

Dienstenwijzer

De dienstenwijzer is een online-dienstverlening voor alle inwoners waar vraag en aanbod betreffende de lokale diensten en jobs op elkaar worden afgestemd. Het is de bevoegdheid van de lokale regisseur (gemeentebestuur of OCMW) om de inhoud actueel te houden en nieuwe niches op te sporen.

Momenteel zijn er 13 dienstenwijzers online, waaronder 114 gemeenten en deelgemeenten vallen.

Via een aantal overlegmomenten met de verantwoordelijken van de dienstenwijzers werden aanbevelingen gesuggereerd om de werking en inhoud te optimaliseren. Deze aanbevelingen worden op dit moment uitgevoerd. De lancering van de “nieuwe” dienstenwijzer is voorzien in het voorjaar 2009. Ondertussen wordt, geïnspireerd op het “Connect”-project, onderzocht hoe we het aanbod van de dienstenwijzer nog kunnen uitbreiden met een business-to-business-luik.

Voor ondersteuning van de dienstenwijzer was er op het budget 2007 een subsidie van 70.000 euro voorzien (BA 52.40 – 43.02). Voor verdere ondersteuning van zowel de dienstenwijzer als de regiefunctie is op het budget 2008, weliswaar voor een periode van 6 maanden, een budget van 22.000 euro voorzien.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

Er zijn al verschillende klaverbladen gesloten, maar dit omhelst natuurlijk een continu proces. Het komende werkjaar worden de bestaande klaverbladen afgewerkt en blijven we op zoek naar mogelijke nieuwe samenwerkingsverbanden met andere beleidsdomein. Zo lopen nog gesprekken met leefmilieu in functie van een afgestemd kader voor groenjobs en mina-werkers en wordt onderzocht hoe het klaverblad toerisme verder uitgebouwd kan worden.

Naast de uitwerking van bestaande en nieuwe klaverbladen wordt in 2009 een groeipad voorzien van 350 VTE binnen de lokale diensteneconomie.

Daarnaast staat de evaluatie van het actieplan flexibele en occasionele kinderopvang op de agenda voor het najaar 2008. Op basis van de resultaten zal bekeken worden met de minister van Welzijn en Kind en Gezin welke aanpassingen mogelijk zijn om het beleid verder te optimaliseren. Omwille van de moeizame opstart is kort voor het zomerverlof gestart met een evaluatie van het systeem dienstencheque kinderopvang. Momenteel wordt een bijsturing van het systeem voorbereid door de opstart van 4 proeftuinen waarin de toepassing van de dienstencheque kinderopvang zal worden afgecheckt. De proeftuinen zullen met ingang van 1 januari 2009 van start gaan en worden op basis van regelmatige monitoring opgevolgd.

Een andere belangrijke pijler in het komende werkjaar is de bevordering van de doorstroom in lokale diensteneconomie. Zoals reeds aangegeven zal samen met het middenveld en in overleg met VDAB verder gewerkt worden aan een realistisch kader om dit te realiseren.

De centrumsteden worden op dit moment al ondersteund bij de uitbouw van hun regierol. Voor de niet-centrumsteden is dit aanbod nog niet ontwikkeld. Dit jaar zal er daarom een experiment starten waarin gezocht naar een aangepaste ondersteuning op maat van deze lokale besturen.

Tot slot zal na een grondige bijsturing van de dienstenwijzer het komende werkjaar de ‘vernieuwde’ dienstenwijzer gelanceerd worden. Waar in het verleden de dienstenwijzer in een beperkt aantal gemeenten en zorggebieden operationeel was, zal het in de toekomst mogelijk worden om in heel Vlaanderen de dienstenwijzer te raadplegen om een dienst in de eigen regio op te zoeken.

Budget

Het beschikbare krediet 2009 voor het geheel van de lokale diensteneconomie bedraagt 28.765.000 euro. T.o.v. 2008 is het krediet verhoogd met 4.300.000 euro door het terugplaatsen van het krediet dienstencheques vanuit VDAB (1.500.000 euro) en Kind en Gezin (2.800.000), met 3.250.000 euro voor het realiseren van een groeipad voor een bijkomende tewerkstelling van 353 VTE, met 900.000 euro voor de verdere uitbouw van de regiefunctie binnen de lokale besturen, met 775.000 euro voor diverse subsidies en met 480.000 euro voor index.

Omwille van de toepassing van de regels van de economische classificatie en in aansluiting op de vraag van het Rekenhof zijn, in tegenstelling tot voorgaande begrotingsjaren, de middelen voor lokale diensteneconomie waarvoor de subsidies naar vzw's gaan, te vinden op de nieuw gecreëerde basisallocatie JE3309C (15.300.000) en deze waarvoor de subsidies naar lokale besturen gaan op de bestaande basisallocatie JE4302C (6.665.000). Het krediet dienstencheques kinderopvang (5.300.000 euro) werd toegewezen aan de basisallocatie JE3205C.

De kredieten voor uitvoering van de engagementen in het kader van het Limburgplan zijn, zoals in 2008, provisioneel gebleven en dus niet opgenomen in het krediet van 28.765.000.

6.4 De ondersteuningsinstrumenten

Algemeen

Doel

De ondersteuningsinstrumenten hebben tot doel de sociale economie te ondersteunen in hun uitbouw en maatschappelijk verantwoord ondernemen mee vorm te geven.

Realisaties september 2007 - september 2008

In mijn vorige beleidsbrief werd de hertekening van de ondersteuningsinstrumenten aangekondigd. Hiervoor werden volgende aanbeveling gedaan:

- een wetenschappelijk onderzoek dat de noden aan ondersteuning van de sector in kaart moet brengen Dit onderzoek wordt uitgevoerd door het HIVA;
- een conceptnota van het Departement WSE en het Vlaamse Subsidieagentschap;
- een advies van de sector in de schoot van VOSEC.

Op basis van deze adviezen werd een beleidsvoorstel uitgewerkt door de administratie. Het is duidelijk dat ook hier een traject naar verdere vereenvoudiging, afstemming binnen de sociale economie en met andere maatregelen noodzakelijk is.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

In het licht van een mogelijke staatshervorming en de afstemming met nieuwe Europese staatssteunregels is gekozen om niet hals over kop een nieuwe regelgeving uit te werken, maar geschraagd aan de veranderingsstromen voor een gefaseerd optimalisatietraject te kiezen. In een eerste fase betekende dit de invoering van een resultaatgerichte financiering voor de startcentra en VOSEC. Op middellange termijn zal de opdracht van het doorlichtingsteam in de werking van het VSA geïntegreerd worden en zal gezocht worden naar een meer open en afgestemd systeem van adviesverstrekking rekening houdend met het bestaande reguliere aanbod en de specifieke noden van de sociale economie.

Het werk dat dit werkjaar geleverd werd voor de hertekening van de ondersteuningsstructuur, zal in het licht van een visienota op sociale economie in functie van de nieuwe groepsvrijstellingsverordening opnieuw opgenomen en bekeken worden met als doelstelling een vereenvoudigd en afgestemd kader te realiseren voor het geheel van de sociale economie binnen de Europese en federale klijlijnen.

Budget

Het krediet 2008 voor het geheel van de ondersteuningsinstrumenten en diverse subsidiebesluiten, bedraagt 5.181.000, waarvan 4.968.000 euro op basisallocatie JE4302C en 213.000 euro op basisallocatie JE3303B.

Het krediet 2009 bedraagt 5.259.000, waarvan 4.563.000 euro op de basisallocaties JE3205C, JE3309C en JE4302C en 696.000 euro op basisallocatie JE3303B of een lichte stijging te wijten aan index.

Ter vervolledigen kan nog worden meegegeven dat op basisallocatie JE3303B het totale krediet 2008 5.157.000 euro bedroeg, waaronder 4.944.000 euro éénmalige middelen gezinsvriendelijke initiatieven. Verminderd met dit éénmalig krediet voor deze initiatieven maar vermeerderd met een krediet van 483.000 overgeheveld vanuit de basisallocatie JE4302C bedraagt het krediet in 2009 696.000 euro.

Bespreking per instrument

Startcentra

Realisaties september 2007 - september 2008

Sinds 2006 zijn er 13 erkende startcentra in Vlaanderen, verspreid over de vijf provincies. In voorbereiding op de bindende outputresultaten die in 2008 zouden worden geformuleerd, werd in 2007 aan elk startcentrum een streefcijfer van 5 erkende dossiers opgelegd. Gedurende de eerste helft van het jaar volgden alle startcentra een opleidingstraject dat zich vanaf de tweede jaarhelft moest weerspiegelen in de kwaliteit van de erkenningsaanvragen en in de begeleiding die door de startcentra na de erkenning wordt aangeboden aan de bedrijven. Wat aantallen betreft, zijn er echter slechts 3 startcentra die het vooropgestelde aantal van 5 erkende invoegbedrijven gehaald hebben.

Daarom is vanaf 2008 gekozen voor een meer resultaatgerichte financiering en worden er concrete inspanningen verwacht op verschillende vlakken. Met name: aantal erkende dossiers, kwaliteitszorg en maatschappelijk verantwoord ondernemen, promotie en netwerking, brugfunctie sociale en reguliere economie, ondersteuning van de sectorwerking. De subsidiëring werd hiertoe opgesplitst in een basisfinanciering en een subsidie die afhankelijk is van de concrete output die geleverd wordt. Het opleggen van concrete outputresultaten werpt nu al zijn vruchten af: de startcentra hebben een kwaliteitszorg project opgestart en voor de periode van januari tot augustus 2008 werden er door de meeste startcentra al meer aanvragen ingediend dan vorig jaar.

Sinds augustus 2007 werd een coördinator van de Vlaamse startcentra aangesteld. Deze aanstelling kaderde in een geheel van acties die werden uitgewerkt om ervoor te zorgen dat de output van de invoegmaatregel verhoogde. De rol van deze coördinator is van zeer groot belang. Zo heeft hij onder andere als taak op Vlaams niveau de ondernemerswereld te overtuigen van het invoegverhaal, waardoor op lokaal vlak al heel wat stappen zijn gezet en aandacht kan besteed worden aan concrete uitwerking op maat van de individuele ondernemer. Verder is hij het centrale aanspreekpunt voor oa het beleid en het agentschap (tweemaandelijks overleg). Vanaf dit jaar wordt deze coördinator belast met een specifieke bijkomende opdracht: vanaf april 2008 zetelt hij als vertegenwoordiger van de startcentra in de Adviescommissie Sociale Economie. Hij zal op basis van de gevoerde besprekingen zijn feedback geven aan de startcentra over de verwachtingen rond kwaliteitsvolle dossiers en zo de transparantie bevorderen in de evaluatieprocedure van het invoegdossier, met als doelstelling de kwaliteit van de dossiers te verhogen.

Volgende opdrachten dienen minimaal te worden ingevuld door de coördinator:

- Opvolgen van het project inschakelingscoaches door het opvolgen van de invulling, de organisatie en de toeleiding zowel op regionaal als op Vlaams niveau;
- Opvolgen van de outputresultaten in het kader van de erkenning van invoegbedrijven;
- Het voeren van onderhandelingen met minimum 3 sectoren voor het afsluiten van een collectieve overeenkomst invoegwerkstelling;
- Het aanknopen van contacten met minimum 4 sectoren;
- Aanbrengen van goede voorbeelden voor communicatie, verspreiding, ...;
- Onderzoeken van de mogelijkheden tot administratieve vereenvoudiging, aanbrengen van voorstellen;
- Centraal aanspreekpunt zijn zowel intern (kabinet, departement, agentschap) als extern (VDAB, Vosec, VIP , andere belanghebbende....);
- Nadenken over en uitwerken van een deontologische code voor de startcentra;
- Aandacht voor de kwaliteit van de invoegdossiers door het aanbrengen van leerpunten op het overleg startcentra (belang instroomprofielen, MVO, verbod van terbeschikkingstelling,.....).

Budget

Op BA JE 43.02 C is in 2008 een budget van afgerond 1.839.000 euro beschikbaar.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

Er zal een tussentijdse evaluatie van de resultaatfinanciering van de startcentra worden gemaakt die in maart 2009 zal worden voorgelegd aan de Vlaamse Regering. Ook wordt de financiering voor de aanstelling van de coördinator verlengd.

Budget

Voor 2009 is een ongewijzigd budget voorzien. Dit budget situeert zich vanaf 2009 op de BA JE 32.05 C.

Doorlichtingsteam

Realisaties september 2007 - september 2008

Het doorlichtingsteam voert voornamelijk doorlichtingen uit van de aanvraagdossiers van kandidaat-invoegbedrijven. In 2007 werden er 70 dossiers bekeken. In de eerste helft van 2008 waren dit 55 dossiers.

Net zoals vorig jaar werd aan het doorlichtingsteam gevraagd om ook in 2008 een grondige screening te doen van de 21 invoegbedrijven en invoegafdelingen die dit jaar drie jaar bestaan. De praktijk leert immers dat het derde jaar voor een opstartende onderneming cruciaal is: ondernemingen kampen op

dat ogenblik ofwel met een groeiprobleem of met een overlevingsprobleem. Voor de invoegbedrijven geldt deze wetmatigheid nog meer; hun sterftcijfer ligt procentueel immers iets hoger dan bij vergelijkbare KMO's. Een verplichte maar kosteloze grondige screening in jaar 3 op vlak van zowel financiële gegevens als van strategisch en financieel management, het personeelsbeleid, het klantenbeheer,... kan in een groot aantal gevallen voorkomen dat het bedrijf ten onder gaat.

De voornaamste resultaten van de screening zijn net zoals de voorgaande jaren de wankelende bedrijfseconomische haalbaarheid van heel wat invoegbedrijven (dit heeft te maken met het feit dat het hier over startende ondernemingen gaat), het gebrek aan formele planning ook inzake personeelsprocessen en het eerder zwakke milieu- en stakeholdersbeleid.

De vraag naar actieplannen MVO en Vorming Training en Opleiding, welke sinds 2006 zowel bij aanvraag als bij aanvang van elk nieuw werkjaar aan alle ondernemingen wordt gesteld, blijkt dan ook zeer gerechtvaardigd..

Voor de diverse taken van het Doorlichtingsteam is een bedrag van afgerond 240.000 euro voorzien (BA JE 43.02 C).

Beleidsopties september 2008 - september 2009

De administratie bereidt een plan voor om de rol van het doorlichtingsteam bij de procedure van invoeg zelf over te nemen. Dit kan ten vroegste tegen 2010 gerealiseerd worden.

Ook dit jaar is een screening voorzien van bedrijven die 3 jaar erkend zijn als invoegbedrijf. De jaarlijkse financiële opvolging, die in het kader van de managementondersteuning voor verlieslatende ondernemingen vanaf 2009 zal worden geïntensifieerd, lijkt noodzakelijk om de duurzaamheid van de tewerkstelling van kansengroepen te waarborgen.

Het budget 2009 is, behoudens index, lichtjes verhoogd tot 300.000 euro en situeert zich op BA JE 33.09 C.

Adviesbureaus

Realisaties september 2007 - september 2008

In 2007 werden er door de adviesbureaus 19 adviezen uitgebracht en 16 basisopvolgingen uitgevoerd. In 2008 werden er reeds 12 aanvragen ingediend voor een adviespremie. Daarnaast werden er 13 basisopvolgingen afgerond. Het grootste deel van deze adviezen werd zoals de voorbije jaren uitgevoerd voor sociale werkplaatsen. Voor het eerst werden er ook adviezen uitgevoerd voor beschutte werkplaatsen.

Sinds september 2007 worden de verlieslatende beschutte werkplaatsen verplicht een managementondersteuning te laten uitvoeren. Vorig jaar kregen 7 beschutte werkplaatsen deze verplichting opgelegd.

Voor uitvoering van deze taken is voor 2008 een budget van 316.000 euro voorzien (JE 43.02 C).

Beleidsopties september 2008 - september 2009

Dit jaar zullen naast de beschutte werkplaatsen ook de sociale werkplaatsen gescreend worden in functie van verplichte managementondersteuning bij verlieslatendheid.

Behoudens index is het budget voor 2009 lichtjes verhoogd tot 372.000 euro en situeert zich op BA JE 33.09 C.

VOMECE

Realisaties september 2007 - september 2008

VOSEC heeft haar representativiteit als overlegplatform voor het geheel van de sector kunnen waarmaken. Ze heeft in haar rol als Vlaams Overleg Meerwaarden Economie (VOMECE) ten aanzien van haar leden een faciliterende en coördinerende functie. De leden worden gestimuleerd om samen te werken en kwaliteitscriteria uit te werken. De organisatie heeft ook een adviserende en vertegenwoordigende rol ten aanzien van het beleid, haar eigen leden en andere partners binnen het ruime veld van de sociale en solidaire economie.

In 2007 werd gewerkt rond drie grote pijlers, welke elk werden ingevuld met specifieke acties:

- Overleg en vertegenwoordiging met en voor het werkveld.
Niet alleen binnen de beleidsraad werd overleg gepleegd, ook met verschillende deelsectoren werd het structureel overleg gefaciliteerd binnen VOMECE onder andere met de adviesbureaus, de activiteitencoöperaties en de solidaire financiers. Daarnaast werden twee overlegvormen opgestart nl. het Vlaams Invoegplatform (VIP) en het Coopkrachtplatform voor mens- en milieuvriendelijke coöperaties.
Over de verschillende sectoren heen werd een uitwisselingsplatform gecreëerd waardoor overleg mogelijk wordt Denk bijvoorbeeld aan uitwisselingsplatforms dienstencheques, overleg in de groensector en met de fietspunten.
- Acties ter ondersteuning van de uitbouw van de Sociale Economie
Buiten de sector werd gewerkt aan een disseminatie en implementatie van good-practices tussen de Sociale en de Reguliere economie o.a door het ESF lerend netwerk MVO & KMO evenals door het schakelproject voor zelfstandig ondernemerschap bij kansengroepen.
- Informatie , communicatie en sensibilisering
Een versterking van de visibiliteit komt vooral tot uiting in concrete acties en sensibiliseringcampagnes zoals Sociale Economie op de campus, de week van de sociale economie en de lancering van www.stagepunt.be . Ook de uitwisselingsdagen met de provincie Vlaams-Brabant waren succesvol. Verder is er een ruime informatieverbreiding rond sociale economie aan verschillende doelgroepen onder de vorm van een maandelijks 'Nieuwsbrief Sociale Economie' en een 'Nieuwsflash Sociale Economie' en is VOSEC aanwezig via publicaties, websites en internet.

Het actieplan 2008 kreeg een meer resultaatgerichte vertaling en omvat naast de basiswerking vier concrete actiepunten /projecten:

- verkennen van mogelijke alternatieve pistes in het kader van de uitdoving van het Kringloofonds;
- maatschappelijke accountability;
- uitwerken van een geïntegreerd kader voor de begeleiding van kansengroepen;
- ondersteunen van innovatie: groenoverleg en een kader voor de fietspunten.

Budget

In 2008 was een budget van afgerond 212.000 euro beschikbaar op BA JE 43.02 C.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

Vosec zal een nieuw actieplan indienen in januari 2009. Het budget 2008 blijft, behoudens index, constant op 216.000 euro.

Activiteitencoöperatieven

Realisaties september 2007 - september 2008

De werking van de activiteitencoöperaties is gestoeld op 5 pijlers namelijk het statuut van de werk-ondernemer, trajectbegeleiding op maat, de coöperatieve gedachte, een centrale administratie en boekhouding en netwerking. Het Samenwerkingsakkoord tussen de Staat, de Gewesten en de Duitstalige Gemeenschap betreffende de sociale economie heeft ondermeer als doelstelling de uitbouw van een activiteitencoöperatie in elke provincie. Deze doelstelling is gerealiseerd. In Vlaanderen zijn er momenteel 4 activiteitencoöperaties. In West-Vlaanderen is één activiteitencoöperatieve gestopt met haar activiteiten, maar er is een nieuwe in opstart.

De wet van 1 maart 2007 regelt het werkingskader voor de activiteitencoöperaties. Het KB dat de wet moet uitvoeren werd op 12 september 2008 bekrachtigd door de ministerraad. Hierin wordt het statuut van de werk-ondernemer geregeld.

Voor 2008 werd voor 4 activiteitencoöperatieven een budget van 400.000 euro voorzien (BA JE 43.02 C).

Beleidsopties september 2008 - september 2009

In 2008 maakte het departement een evaluatie van de activiteitencoöperaties. Intussen werd ook het federale wettelijke kader uitgewerkt. De evaluatie zal met de sector worden besproken en de eerste resultaten hiervan willen we meenemen in de financiering van de activiteitencoöperaties in 2009.

De evaluatie maakt duidelijk dat voor een specifieke doelgroep extra coaching en ondersteuning kan zorgen voor een duurzaam ondernemerschap. Dit vraagt om continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening van de activiteitencoöperaties. We zullen dan ook starten met de verankering van deze initiatieven, rekening houdend met de Europese en federale regelgeving ter zake. Er zullen met Syntra, VDAB en andere kernactoren op het veld afspraken gemaakt worden inzake toeleiding, opleiding en samenwerking.

Per activiteitencoöperatie wordt een bedrag van 125.000 euro voorzien voor 2009. Er zullen 5 activiteitencoöperaties actief zijn. Het totaalbudget bedraagt dus 625.000 euro. Dit budget is vanaf 2009 beschikbaar op JE 32.05 C

Trividend

Realisaties september 2007 - september 2008

Trividend registreerde in 2007 niet minder dan 35 aanvragen, waarvan 32 met betrekking tot de nood aan eigen vermogen of de versterking ervan. 23 aanvragen werden verder onderzocht onder meer via een bezoek ter plaatse of door een ontmoeting met de aanvrager.

Drie aanvragers vonden krediet geheel zonder de hulp van Trividend; drie anderen vonden krediet mét de hulp van Trividend, elf dossiers werden doorverwezen naar een andere financier of naar een ondersteunend startcentrum, allen werden verder geholpen met advies.

Slechts 11 dossiers werden uiteindelijk aan het investeringscomité voorgelegd. Dit resulteerde in zes goedgekeurde investeringen voor ongeveer 400.000 euro (waarvan 140.000 euro kapitaal en 285.000 euro achtergestelde leningen), drie geweigerde dossiers en twee herschikkingen.

2 dossiers voor een totaal van 200.000 euro werden gerealiseerd in samenwerking met het Kringloofonds. In het tweede semester 2007 kwam de klemtoon heel erg op de opvolging van kredieten te liggen en op management, in samenwerking met andere ondersteuners.

Sinds het najaar van 2007 worden de promotie en marketing-inspanningen van Trividend ernstig verstoord door "intensive care" dossiers, die zwaar beslag leggen op zowel de tijdsbesteding als op het financieel resultaat van het boekjaar met als gevolg waardeverminderingen voor 127.000 euro op leningen, en 52.000 euro op participaties. Trividend stelde acuut vast dat het niveau, de frequentie en de inhoud van rapportering van SE bedrijven vaak niet voldoen om de leiding van een organisatie in

staat te stellen snel de juiste managementbeslissingen te nemen. Door dit gebrek aan management loopt het Vlaamse Participatiefonds voor de Sociale Economie zelf onmiddellijk risico op vertraagde inning van aflossingen op leningen en op kapitaalverlies bij participaties. Nochtans is dit risico vermijdbaar door een aangepaste, intensievere rapportering te ontwikkelen op maat van de SE bedrijven. Op mijn vraag engageerde Trividend zich een rapporteringsmodel te ontwikkelen en in te voeren met als doelstelling het verbeteren van het algemeen en financieel management, het opvolgen van KPIs, interne opvolging van acties en resultaatsgericht managen binnen de SE. Deze tool zal concreet worden getest bij minimaal 20 bedrijven en gaandeweg het project aangepast worden aan de noden van de sector, zodat een maximale bruikbaarheid is gegarandeerd. De rapporteringstool dient na afloop van dit project ter beschikking te worden gesteld aan de ganse sociale economie sector. De uitvoeringsperiode van deze opdracht start op 1 maart 2008 en loopt af op 31 oktober 2009.

Voor zijn reguliere opdracht ontvangt Trividend een subsidie van afgerond 78.000 euro in 2008. Voor de ontwikkeling van de rapporteringstool is in 2008 een budget van 100.000 euro voorzien. Beide budgetten situeren zich op BA JE 43.02 C wat 2008 betreft.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

Trividend zal inspanningen doen om meer dossiers te genereren. Voor zijn reguliere opdracht is er in op het budget 2009 een budget van 125.000 euro voorzien op BA JE 32.05 C.

6.5 Actieplannen

Vanuit het beleidsdomein Sociale Economie wordt een reële bijdrage geleverd aan de uitvoering van diverse actieplannen die opgezet werden binnen de Vlaamse Regering.

Zo werd er gestart met acties in het kader van het Vlaamse Meerbanenplan, het steden en gemeenteplan ter bestrijding van de jeugdwerkloosheid, het Limburgplan en het Vlaamse actieplan flexibele en occasionele kinderopvang (zie lokale diensteneconomie).

Het **actieplan jeugdwerkloosheid** is opgebouwd uit twee luiken m.n. “Begeleiding en opleiding” (luik 1) en uitbouw van de Sociale Economie (luik 2). Voor wat luik ‘sociale economie’ betreft werden 3 pijlers vooropgesteld waarbinnen initiatieven ontwikkeld konden worden: ‘competentieverhoging van jongeren’, ‘de lokale overheid als maatschappelijk verantwoorde ondernemer vanuit zijn rol als klant, werkgever en katalysator naar de reguliere bedrijven toe’ en ‘lokale diensteneconomie’. Het actieplan is nu afgelopen. Voor wat betreft luik 2 kunnen volgende algemene conclusies geformuleerd worden:

- De gecreëerde jobs in de lokale diensteneconomie zijn per 1/1/08 overgeheveld naar het decreet lokale diensteneconomie. Bovendien is er een groeipad voorzien en gerealiseerd in 2008 om bijkomende tewerkstelling in de lokale diensteneconomie te creëren.
- De acties competentieverhoging worden in de huidige vorm niet gecontinueerd. Het actieplan jeugdwerkloosheid heeft een aanzet willen geven aan lokale besturen om gerichte acties naar jonge laaggeschoolde werkzoekenden op te zetten. Het is nu aan de lokale besturen om samen met lokale partners de opgezette acties en ontwikkelde instrumenten te continueren. Een aantal lokale besturen hebben nu reeds aangegeven dit te doen.
Bovendien zijn er samenwerkingsverbanden opgestart die ook in de toekomst zullen blijven bestaan in functie van de zoektocht van jonge werkzoekenden naar een duurzame tewerkstelling.

- Het stimuleren van lokale besturen in het opzetten van een MVO-beleid wordt in de toekomst gecontinueerd.
In de begroting 2009 worden middelen voorzien (150 000 euro, JE 33.03 B) om acties van steden en gemeenten ter ondersteuning van MVO te financieren. We voorzien 50 % cofinanciering voor projecten van steden en gemeenten en het bedrijfsleven met als doel: netwerking te faciliteren en en stakeholderschap te ontwikkelen. Dit vanuit het perspectief: samen oplossingen formuleren voor maatschappelijke problemen (bv buurtproblemen).

In het kader van het **Limburgplan** werd binnen de as 'uitbreiden van mogelijkheden op vlak van zorg en werk' een extra impuls voorzien voor de tewerkstellingmogelijkheden in de sociale economie. In overleg met de bestendige deputatie een afsprakennota opgemaakt, die de krijtlijnen voor de verdere looptijd van het Limburgplan vastlegt. Net zoals voor vorige periodes werd ook voor de periode 2007-2008 invulling gegeven aan volgende projecten: groenjobs, enclavewerking, fietsroutenetwerk, kinderopvang en aanvullende thuishulp. Naast de extra ondersteuning voor nieuwe projecten in de sociale economie werden het voorbije jaar een aantal nieuwe projecten geïnitieerd zoals de woonzorgteams in de lokale diensteneconomie, de uitbreiding van enclavewerking en de parkrangers. Recent werd er in samenwerking met de provinciale overheid specifiek voor de beschutte en sociale werkplaatsen een oproep gelanceerd om de tewerkstellingskansen van personen met autisme spectrum stoornissen te verhogen. De projectvoorstellen worden ingewacht eind 2008.

In 2009 wordt, in overeenstemming met de gemaakte afspraken, verder uitvoering gegeven aan het Limburgplan.

Zoals opgenomen en voorzien in het **Vlaamse Meerbanenplan** werd uitvoering gegeven aan de maatregelen 'uitbreiding sociale werkplaatsen' (5,6 mio) en 'uitbreiding van arbeidszorgplaatsen voor werkzoekenden met niet arbeidsmarktgerelateerde problemen' (1,7 mio). In het hoofdstuk met betrekking tot het instrumentarium is gedetailleerd verwezen naar deze specifieke realisaties.

Budget

De kredieten voor uitvoering van het Limburgplan stijgen van 966.000 euro in 2006, over 1.966.000 euro in 2007 tot 4.466.000 euro in 2008. Het bedrag van 4.466.000 euro is samengesteld uit 1.966.000 euro vanuit de algemene middelen waarvoor nog een herverdelingsbesluit moet worden goedgekeurd en 2.500.000 euro vanuit het eigen groeipad.

In 2009 is er voor sociale werkplaatsen en arbeidszorg via het Meerbanenplan een budget beschikbaar van 7.300.000 euro.

6.6 Toezicht

Een performant werkgelegenheidsbeleid staat of valt met een goed handhavingsbeleid. Daarom werd de capaciteit van de inspectie Werk en Sociale Economie in de voorbije jaren aanzienlijk uitgebreid. Vandaag staan 44 personeelsleden, waarvan 34 inspecteurs, in voor een volwaardig sociaalrechtelijk handhavingsbeleid. Eén jaar na de capaciteitsuitbreiding worden de resultaten stilaan zichtbaar in de vorm van meer en betere controles. Ook in 2009 zal deze kerntaak prioritair worden uitgevoerd, met nadruk op:

- controles betreffende de tewerkstelling van buitenlandse werknemers
- de private arbeidsbemiddeling
- de Europese steunmaatregelen ikv structuurfondsen en Europese initiatieven
- de maatregelen uit het meerbanenplan en deze inzake sociale economie en antidiscriminatie.

Kwaliteitsvolle en doeltreffende controles

De capaciteitsuitbreiding binnen Inspectie WSE leidde dus niet alleen tot meer controles, maar ook tot een doeltreffender optreden. Zo kwam er een meer systematische aanpak inzake kwaliteitszorg, werd een studie besteld met het oog op een verfijnde risicoanalyse, worden vernieuwde ICT toepassingen voorbereid, en beoogt Inspectie WSE aansluiting op federale (inspectie)databanken.

De voorziene aanpassing van het inspectiedecreet beoogt een afstemming van de inspectiebevoegdheden op de wijzigingen die in 2006 voor de federale sociale inspectie diensten werden doorgevoerd.

Inspectie WSE zal voortaan ook driemaandelijks rapporteren over haar werkzaamheden, bovenop het jaarlijks werkingsrapport. Dit opvolgingssysteem laat toe om beleidsmatig korter op de bal te spelen met betrekking tot de vastgestelde feiten en tendensen.

Samenwerking met andere inspectiediensten

Samenwerking met de federale inspectiediensten

De samenwerking met de andere inspectiediensten is de afgelopen jaren versterkt, onder meer binnen de arrondissementele cellen (AC), en dit in het bijzonder met betrekking tot de controles op de tewerkstelling van vreemde werknemers.

Het aantal deelnames aan AC-acties steeg tussen 2004 en 2007 van 57 naar 150. Daarenboven werden tijdens deze controles steeds meer werkgevers en werknemers gecontroleerd. Het aantal gecontroleerde werkgevers steeg in deze periode van 299 naar 1148, het aantal gecontroleerde werknemers steeg gedurende deze jaren van 1490 naar 4829.

De verbetering in de samenwerking is vooral toe te schrijven aan de volgende factoren:

- door de uitbreiding van het aantal inspecteurs is de noodzakelijke vertegenwoordiging binnen de arrondissementencellen gerealiseerd;
- doordat de diverse inspectiediensten elkaar beter hebben leren kennen, verloopt de samenwerking vlotter en met respect voor ieders bevoegdheden. Bij deze manier van werken wordt uitwisseling van kennis en informatie geoptimaliseerd en worden misbruiken en onregelmatigheden beter opgespoord. Deze aanpak is ook klantvriendelijker, aangezien onnodige en veelvuldige bezoeken vermeden worden;
- inspectie WSE wordt steeds meer bevraagd omtrent de materie migratie evenals over diverse vormen van arbeidsbemiddeling. Binnen de cellen wordt onze dienst geapprecieerd omwille van de kennis inzake regelgeving arbeidskaarten, verblijf (contacten met DVZ) en diverse bemiddelingsaspecten;
- inspectie WSE neemt bij een aantal AC controles geleidelijk aan een coördinerende rol op zich voor wat betreft de organisatie van de acties. Deze coördinatie houdt in dat de aangeduide coördinator de werkgevers, binnen een afgesproken sector, voorafgaandelijk detecteert, oordeelt over het aantal betrokken inspecteurs en achteraf instaat voor het opmaken van de debriefingsverslagen.

De Sociale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (SIOD) werd opgericht in de programmawet van 27 december 2006 ter vervanging van de vroegere federale raad en het coördinatiecomité, en heeft tot doel de strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude te versterken. In tegenstelling tot wat de naam doet vermoeden, doet de SIOD geen eigen opsporingsonderzoeken. Als overkoepelend orgaan

ondersteunt de SIOD de federale sociale inspectiediensten in hun strijd tegen de illegale arbeid en de sociale fraude in en buiten de arrondissementscellen.

In 2009 staan we voor de belangrijke uitdaging om de samenwerking nog verder vorm te geven. De plaatselijke verankering van de afspraken op het gebied van uitwisseling van gegevens en consultatie van databanken, de verdere ondersteuning van acties die uitgaan van inspectiediensten en AC's en de analyse van gegevens uit diverse onderzoeken zijn daarbij cruciale aandachtspunten.

Een samenwerkingsprotocol tussen federale en gewestelijke inspectiediensten moet tenslotte mogelijk maken dat de samenwerking duidelijker gestructureerd en verder uitgebreid wordt. Naast de wetgeving inzake de tewerkstelling van vreemde werknemers kunnen in dat verband ook andere wetgevingen in beschouwing worden genomen bij controlerondes, onder meer deze inzake arbeidsbemiddeling en antidiscriminatie.

Samenwerking met de gewestelijke inspectiediensten

Naast de samenwerking met de federale inspectiediensten, streef ik ook naar een meer gecoördineerd en geïntegreerd optreden met andere gewestelijke inspectiediensten. De bedoeling moet zijn om:

- een lerend netwerk te ontwikkelen met het oog op een optimalisering van ieders optreden (bijvoorbeeld wijze van aanpak risicoanalyse);
- informatie uit te wisselen die nuttig en nodig is ter ondersteuning van controles;
- na te gaan in welke mate gezamenlijk kan worden opgetreden, rekening houdend met ieders bevoegdheden en mogelijkheden;
- na te gaan welke sanctie- en handhavingsmodellen het meest passend zijn ten aanzien van (strafrechtelijke) inbreuken.

In de loop van 2007 en 2008 werden op basis van concrete dossiers contacten gelegd met de Wooninspectie. Daarnaast waren er ontmoetingen met de Inspectie Welzijn in het kader van de controles in de Sociale Economie. Eén en ander moet in 2009 vervolg en uitbreiding krijgen.

Samenwerking in Europees perspectief

In Europees perspectief wordt de grensoverschrijdende samenwerking tussen arbeidsinspecties steeds belangrijker. Daarom zal de Inspectie WSE volop meewerken aan de uitbouw van een 'Sociale Europol' of 'High-level Committee' met vertegenwoordigers uit de lidstaten, die zich gaan toespitsen op het uitwisselen van informatie en goede praktijken.

De in de Europese dienstenrichtlijn voorziene grensoverschrijdende mogelijkheid tot melding en vraagstelling tot controle aan buitenlandse inspectiediensten kan hiertoe worden aangewend. Gelet op de belangrijke gewestelijke bevoegdheid inzake arbeidsbemiddeling, wil ik hierin uitdrukkelijk verantwoordelijkheid opnemen. Als tussenstap zullen ook de reeds bestaande (prille) contacten met buitenlandse (ondermeer Nederlandse) inspectiediensten verder worden uitgebreid.

Door de federale inspectiediensten TSW en SI werden recent een aantal bilaterale samenwerkingsakkoorden afgesloten met buitenlandse inspectiediensten. In de strijd tegen grensoverschrijdende sociale fraude is een uitbreiding van dergelijke akkoorden naar de gewestelijke inspectiediensten noodzakelijk. Dit dient binnen de SIOD te worden overlegd.

Verfijning van de risicoanalyse

Ter optimalisering van de resultaten van het optreden van Inspectie WSE, alsook voor het bepalen van prioriteiten, werd geopteerd om een wetenschappelijk onderbouwde risicoanalyse te ontwikkelen. In dit kader werd een VIONA-onderzoeksopdracht uitgeschreven, die de nodige wetenschappelijke ondersteuning diende aan te boren om te komen tot een identificatie van risicoprofielen en het aanleveren van informatie voor prioritisering en effectiviteitswinst. Het bepalen van te controleren materies en sectoren alsook het aanduiden van prioriteiten vereist immers een gedegen analyse die erin bestaat de mate waarin zich onregelmatigheden, inbreuken en tekorten zouden kunnen voordoen te ondervangen.

De onderzoeksopdracht had betrekking op twee soorten controles, enerzijds de controles in het kader van de tewerkstelling van buitenlandse werknemers en de private arbeidsbemiddeling en anderzijds de financiële en saldocontroles in het kader van tewerkstellingsprogramma's en het Europees Sociaal Fonds in Vlaanderen.

De uitdaging voor 2009 bestaat erin om de richtsnoeren uit de studie concreet om te zetten in de praktijk om op die manier de bestaande risicoanalyse binnen de afdeling te verfijnen.

Optimalisering van de ICT-toepassingen

Een degelijke ICT-ondersteuning is van noodzakelijk belang om het handhavingsbeleid op een zo efficiënt mogelijke manier vorm te geven, zowel wat het beheer van de eigen informatie als wat de gegevensuitwisseling met andere overheden betreft.

In 2008 werd daarom een machtigingsaanvraag opgesteld voor (verruimde) toegang tot een aantal federale databanken zoals het Rijksregister en Dolsis. Het is de uitdrukkelijke bedoeling dat de aangevraagde machtigingen zo snel mogelijk worden verkregen en dat in de loop van 2009 de mogelijkheid tot raadpleging van deze gegevensbestanden een feit is.

Daarnaast werd gestart met de ontwikkeling van een nieuwe ICT-applicatie, het zogenaamde elektronisch inspectiedossier. Hierbij wordt uitgegaan van één ICT-toepassing voor het geheel van het inspectieoptreden. De ontwikkeling van dit systeem zal in 2009 verder gezet worden.

Nieuwe auditstrategie voor Europese subsidiedossiers

Sinds de invoering van de Europese Werkgelegenheidsstrategie in 1998 en de Lissabonstrategie in 2000, wordt het Europees Sociaal Fonds beschouwd als de belangrijkste financiële ondersteuning van inspanningen die lidstaten leveren in het nastreven van het Europese werkgelegenheidsbeleid.

In Verordening 1083/2006 inzake de structuurfondsen werden in dit kader nieuwe procedures uitgetekend inzake de organisatie van deze externe audit/controle. De Vlaamse Regering besliste in deze om Inspectie van Financiën aan te duiden als auditautoriteit. In het operationeel programma 2007-2013 werd de afdeling Inspectie WSE aangeduid om de taken van de auditautoriteit inzake ex-post controle van de projectuitgaven uit te voeren.

Inspectie WSE zal in dit kader een reeks nieuwe taken op zich nemen. In 2009 zullen de controles binnen de nieuwe programmeerperiode van start gaan, en dit zal dan ook een gedegen opleiding vereisen. De afdeling werkte alvast mee aan de opstelling van de nieuwe handleiding vanwege de auditautoriteit, zoals gevraagd door de Europese Commissie. Daarnaast wordt een nieuw kwaliteitshandboek ten behoeve van de inspecteurs opgesteld.

Maatregelen in het kader van de sociale economie

In 2008 werden de controles in de sector van de sociale economie geïntensifieerd, zowel op financieel vlak als op inhoudelijk vlak, mede ingegeven door de versterking van de afdeling Inspectie Werk en Sociale Economie. In 2009 gaat men verder op de ingeslagen weg. Met een verfijnde risicoanalyse zullen de controleacties met visie uitgevoerd worden, zonder afbreuk te doen aan de onafhankelijkheid en objectiviteit van de inspecties, zoals aangegeven in één van de strategische doelstellingen van het Departement Werk en Sociale Economie.

Bijzondere aandacht gaat naar de beschutte werkplaatsen. Die verkrijgen een erkenning (of een verlenging ervan) voor een periode van 3 jaar. Om te kunnen rekenen op financiële tegemoetkomingen moeten zij een aantal verplichtingen nakomen. Inspectie WSE heeft zich daarom geëngageerd om elke beschutte werkplaats in Vlaanderen minstens 1 keer per 3 jaar te onderwerpen aan een onderzoek. In 2008 heeft de afdeling dit proces opgestart en zal dit vervolgen in 2009.

Daarnaast heeft Inspectie ook een opdracht naar sociale werkplaatsen en invoegbedrijven toe. Dit betreft evenzeer financiële en inhoudelijke controles bij een steekproef van de betoelaagde organisaties op basis van de geldende wettelijke bepalingen, en dit met het oog op rapportering omtrent de aanwending van de toegekende middelen.

Ook de financiële tegemoetkomingen aan lokale diensteneconomie projecten zijn verbonden aan een aantal voorwaarden en voorschriften die moeten vervuld zijn of nageleefd worden. In 2009 zal Inspectie WSE starten met de controle hiervan, zowel op inhoudelijk vlak als op financieel vlak.

7 Gelijke kansen – Open Coördinatie Methode (OCM)

De opvolging in het kader van de beheersovereenkomst met het VSAWSE laat ons toe om de verschillende programma's in het kader van de Sociale Economie te evalueren op verschillende elementen waaronder diversiteit. Deze opvolging moet ons vanaf dit jaar zo een zicht geven op het bereik van de maatregelen naar personen van vreemde/allochtone afkomst, arbeidsgehandicapten, gender en ouderen. Van zodra we de cijfers hebben, zal ik een grondige evaluatie maken en desgevallend zoeken naar hefboomen om de gelijke toegang tot de maatregelen te bevorderen.

Daarnaast werden in het kader van de gezinsvriendelijke initiatieven verschillende projecten geïnitieerd die drempels naar de arbeidsmarkt verlagen en drempels op de arbeidsmarkt wegnemen om zo iedereen gelijke kansen te geven om door te groeien binnen zijn/haar loopbaan.
Aanvullen

Realisaties september 2007 - september 2008

Het voorbije jaar heb ik een nieuw initiatief genomen, nl. het stimuleren van gezinsvriendelijke initiatieven bij ondernemingen. Een harmonieuze combinatie tussen arbeid en gezin is iets dat heel wat Vlaamse gezinnen bezighoudt. Deze aandacht is niet nieuw, nagenoeg alle onderzoeken geven aan dat de combinatie arbeid – gezin door heel wat mensen als een probleem wordt ervaren. De relatie tussen dit spanningsveld en stress werd herhaaldelijk aangetoond. Stress binnen het gezin omwille van de ongelijke taakverdeling in het huishouden, omwille van de activiteiten van de kinderen, enz.

De moeilijkheden om een evenwicht te vinden tussen werk en het gezinsleven hebben ook een invloed op het tewerkstellingsbeleid. De werkloosheidscijfers in Vlaanderen zijn al geruime tijd aan het dalen waardoor tal van vacatures niet meer ingevuld raken. Organisaties vinden almaar moeilijker medewerkers. Naast een gebrek aan voldoende opleiding of ervaring, vormt de moeilijke combinatie en afstemming van werk en privé-leven voor heel wat werkzoekenden een belangrijke drempel om een job te vinden.

Het ontbreken van alternatieven en oplossingen voor specifieke problemen zoals gebrek aan kinderopvang, ondersteuning van huishoudelijke en zorgtaken, hebben directe gevolgen voor werknemers om een geschikte job te vinden of een duurzame job te behouden. Bovendien krijgen meer en meer werkgevers openstaande betrekkingen niet ingevuld.

De overheid kan via diverse hefboomen trachten de randvoorwaarden te optimaliseren om een gezonde balans te creëren tussen werk en gezin. Dit kan door aanpassing van de regelgeving of door stimulering van opleidings- en vormingsmogelijkheden. Ook ondernemingen zelf kunnen door middel van goede arbeidsvoorwaarden of flexibele arbeidstijden al soelaas bieden. Maar ze kunnen ook verder gaan en binnen het human resourcesbeleid extra diensten aanbieden.

Om ondernemingen (profit, non-profitorganisaties, overheidsinstanties, enz.) te stimuleren zelf te investeren in de combinatie arbeid – gezin, werd begin februari 2008 een projectoproep gepubliceerd met als doel ondernemingen financieel te ondersteunen bij de opstart van gezinsvriendelijke diensten. Voorwaarden waaraan de projectaanvragen dienden te voldoen waren:

- opstart van een nieuwe dienstverlening die combinatie arbeid – gezin ontlast;
- de nieuwe dienstverlening gaat gepaard met arbeidscreatie voor werkzoekenden die ondervertegenwoordigd zijn op de arbeidsmarkt;
- de projectaanvraag is voorafgegaan door overleg werkgevers – werknemers, een behoefteanalyse en een haalbaarheidsstudie;

- een gedeelde financiering van de onderneming (50%) en Vlaamse overheid (50%).

Ter ondersteuning van dit initiatief werd een samenwerking met VOKA aangegaan in kader van een ESF-project. VOKA stelt in elke Vlaamse provincie een voltijds projectontwikkelaar ter beschikking. Zij krijgen de opdracht om ondernemingen te helpen bij het uitwerken van de diensten. Ze hebben bijzondere aandacht voor samenwerkingen tussen bedrijven, bijvoorbeeld op eenzelfde industrieterrein of KMO-zone. Ondernemingen mogen, voor de uitwerking van de diensten, samenwerken met partners, zoals lokale overheden, sociale economie, private sector,...

Momenteel werden 16 dossiers tot erkenning als gezinsvriendelijk initiatief bij het Vlaams Subsidieagentschap ingediend en behandeld in de adviescommissie gezinsvriendelijke diensten. Deze commissie is paritair samengesteld uit vertegenwoordigers van werknemers en werkgevers, aangevuld met deskundigen van departement WSE en Kind en Gezin.

Twee indieners trokken hun dossier opnieuw in, zij wensten dit eerst grondiger uit te werken en zullen op een later moment weer indienen. Één dossier was onontvankelijk.

De adviescommissie sprak zich reeds uit over 13 dossiers. Acht aanvragen werden positief geadviseerd en krijgen een erkenning als gezinsvriendelijk initiatief. Één dossier is nog in behandeling. Vier dossiers werden negatief geëvalueerd.

Begin september 2008 werden acht projecten erkend voor een subsidiebedrag van 357.570,75 euro met een tewerkstelling van 63,5 VTE. De toegekende subsidies worden enkel aangewend voor een tussenkomst in de opstartkosten van een duurzame dienstverlening, exclusief de lonen van het uitvoerende personeel zoals kindbegeleiders of strijktsters. Het project dient bij goedkeuring aan te tonen dat de kosten die gepaard gaan met de arbeidscreatie gedragen worden door de initiatiefnemer d.m.v. eigen inkomsten, gebruikersbijdragen, tussenkomst gezinsvriendelijke ondernemingen, reguliere subsidies, enz.

Naar aard van de dienstverlening hebben vijf dossiers betrekking op kinderopvang tijdens de schoolvakantie. Een dossier voorziet in de oprichting van een strijkatelier en een logistiek platform waarbij de strijk van medewerkers van verschillende bedrijven wordt opgehaald en weer afgeleverd. Twee dossiers voorzien de oprichting van één of meerdere mini-crèches op zelfstandige basis.

In totaal zal er op kruissnelheid van de goedgekeurde initiatieven 63,75 VTE tewerkgesteld worden.

REG. ZIEKENHUIS JAN YPERMAN VZW	IEPER	11.097,76	Kinderopvang
BARCO NV	KORTRIJK/KUURNE	11.208,00	Kinderopvang
IMEC VZW	HEVERLEE	14.212,00	Kinderopvang
OPENBAAR PSYHIATR.ZORGCENTRUM	GEEL	9.448,00	Kinderopvang
AZ SINT-DIMPNA	GEEL	9.448,00	Kinderopvang
DIENSTENONDERNEMING ZAVENTEM CVBA	ZAVENTEM	92.764,00	strijkdienst
SOCIALE ECONOMIE OOSTENDE VZW	OOSTENDE	78.250,00	Kinderopvang
WZC SINT BERNADUS	BERTEM	131.142,99	Kinderopvang

In 2008 is een éénmalig krediet van 4.944.000 euro voorzien op de BA JE 33.03 B.

Beleidsopties september 2008 - september 2009

Het komende werkjaar wordt de projectoproep afgewerkt. Ondernemingen kunnen tot 15 oktober 2008 projectaanvragen indienen.

Op basis van enerzijds het eindrapport van VOKA en anderzijds de analyse van de projectaanvragen wordt een evaluatie gemaakt van dit initiatief. Op basis van deze evaluatie zal onderzocht worden welke beleidsinitiatieven in de toekomst nodig zijn om werk te maken van een gezinsvriendelijk beleid.

In het najaar 2008 wordt binnen het ESF-project een mediacampagne opgezet in samenwerking met VOKA en Kanaal Z om ondernemingen blijvend te stimuleren werk te maken van een gezinsvriendelijk beleid. Een gerichte communicatiecampagne moet ondernemingen er toe aanzetten om in navolging van mijn projectoproep ook in de toekomst te investeren in de combinatie arbeid – gezin door het opzetten van gezinsvriendelijke diensten. In 2009 is er geen budget meer voorzien.

Kathleen Van Brempt,

Vlaams minister van Mobiliteit, Sociale Economie en Gelijke Kansen

Afkortingen

ex-BuSO	beperkt en zeer beperkt geschikte personen
BBB	Beter Bestuurlijk Beleid
BOM	Buurtontwikkelingsmaatschappij
BPA-W	Bijzonder Plan van Aanpak naar Werk
BuSO	Buitengewoon Secundair Onderwijs
BW	Beschutte Werkplaatsen
CAO	Collectieve Arbeidsovereenkomst
CO2	koolstofdioxide
DAC	Derde Arbeidscircuit
DKC	Digitaal Kenniscentrum Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
EAK	Enquête van de Arbeidskrachten
EFQM- CAF	European Foundation for Quality Management - Common Assessment Framework
EROV	Economische Raad Oost-Vlaanderen
ESF	Europees Sociaal Fonds
FOD	Federale Overheidsdienst
Gesco	Gesubsidieerde Contractuelen
GGMMI	Gewaarborgd Gemiddeld Minimum MaandInkomen
HIVA	Hoger Instituut Voor de Arbeid
IAO	Internationale ArbeidsOrganisatie
IPA	Inter-Professioneel Akkoord
ISE	Instituut Sociale Economie
KLF	Kringloopfonds
KMO	Kleine en Middelgrote Ondernemingen
KPI	Kritische Performantie Indicatoren
LDE	lokale diensteneconomie
LHAT	Logistieke Hulp en Aanvullende Thuishulp
MINA-jobs	Milieu- en Natuurjobs
MVO	Maatschappelijk en Verantwoord Ondernemen
NMBS	Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen
NWWZ	Niet Werkende WerkZoekende
OCMW	Openbare Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
Ouderen	personen die ouder zijn dan 50 jaar
PmeH	Personen met een handicap
PMV	Participatie Maatschappij Vlaanderen
POM	Provinciale Ontwikkelingsmaatschappij
PSW	Politieke en Sociale Wetenschappen
REG	Rationeel EnergieGebruik
RESOC	Regionaal Sociaal-Economisch Overleg Comité
RSZ	Rijksdienst voor Sociale Zekerheid
RVA	Rijksdienst Voor Arbeidsvoorziening
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
SST	Federatie van sociale werkplaatsen en arbeidszorgcentra
SUEM	Supported Employment
SW	Sociale Werkplaatsen

SWOT.....	Strengths, Weaknesses, Opportunities & Threats - sterkte-zwakteanalyse
UAMS	Universiteit Antwerpen Management School
Unizo	Unie van Zelfstandige Ondernemers
VAPH.....	Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap
VDAB.....	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling
VESOC.....	Vlaams Economisch Sociaal Overlegcomité
VeVe.....	VerkeersVeiligheid
VIA.....	Vlaams Intersectoraal Akkoord
VIP	Vlaamse Inschakelingspremie
VIPA.....	Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden
VAIS.....	Vlaanderen Internationaal
VLAB	Vlaamse federatie van beschutte werkplaatsen
Voka	Vlaams netwerk van ondernemingen
VOSEC.....	'Vlaams Overlegplatform Sociale Economie & Meerwaardeneconomie'
VR	Vlaamse Regering
VSAWSE	Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale Economie
VTE	Voltijds Equivalenten
VVSG	De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
WSE	Werk en Sociale Economie
W2	een persoon met dit ticket heeft toegang tot werk in een beschutte werkplaats, een beroepsopleiding, een loonkostsubsidie (CAO26 of VIP), aanpassing van de arbeidspost, arbeidsgereedschap en – kleding, verplaatsingskosten naar het werk.

8 Bijlagen

Bijlage 1 : Samenvatting van de beleidsopties en initiatieven voor het volgende begrotingsjaar.

Een logisch werkkader

De verdere stappen naar decreet maatwerkbedrijven

Conceptnota maatregelen in het kader van de Sociale Economie in het licht van de gewijzigde groepsvrijstellingsverordening en de evoluties op federaal niveau.

E+ naar een economie met maatschappelijk surplus

Méér resultaten op het terrein door MVO in het bedrijfsleven, MVO in het onderwijs, MVO in de overheid en samenwerking met de sociale partners.

Professionalisering door samenwerking en kennisoverdracht

Voortzetting van de acties in samenwerking met de onderwijswereld om Sociale Economie een plaats in de leerprogramma's te geven

Opvolging van het monitoringsinstrument beheersovereenkomst VSAWSE en de ontwikkelingen binnen het Steunpunt WSE

De verdere ontwikkeling en implementatie van een integraal kwaliteitssysteem en uniform boekhoudsysteem binnen de maatwerkbedrijven

Imago

Sociale Economie op de campus

Acties ter verbetering van het imago begeleider Sociale Economie

Vernieuwde website voor het Kenniscentrum MVO Vlaanderen

Communicatiecampagne rond MVO stimuleren op de werkvloer

Mediacampagne Gezinsvriendelijke initiatieven

Innovatie als hefboom voor de sociale economie

Ondersteuning van initiatieven in het kader van een energieke sociale economie

Innovatieve begeleidingsmethodieken

Fonds ter bevordering van de Sociale Economie

Stakeholderrelaties

Raadgevend Comité VSA

Formeel en informeel overleg met de sector, andere overheden en de sociale partners

Deelsector specifieke Ronde Tafels

Instrumentarium

Invoegbedrijven

Acties ter optimalisatie van het invoegtraject

Maatwerkbedrijven

Verdere afstemming tussen de beschutte en sociale werkplaatsen en met Europese regelgeving in functie van het decreet maatwerkbedrijven

Ontwikkeling van een methodiek voor instroom en doorstroom naar de reguliere economie

Implementatie van een integraal kwaliteitssysteem

Implementatie van een uniform boekhoudingssysteem

Implementatie VIA-akkoord

Verdere actualisering en concretisering richtlijn enclaves

Ontwikkeling van een beleidskader voor de methodiek arbeidszorg

Uitwerken regelgeving investeringsmogelijkheden VIPA

Lokale diensteneconomie

Onderzoek naar de verdere ontwikkeling van klaverbladen

Evaluatie van het actieplan flexibele en occasionele kinderopvang

Bevordering van doorstroom

Onderzoek naar de mogelijkheden om ook de lokale besturen van niet-centrumsteden te ondersteunen bij de uitbouw van de lokale diensteneconomie

Ondersteuningsinstrumenten

Voorstel van hertekening van de ondersteuningsstructuur binnen de algemene conceptnota aanpassing van de maatregelen SE in het licht van de gewijzigde groepsvrijstellingsverordening en de federale regelgeving

Verdere stappen in de verankering van de activiteitencoöperatieven

Bijlage 2: Overzicht van de wijze waarop gevolg werd gegeven aan de resoluties en moties van het Vlaamse Parlement.

Stuk 1757 (2007-2008) - Nr 1

voorstel van resolutie

Voorstel van resolutie van de heer Bart Van Malderen, mevrouw Annick De Ridder en de heren Gino De Craemer, Joris Vandenbroucke en Jan Laurys betreffende het realiseren van een decreet
Maatwerken

In de beleidsbrief 2008-2009 gaat de minister in op alle punten van de resolutie door

1° bij het uitwerken van het decreet het principeakkoord afgesproken met alle betrokken partners als uitgangspunt te nemen;

2° uitdrukkelijk rekening te houden met het nieuwe Europese kader dat momenteel ontwikkeld wordt om zodoende een decreet te maken dat deze Europese toets kan doorstaan;

3° op korte termijn verder overleg te plegen met collega's van het federale niveau opdat zo snel mogelijk duidelijkheid verkregen wordt rond de federale afstemming van de beide werkvormen beschutte en sociale werkplaatsen;

4° verder te werken aan een inschalingsinstrument dat zo goed mogelijk de afstand tot de arbeidsmarkt van doelgroepwerknemers inschat en de invulling van het ondersteuningspakket kan bepalen;

5° de experimenten inzake begeleiding op de reguliere werkvloer van doelgroepwerknemers voort te zetten en uit te breiden met het oog op een verhoogde tewerkstelling van doelgroepwerknemers in het reguliere circuit;

6° bijzondere aandacht te besteden aan de interne doorstroming van de doelgroepwerknemers als eerste stap naar een mogelijke doorstroming naar het reguliere circuit;

7° verder intensief overleg te plegen met de sector bij het tot stand komen van een nieuw decreet
Maatwerken.

Bijlage 3: Berekening van de omvang van de doelgroepen

De doelgroep van de sociale economie bestaat uit diverse kansengroepen die het moeilijk hebben om een plaats op de arbeidsmarkt te verwerven en te behouden. We kunnen de omvang ervan bepalen als de verzameling van verschillende doelgroepen per programma. De criteria op basis waarvan de doelgroep van elk programma is samengesteld zijn erg verschillend en omvatten naast administratief eenvoudig meetbare elementen (leeftijd, werkloosheidsduur, opleidingsniveau) telkens ook 'kwalitatieve elementen'. Dit kwalitatieve element maakt een afbakening van de doelgroep sociale economie niet gemakkelijk.

De omvang van de doelgroep van **Invoegbedrijven** is misschien nog het eenvoudigst te berekenen, alhoewel ook hier een kwalitatief element speelt, omdat uit de trajectbegeleiding dient te blijken dat de persoon niet dadelijk toeleidbaar is naar de reguliere arbeidsmarkt. Op basis van de formele voorwaarden is de potentiële doelgroep eind juni 2008 als volgt :

- 1) hoogstens hoger secundair onderwijs + jonger dan 50 jaar + minstens twaalf maand werkzoekend = 32 646
- 2) hoogstens hoger secundair onderwijs + 50 jaar en ouder + minstens zes maand werkzoekend = 32 994
- 3) arbeidsgehandicapt + minstens zes maand werkzoekend (22193 waarvan er echter al 18 426 begrepen zijn in de categorie (1) of (2), dus additioneel 3767)
- 4) leefloongerechtigde + minstens zes maand werkzoekend – ingeschreven in de VDAB (6234 waarvan er reeds 2610 begrepen zijn onder categorie (1) of (2), dus additioneel 3624)

Het totaal tot dusver bedraagt 73 031. Daar moeten nog aan toegevoegd, de deeltijds werkzoekende leerlingen van het deeltijds beroepssecundair onderwijs (2680, waarvan sommige al in de vorige categorieën kunnen voorkomen).

Afgerond zijn er dus ongeveer 75 000 werkzoekenden die voor de Invoeg in aanmerking kunnen komen. Ter vergelijking, in augustus 2007 waren er nog 81 000 personen die op basis van dezelfde criteria tot de doelgroep behoorden.

Tot eind september 2008 bestond de doelgroep van de **Beschutte Werkplaatsen** uit arbeidsgehandicapten die naar een BW verwezen waren door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (ze kregen een zogenaamd W2-ticket). Vanaf 1 oktober 2008 gebeurt de toeleiding door de VDAB, weliswaar zoveel mogelijk volgens gelijkaardige criteria als die welke in het Vlaams Agentschap werden gehanteerd. Die criteria zijn vastgelegd in een reglementaire beslissing van de Raad van bestuur van de VDAB. Het recht op tewerkstelling in een BW kan onvoorwaardelijk zijn (van onbepaalde duur en blijvend geldig) of voorwaardelijk (beperkte en andere voorwaarden). Het is pas vanaf oktober dat er in de VDAB gerechtigde personen op basis van de nieuwe criteria kunnen geïdentificeerd worden. De vroegere gerechtigden behouden achter allen hun rechten. Om op dit moment de doelgroep in te schatten moeten we dus terugrijpen naar die oude – VAPH – criteria. Het is al enige tijd dat VAPH-ingeschrevenen met een W2 ticket, dat hen toegang biedt tot de BW, in de VDAB geregistreerd worden als “Zeer beperkt geschikt”. Die code wordt weliswaar ook voor anderen gebruikt, maar als we combineren met een VAPH-inschrijving (ook bekend bij de VDAB) dan kunnen we onder de NWWZ het actuele aantal gerechtigden op een BW-tewerkstelling bepalen.

Onder de 29 211 Niet-werkende werkzoekenden ingeschreven in de VDAB op 31 juni 2008 waren er 1760 die ingeschreven zijn in het Vlaams Agentschap én behoren tot de groep van zeer beperkt geschikten. Er zijn daarbuiten ongetwijfeld nog personen met een arbeidshandicap die wel een W2-ticket hebben, maar niet (meer) als werkzoekende zijn ingeschreven (zoals bv. afgestudeerden uit OV2 in het BuSO die zich niet inschrijven uit schrik hun verhoogde kinderbijslag te verliezen), maar het is de vraag hoeveel daarvan werk zoeken in een BW. De omvang van de huidige BW-doelgroep die in aanmerking komt voor een onvoorwaardelijke plaatsing in een BW kan dus ruw geschat worden op minstens een 2000-tal. (midden 2007 was het geschatte aantal vrijwel gelijk).

In de nieuwe regelgeving is ook een voorwaardelijke plaatsing mogelijk, waarbij acties ondernomen moeten worden voor doorstroming naar de reguliere arbeidsmarkt. Als na twee jaar (of eerder) geen doorsroming mogelijk blijkt te zijn, mag de persoon in dienst blijven van de BW. Onder de NWWZ eind juni 2008 zijn er naast de reeds vernoemde zeer beperkt geschikten ook nog ongeveer 3 500

arbeidsgehandicapten met een VAPH inschrijving die gedeeltelijk geschikt zijn. Hoewel het formele criterium van 'gedeeltelijk geschikt' niet voorkomt in de regelgeving voor voorwaardelijke plaatsingen, mag men veronderstellen dat deze groep bij uitstek een potentieel vormt voor dergelijke voorwaardelijke plaatsingen.

De huidige voorwaarden inzake duur van de inactiviteit en het opleidingsniveau voor de **Sociale Werkplaatsen** laten toe een afbakening te maken van de doelgroep, althans voor zover het gaat om inactieven die zich reeds als werkzoekende ingeschreven hebben in de VDAB. Eind juni 2008 waren er 11 039 werkzoekenden die minstens 5 jaar werkzoekend zijn en kortgeschoold. De volgende SW-voorwaarde betreft de aanwezigheid van fysieke, psychische of sociale beperkingen en moeilijkheden. Hoewel dit moet blijken uit de trajectopvolging kunnen we aannemen dat behoren tot de categorie "arbeidsgehandicapten" een zeer sterke indicatie is voor de aanwezigheid van fysieke of psychische moeilijkheden. Dit is het geval voor 5167 werkzoekenden (47% van de 11039), waarvan er 2701 gedeeltelijk of zeer beperkt geschikt zijn (24% van de 11039). Hoeveel van de 5872 werkzoekenden zonder fysieke of psychische beperkingen (op basis van de categorie arbeidshandicap) wel sociale beperkingen ervaren, is niet bekend. In 2007 was de geschatte potentiële doelgroep van de SW vrijwel even groot.

Er is een overlapping van de SW-doelgroep onder de NWWZ en die van de BW's van ongeveer 500 werkzoekenden (onvoorwaardelijk BW) of van ongeveer 1000 werkzoekenden (voorwaardelijk BW).

In het kader van de gespecialiseerde screening van de werkzoekenden met een medische, mentale, psychologische of psychiatrische problematiek wordt een doelgroep voor **Arbeidszorg** geïdentificeerd, die ondertussen al meer dan 600 personen omvat.

Onder de werkzoekenden uit kansengroepen zijn er veel ouderen, maar ouderen zijn meestal ondervertegenwoordigd in de programma's (enkel de BW heeft er met 19% slechts iets minder dan in de hele werkende bevolking, namelijk 22%). Het is dan ook een uitdaging voor de hele sociale economie om oudere werkzoekenden te activeren.

BELEIDSBRIEF 2008-2009 SOCIALE ECONOMIE VAN VLAAMS MINISTER KATHLEEN VAN BREMPT

Titel van het initiatief (op basis van de lijsten)	Betrokken regelgeving	Korte samenvatting van de beleidsdoelstellingen	Te doorlopen fases en hun timing	Wordt een RIA opgesteld?	Contactpersoon
<p>Besluit van de Vlaamse Regering van tot regeling van steun ter compensatie van de additionele kosten voor het in dienst hebben van personen met een arbeidshandicap door de beschutte werkplaatsen</p>	<p>BVR van 6 juli 1994 tot vaststelling van de totale investeringssubsidie en de bouwtechnische normen voor de voorzieningen voor de sociale integratie van personen met een handicap en volgende; (opheffen)</p> <p>BVR van 8 juni 1999 houdende de procedureregels inzake de infrastructuur voor persoonsgebonden aangelegenheden en volgende; (opheffen)</p> <p>BVR van 17 december 1999 tot vaststelling van de erkenningsvoorwaarden van de beschutte werkplaatsen en volgende (ter uitvoering ervan)</p> <p>BVR van 17 november 2006 tot uitvoering, aanpassing en coördinatie van de regelgeving met betrekking tot de integratie op de arbeidsmarkt van personen met een handicap binnen het beleidsdomein Werk en Sociale Economie, inzonderheid op de artikelen 88 en 89 (opheffen)</p>	<p>N.a.v. BBB een aangepaste regelgeving ondersteuning investeringsbeleid beschutte werkplaatsen</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ontwerpen nieuwe regelgeving (periode oktober-december 2008) 2. Afstemming ontwerpBVR met betrokken sector: beschutte werkplaatsen (periode oktober-december 2008) 2. Goedkeuring door managementcomitéWSE, beleidsraad WSE (periode januari 2009) 3. Procedure tot goedkeuring taalkundig & wettechnisch advies, RIA Vlareg: IF, begroting, ... (periode januari-maart 2009) 3. Principiële goedkeuring Vlareg (periode maart-april 2009) 4. Raad van State (periode mei 2009) 5. Definitieve goedkeuring Vlareg (periode juni 2009) 6. Implementatie (periode september 2009) 	<p>X</p>	<p>DeptWSE: Jan PL Boeykens – jan.boeykens@wse.vlaanderen.be VSAWSE: Erik Loddewyckx – erik.loddewyckx@wse.vlaanderen.be KabSE:Mark Van Humbeek – mark.vanhumbecck@vlaanderen.be</p>

